

Cronică evenimente

24 ianuarie 2024: Slujbă de mulțumire la Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, la aniversarea Unirii Principatelor Române¹

La împlinirea a 165 de ani de la Unirea Principatelor Române, în cuprinsul întregii Eparhii a Sucevei și Rădăuților s-au înălțat rugăciuni de mulțumire pentru ajutorul primit de la preamilstivul Dumnezeu în ceea ce a însemnat un pas important spre desăvârșirea unității naționale.

Miercuri, 24 ianuarie 2024, la Paraclisul Catedralei Arhiepiscopale din Suceava a fost săvârșită slujba de *Te Deum* de către un sobor de preoți și diaconi condus de părintele arhimandrit Dosoftei Dijmărescu, exarh cultural al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, din care au făcut parte părintele Constantin Oprea, consilier cultural al eparhiei, și părintele arhimandrit Serafim Grigoraș, stareț al Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”.

Răspunsurile liturgice au fost date de membri ai Grupului Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale, dirijat de părintele arhidiacon Ilie Leonte.

Pentru a aduce un omagiu celor care au contribuit cu mult curaj, înțelepciune și conștiință patriotică la realizarea unirii Principatelor Române, în cadrul Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii oficiate în această zi au fost pomeniți domnitorul Alexandru Ioan Cuza, mitropoliții Nifon al Țării Românești și Sofronie Miclescu al Moldovei, precum și toți cei care au susținut înfăptuirea acestui deziderat și a idealului național.

La final, părintele Constantin Oprea, consilier eparhial în cadrul Sectorului Cultural al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a rostit un cuvânt de învățătură despre importanța acestui ideal al poporului român, sub toate aspectele sale, subliniind, totodată, rolul pe care l-a avut Biserica Ortodoxă Română la împlinirea Micii Uniri de la 24 ianuarie 1859.

¹ Această secțiune, a *Cronicii evenimentelor*, a fost realizată prin contribuția Sectorului Media și Comunicare al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

„Remarcăm că printre cei mai de seamă susținători ai Unirii s-au numărat însuși mitropolitul Sofronie Miclescu al Moldovei (1851-1861) și părintele arhimandrit Neofit Scriban, profesor la Seminarul de la Socola, care a scris lucrarea *Unirea și neunirea Principatelor*, în care prezenta avantajele de ordin bisericesc, politic, administrativ și economic pe care le-ar aduce Unirea: «Neunirea lovește și naționalitatea, și religia; naționalitatea, căci nația nu este altceva decât o familie mare, și dezbinătorul familiei este pe jumătate ucigaș de părinți, și religia creștină, prin neîmplinirea poruncii date de către Mântuitorul Iisus Hristos „toți una să fie, precum Tu întru Mine și Eu întru Tine”, de asemenea „și ei Una să fie” (*Ioan 17, 21*)».

Așadar, între semnatarii Comitetului Unirii de la Iași, format din patrioții timpului din diferite zone ale țării, întâlnim și numele multor slujitori ai Bisericii: ierarhi, egumeni, profesori de seminar, protopopi, preoți de mir și călugări. Clerul din Țara Românească a avut aceeași atitudine patriotică între anii 1856-1859. Spre exemplu, episcopii Calinic al Râmnicului și Filotei al Buzăului au adresat câte o circulară preoților, îndemnându-i să înalțe rugăciuni pentru unirea românilor. În adunarea electivă, care a ales domn pe Alexandru Ioan Cuza, clerul a fost reprezentat numai prin mitropolitul Sofronie, care era președintele acesteia. Întrucât în ședința din 5/17 ianuarie 1859 urma să se aleagă noul domnitor, s-a săvârșit slujba de *Te Deum* (de mulțumire) la Biserica «Sfântul Nicolae Domnesc» din Iași, la care părintele arhimandrit Neofit Scriban a rostit o predică în acest sens. Ierarhii și clerul din Țara Românească și Moldova au avut o contribuție importantă la realizarea Unirii celor două Principate, prin săvârșirea unor rugăciuni și prin îndrumarea credincioșilor. Slujitorii Bisericii au manifestat aceeași atitudine patriotică în timpul Războiului de Independență din 1877-1878 și în Primul Război Mondial, dar mai ales în actul memorabil al unirii tuturor românilor de la 1 Decembrie 1918”.

Mica Unire, începută la Iași în data de 5 ianuarie 1859, s-a desăvârșit la București în data de 24 ianuarie 1859, prin dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza, ca domn al Moldovei și al Țării Românești.

(Irina URSACHI)

27 ianuarie 2024: Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților – 2023, de la proiect la faptă

„Fii lumină călăuzitoare între oameni, sârguincios și jertfelnic în slujirea semenilor și lucrarea Bisericii” este laitmotivul care călăuzește activitatea administrației eparhiale sucevene încă de la întronizarea ca Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților a Înaltpreasfințitului Părinte Calinic.

Împlinirea acestui deziderat a fost confirmată și astăzi, 27 ianuarie 2024, când membrii Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților s-au întrunit în ședința anuală de lucru. Nu întâmplător, bilanțul întregii activități a eparhiei în anul 2023 a fost prezentat în ziua pomenirii Aducerii moaștelor Sf. Ioan Gură de Aur, Patriarhul Constantinopolului, și a Sfintei Marciana Împărăteasa, un ierarh și un mirean care s-au numărat printre cei mai harnici lucrători în ogorul Bisericii lui Hristos.

În deschidere, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, și Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu, Episcop-vicar, consilierii și inspectorii eparhiali, precum și membrii forului bisericesc, clerici și mireni, au fost prezenți la slujba de *Te Deum* săvârșită în paraclisul Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” sub protia părintelui arhimandrit Melchisedec Velnic, exarh al mănăstirilor, alături de cei cinci protoierei ai eparhiei. Prin momentul de rugăciune oficiat după Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie s-a adus mulțumire lui Dumnezeu pentru binefacerile revărsate asupra credincioșilor din cuprinsul eparhiei și pentru toate lucrările împlinite în anul care s-a încheiat. Răspunsurile liturgice au fost date de Grupul Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale, dirijat de părintele arhidiacon Ilie Leonte.

În continuare, în Sala „Pimen Arhiepiscopul” a Centrului Eparhial Suceava, sub președinția Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, după apelul nominal, s-au desfășurat lucrările ședinței de lucru.

În debutul întâlnirii, părintele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar-administrativ al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a prezentat raportul general al sectoarelor Administrației Eparhiale, evidențiind activitatea desfășurată pe parcursul anului dedicat de Biserica Ortodoxă Română „Pastorației vârstnicilor” și „Imnografilor și cântăreților bisericești (psalți)”.

Părintele vicar-administrativ a concluzionat:

„Vreau să mulțumesc atât Înaltpreasfinției Voastre, cât și Adunării Eparhiale, pentru încrederea pe care ne-o acordați nouă, celor din Cancelaria și Administrația Arhiepiscopală, ca cei care suntem slujitori, bine știind că în Biserică nu sunt trepte de putere, ci trepte de slujire. De asemenea, aș dori să aduc în atenție un cuvânt – lucrare a Domnului Iisus Hristos, când, în cuvântul de despărțire, le spune ucenicilor: «În casa Tatălui Meu multe locașuri sunt, Mă duc să vă pregătesc loc». Deci Hristos, în lucrare, pregătește «loc în locașuri» pentru oameni. Iar noi, ca într-o oglindă, la măsura noastră, cu ale Sale dintru ale Sale, gătim «loc în locașuri» pentru Dumnezeu: locașuri de rugăciune, locașuri de cultură, locașuri de educație, locașuri de odihnă și vindecare, locașuri de mântuire și lumină. Toate acestea pentru ca să devenim noi înșine locașuri dumnezeiești și icoane ale adevăratului Dumnezeu”.

Pentru a ilustra bogatele și frumoasele fapte, cei prezenți au avut ocazia să urmărească o sinteză video, realizată de Sectorul Media și Comunicare, a numeroaselor evenimente desfășurate în anul 2023 în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților prin sectoarele de resort și instituțiile partenere, structurate în trei planuri: administrativ-pastoral și economic-patrimonial, cultural-misionar și educațional, social-filantropic.

Dintre principalele realizări amintim: finalizarea și redeschiderea Centrului Muzeal și Multicultural „Cazinoul Băilor”, îmbogățirea

eparhiei cu patru noi mănăstiri, sfințirea ansamblului monahal Sihăstria Râșcăi, organizarea Olimpiadei Naționale de Religie pentru seminariile teologice, desfășurarea de evenimente sub egida Anului Cultural „Ciprian Porumbescu”, derularea Proiectului „Carte de rugăciuni în dar pentru suflete românești” (pentru familiile de români din Ucraina), oferirea de sprijin social-filantropic pentru mai mult de 60.000 de persoane, continuarea seriei de tabere „Temerari pe drumul cunoașterii”, începerea procesului de consolidare și reabilitare a ansamblului de clădiri al Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”.

De asemenea, între evenimentele marcante ale anului trecut se numără: organizarea în premieră a procesiunii cu moaștele Sf. Ierarh Leontie de la Rădăuți, procesiunea prin eparhie cu moaștele Sf. Ioan cel Nou pentru al patrulea an consecutiv, cursurile de formare pentru tinerii preoți ai eparhiei, organizarea evenimentului „Centenarul Oastea Domnului – istorie și actualitate”, inițierea Proiectului catehetic „Tinerii Bucovinei, păstrători ai tezaurului strămoșesc”, derularea competițiilor sportive „Cupa Mușatinilor” și „Cupa Domnițelor”, desfășurarea Programului „Liturgia copiilor” de Ziua Educației, continuarea proiectelor – Concursul național de recitare „Glas de copil – Maica Domnului, Darul lui Dumnezeu pentru oameni”, Concursul „Sunet de toacă”, „Ora de Biblie”, simpozioane dedicate unor personalități precum Anastasie Crimca, Bartolomeu Anania, Miron Barnovschi, Simeon Florea Marian, Iraclie Porumbescu ș.a.

Alături de Părintele Arhiepiscop, la eveniment au fost prezenți Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar, reprezentanții Cancelariei și Administrației Eparhiale, membrii comisiilor Adunării Eparhiale, reprezentanți ai instituțiilor publice, dintre care amintim pe domnul Gheorghe Alexandru Moldovan, prefectul Județului Suceava, domnul Niculai Barbă, vicepreședinte al Consiliului Județean Suceava, și domnul Ion Lungu, primarul Municipiului Suceava.

Întreg aparatul administrativ a fost felicitat pentru activitatea desfășurată, dar și pentru întocmirea laborioasă a raportului de activitate, cuprins într-un volum cu un format grafic de excepție, tipărit la Editura Crimca a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, însumând aproape 600 de pagini.

Ulterior susținerii raportului au avut loc ședința de lucru pe comisii și ședința în plen, iar la final, luările de cuvânt din partea invitaților, reprezentanți ai instituțiilor locale și membri ai Adunării Eparhiale, de drept și onorifici.

Domnul Ion Lungu a apreciat activitatea prezentată astăzi și a subliniat faptul că instituția pe care o conduce va continua să sprijine proiectele Arhiepiscopiei, având în vedere impactul deosebit al activității Bisericii, sub toate aspectele: cultural, educațional, liturgic, misionar, social etc. în comunitatea suceveană și nu numai.

Mesajul președintelui Consiliului Județean Suceava, Gheorghe Flutur, a fost transmis de către domnul Niculai Barbă, vicepreședinte. Domnia sa a subliniat importanța parteneriatelor, dintre care unele cu finanțare europeană, care au drept scop valorificarea patrimoniului cultural și istoric, în vederea creșterii atractivității regiunii pe harta turismului religios din România.

În cuvântul său, domnul Gheorghe Alexandru Moldovan a punctat misiunea rodnică a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, oprindu-se la îndemnul de a fi model pentru ceilalți, pe care ar trebui să îl transpună fiecare în viața sa de zi cu zi:

„Vreau să vă transmit gândul și urările de sănătate ale colectivului Instituției Prefectului și mă rog bunului Dumnezeu să vă dea putere să continuați proiectele de dezvoltare ale comunității noastre. Poate cel mai important mesaj cu care plec eu astăzi de aici este cel pe care eu îl iau și ca îndemn personal: de a fi lumină călăuzitoare între oameni. [...] Închei prin a remarca frumoasele realizări de anul

trecut, datorate unei viziuni, unei largi palete de activități pe care Arhiepiscopia a desfășurat-o și frumoasei colaborări cu administrația județeană, cu administrațiile locale”.

Domnul Grigore Bocanci, inspector general în cadrul Inspectoratului Școlar Județean Suceava, a apreciat rolul Arhiepiscopiei în educarea și formarea tinerei generații, prin intermediul orei de Religie, dar și prin parteneriatele desfășurate cu celelalte instituții.

Medicul Valeriu Gavrilovici, membru al Adunării Eparhiale și reprezentant al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților în Adunarea Național Bisericească, le-a vorbit celor prezenți despre specificul anului 2024 în Patriarhia Română, dedicat celor în suferință, atât mintală, cât și trupească, lansând o provocare doctorilor prezenți și celor care sunt aproape de Biserică: „să ne angajăm să onorăm cum se cuvine acest An omagial al pastorației și îngrijirii bolnavilor”.

În continuare, părintele protoiereu al Protopopiatului Câmpulung Moldovenesc, părintele Aurel Goraș, a remarcat faptul că ritmul și consistența lucrărilor din ultimii ani ale Arhiepiscopiei se datorează, în primul rând, existenței unui plan de eparhie, ale cărui tușe au fost trasate încă de la început, în anul 2020, de către actualul chiriarh al locului, la care ar trebui să se raporteze cu rigurozitate și consecvență toți cei ce doresc binele Bisericii de pe aceste meleaguri.

Generalul de brigadă în rezervă, Ion Burlui, președinte al Filialei Județene „Plăieșii” Suceava a Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria”, a subliniat în cuvântul său necesitatea păstrării memoriei înaintașilor, mai ales în societatea actuală, printr-o apropiere de tinerii patriei noastre, românii care vor duce mai departe valorile spirituale și culturale ale acestui popor.

Între altele, șeful ocolului „Silva-Bucovina”, domnul Gheorghe Negură, a vorbit despre munca stăruitoare care, fără îndoială, mai târziu va aduce roade bune, asemenea arborelui care, deși la început

este o sămânță mică, îngrijită cu dragoste și râvnă, poate să aducă peste ani nenumărate beneficii.

Doamna profesoară Daniela Ceredeev, inspector pentru disciplina Religie, și-a exprimat gândul de recunoștință pentru sprijinul primit în derularea numeroaselor proiecte cu elevii și tinerii, punctând ecoul deosebit de care se bucură *Decalogurile* alcătuite de Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, îndeosebi cele dedicate elevului, respectiv olimpicului.

Despre o parte dintre momentele comemorative ale anului 2024 a amintit părintele arhimandrit Melchisedec Velnic: 400 de ani de la nașterea Sf. Ierarh Dosoftei, Mitropolitul Moldovei, 520 de ani de la trecerea la cele veșnice a Voievodului Ștefan cel Mare, 100 de ani de la nașterea Preasfințitului Părinte Gherasim Putneanul și 20 de la mutarea sa la Domnul și împlinirea unui secol de la nașterea părintelui Iachint Unciuleac, duhovnicul Bucovinei.

În intervenția sa, domnul Paul Nică, director al Dedeman Suceava, s-a axat pe necesitatea slujirii cu dragoste continuă, nu ocazională, a celor ce sunt în lipsuri, menționând pericolul faptelor bune nefăcute și a binelui nefăcut bine. Domnia sa s-a referit la o situație, din păcate, frecvent întâlnită, când darul material nu este suficient pentru a ne ajuta în mod real aproapele, întrucât acesta are nevoie, mai ales, să îi fim alături, să îl călăuzim, să îl ajutăm să valorifice cele primite pentru a se bucura de ele pe termen lung.

La final, domnul Bogdan Andrei Loghin, primar al Municipiului Rădăuți, a mărturisit că un eveniment aparte l-a constituit organizarea procesiunii „Calea Sfântului Leontie” și a făgăduit că, indiferent de locul pe care îl va ocupa de acum înainte în comunitate, va sprijini reeditarea anuală a acestei manifestări emoționante.

În cuvântul de încheiere, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic a reiterat ideea importanței comuniunii în lucrare și slujire în Biserică, după modelul Preasfintei Treimi:

„În cuvântul meu nu doresc să reiau nicidecum cele enunțate deja, ci adresez gând de recunoștință Preasfințitului Părinte Damaschin Dorneanu, Episcop-vicar, părintelui vicar-administrativ, părinților și domnilor consilieri, părinților exarhi și părinților protopopi, cu care m-am sfătuit în realizarea celor care vi s-au adus la cunoștință. Aș vrea să mă fac bine înțeleș; ceea ce s-a realizat în această eparhie, nu doar în anul care a trecut, ci în cei trei ani și mai bine de când sunt chiriarhul locului, nu este lucrarea unui singur om, ci este o împreună lucrare, fiecare avându-și rolul și rostul lui”.

Menționându-i cu recunoștință pe toți cei care au făcut posibil acest fructuos bilanț, reprezentanți ai societății civile și ai clerului, Înaltpreasfinția Sa a adăugat:

„Dumneavoastră, membrilor Consiliului și Adunării Eparhiale, de drept și onorifici, vă mulțumesc pentru că, parcurgând rapoartele dumneavoastră prezentate Cancelariei Eparhiale, mi s-a umplut sufletul de bucurie, constatând că avem o Adunare Eparhială ce lucrează cu multă dăruire în slujirea Bisericii. Așa cum îmi place să spun, avem o Adunare Eparhială vie. [...] Să nădăjduim că anul acesta, dacă situația geo-politică și militară din lume nu va degenera, vom continua proiectele aflate în desfășurare și vom începe altele, în așa fel încât la următoarea adunare eparhială, dacă Dumnezeu ne va mai îngădui, multe dintre ele să fie finalizate. Desigur, în desăvârșirea acestora îmi pun mai întâi nădejdea în ajutorul lui Dumnezeu și în susținerea colaboratorilor mei și a dumneavoastră. Să Îi mulțumim preamiloștivului Dumnezeu pentru toate și să-L rugăm să ne aibă și în continuare în sfânta Lui pază! Și nu uitați că Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților are nevoie de un teren pentru construirea unei catedrale arhiepiscopale pe măsura acestei eparhii, ca să nu mai stea credincioșii veniți la slujbe afară, mai ales pe timp de iarnă, așa cum se întâmplă de patru ierni încoace. Vă îmbrățișez pe toți deopotrivă și vă doresc ani mulți și buni, cu sănătate de la Dumnezeu și cu mult bine. Vă mulțumesc!”.

Adunarea Eparhială a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților este organul deliberativ pentru toate problemele administrative, culturale, social-filantropice, economice și patrimoniale ale eparhiei. Aceasta este formată din 10 reprezentanți ai clerului și 20 de reprezentanți ai credincioșilor mireni, aleși odată la patru ani. Trei dintre aceștia sunt delegați ai eparhiei în Adunarea Național Bisericească. Prezenta Adunare Eparhială a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților s-a constituit la data de 4 iunie 2022.

(Daniela LIVADARU, Irina URSACHI)

7 februarie 2024: Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist a fost pomenit astăzi la Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”

La împlinirea a 109 ani de la nașterea vrednicului de pomenire Patriarhul Teoctist, la Paraclisul Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou” – Catedrala Arhiepiscopală din Suceava a fost pomenit cel care a păstorit, timp de 21 de ani, Biserica Ortodoxă din România.

Sub protia părintelui arhimandrit Gherasim Curaciuc a fost săvârșită slujba *Parastasului* de către un sobor de preoți și diaconi, slujitori ai așezământului monahal care adăpostește moaștele Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou, ocrotitorul Sucevei. Răspunsurile liturgice au fost date de membri ai Grupului Psaltic „Dimitrie Suceveanu”.

Omagiul adus astăzi celui care a fost cel de-al V-lea Întâistătător al Bisericii Ortodoxe Române între 1986 și 2007, dar și mitropolit al Moldovei și Sucevei din 25 septembrie 1977 până în 9 noiembrie 1986, reprezintă dovada dragostei și recunoștinței pe care noi, cei de astăzi, o purtăm înaintașilor noștri, vrednici ierarhi ai Bisericii lui Hristos.

Viitorul părinte patriarh Teoctist, Toader din Botez, s-a născut la 7 februarie 1915, în satul Tocileni din Botoșani, fiind cel de-al X-lea copil din cei 11 ai părinților Marghioala și Dumitru Arăpașu. La data de 6 august 1935 a primit chipul îngeresc al călugăriei la Mănăstirea Bistrița din județul Neamț, cu numele Teoctist. Între 1940-1944 a urmat cursurile Facultății de Teologie a Universității din București, iar începând cu anul 1950, când a primit hirotonia întru arhieru la 5 martie, a îndeplinit, pe rând, funcțiile de episcop-vicar patriarhal, episcop al Aradului, episcop al Episcopiei Ortodoxe din America și Canada, arhiepiscop al Craiovei și mitropolit al Olteniei, arhiepiscop al Iașilor și mitropolit al Moldovei și Sucevei.

După trecerea la cele veșnice a Preafericitului Părinte Iustin Moisescu, Teoctist Arăpașu i-a urmat în scaunul patriarhal, păstoriind credincioșii creștini-ortodocși români între 19 noiembrie 1986 și 30 iulie 2007.

În cei peste 45 de ani de arhierie, Preafericirea Sa s-a remarcat printr-o bogată activitate pastoral-misionară, îngrijindu-se de credincioșii Bisericii Ortodoxe Române dinăuntru și din afara granițelor țării. Totodată, s-a ocupat de restaurarea unor monumente de artă bisericească, multe dintre acestea din cele patru eparhii pe care le-a condus, între care mănăstirile Putna, Bistrița, Slatina, Râșca, Gorovei și Vorona.

Dincolo de cunoscuta activitate internațională în ceea ce privește activitatea misionară a Bisericii și de dragostea arătată față de patrimoniul cultural și religios, precum și față de valorile tradiționale românești, Preafericitul Părinte Teoctist s-a implicat activ în ajutorarea semenilor, înființând numeroase centre social-filantropice, destinate vârstnicilor și copiilor, precum și tuturor persoanelor vulnerabile, încurajând totodată și apariția mai multor lucrări teologice.

Și-a început drumul către veșnicie la vârsta de 93 de ani, la data de 30 iulie 2007.

(Irina URSACHI)

24 februarie 2024: Sfinții închisorilor omagiați la Centrul Muzeal și Cultural „Palatul Dornelor” – Ateneul Bucovinei

Când pacea lăuntrică se numără printre cele mai mistuitoare căutări ale sufletului omului contemporan, arta are puterea de a alina suferințele și dorurile, chiar și pentru câteva clipe. Iar când cele trei, pictura, muzica și poezia, se împletesc pentru a evoca memoria celor care nu mai sunt, trăitori și susținători ai idealurilor ortodoxe în perioada comunistă, bucuria aduce zâmbete autentice în inimi.

Astfel, în ziua de 24 a lui făurar, când Biserica Ortodoxă prăznuiește întâia și a doua aflare a Capului Sfântului Ioan, Înaintemergătorul și Botezătorul Domnului, în sala mare a clădirii fostului Cazinou al Băilor din Vatra Dornei a avut loc un eveniment deosebit, dedicat jertfei „Sfinților închisorilor” – care au apărat libertatea și credința neamului nostru, întru nădejdea mântuirii.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, manifestarea a fost prilejuită de expoziția de grafică în pastel carbune, semnată de artistul plastic Aida Șușter Boșan, „Cade albă nea peste fața mea”, găzduită de edificiul considerat timp de un secol cea mai frumoasă construcție din Bucovina, Centrul Muzeal și Multicultural „Palatul Dornelor”, în perioada 5-24 februarie 2024.

Înconjurați de „chipuri ale sfințeniei”, portrete ale celor care s-au arătat vrednici mărturisitori ai lui Hristos, cei prezenți la „Palatul Dornelor” s-au bucurat de un amplu program artistic și cultural.

Întâlnirea dedicată Sfinților închisorilor, organizată de Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, prin Sectorul Catehizare, Tineret și Educație Pentru Viață, în parteneriat cu Asociația „Părinți pentru ora de Religie” și Centrele de Tineret „Ecclesia”, a debutat cu un Trisaghion pentru odihna sufletelor deținuților politici anti-comuniști și nu numai, săvârșit de un sobor de preoți și diaconi, sub protia părintelui Aurel Goraș, protoiereu al Protopopiatului Câmpulung Moldovenesc. La finalul slujbei de pomenire, părintele protopop

le-a vorbit celor prezenți despre importanța organizării unor astfel de întruniri prin care se face cunoscută istoria poporului român.

Evenimentul comemorativ a continuat cu un moment artistic susținut de Corul de cameră „Ecou dornean”, dirijat de părintele Iulian Borgovan, paroh al Parohiei Dorna-Arini, Protopopiatul Câmpulung-Moldovenesc. Înființat în anul 2017, grupul care are în componență iubitori ai muzicii corale, dornici să promoveze acest gen muzical în spațiul dornean, a interpretat compoziții cu caracter patriotic.

A urmat vizionarea unui fragment tulburător din filmul documentar „Să nu ne răzbunați”, mărturie a celor care erau nevoiți să suporte tratamente greu de imaginat, de la anchetări nedrepte la agresiuni fizice îngrozitoare, înfometări și alte lucruri înfricoșătoare, rodul minților bolnave ale tortionarilor.

Poezii despre întunericul din închisoare și despre lumina descoperită în Hristos, precum și versuri despre îndelunga așteptare a întoarcerii acasă a celor întemnițați, au fost interpretate cu măiestrie de cei mai tineri membri ai Asociației „Părinți pentru ora de Religie” (APOR), filiala Suceava, copii de numai câțiva ani, care au împărtășit celor prezenți din emoția ascunsă în poemele sfinților mărturisitori.

Domnul profesor Cristi Gabriel Hurjui, consilier eparhial al Sectorului Catehizare, Tineret și Educație Pentru Viață, a adus în atenție una dintre mărturiile răscolitoare ale unuia dintre cei mai cunoscuți tineri închiși în perioada comunistă, scrisoarea lui Valeriu Gafencu adresată mamei.

Între cei care au fost prezenți la evenimentul omagial s-au numărat reprezentanți ai autorităților locale, clerici din Ținutul Dornelor și nu numai, monahii de la Mănăstirea „Acoperământul Maicii Domnului” Dorna Arini, precum și numeroși iubitori de istorie și artă. Bineînțeles, nu au lipsit cei care au inițiat acest proiect, „Chipuri ale sfințeniei – trăitori și mărturisitori ai Ortodoxiei românești contemporane”, artistul plastic Aida Șușter-Boțan și soțul

domniei sale, Adrian Boțan. Aceștia au vorbit despre cum sfinții închisorilor le-au schimbat viața în urmă cu 10 ani și au prezentat albumul care aduce împreună 33 de chipuri ale celor care vor împodobi cândva sinaxarele, mărturisitori ai credinței ortodoxe din ultimul veac, așezate cronologic în ordinea „nașterii lor în cer”.

În semn de prețuire pentru întreaga activitate, Aida Șușter-Boțan a primit, din partea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, Ordinul „Sfântul Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava”, întrucât a urmat exemplul oferit de „tânărul înțelepțit de Dumnezeu, care și-a îndeplinit cu devotament slujirea sa și și-a fundamentat credința ortodoxă pe înțelegerea Sfintei Evanghelii, mărturisind-o curajos semenilor săi prin faptă și cuvânt”. Distincția eparhială a fost înmânată de domnul profesor Cristi Gabriel Hurjui, textul gramatei fiind citit de către părintele Aurel Goraș.

Au urmat mai multe daruri muzicale oferite de grupuri vocale și instrumentale din cuprinsul Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, tinere vlăstare ale credinței neamului românesc.

Grupul tradițional „Dor” de la Moara, coordonat de domnul profesor Constantin Irimia și de fiica acestuia, Alexandra, a prezentat o serie de melodii folclorice autentice din zona Bucovinei, iar Grupul Vocal „Sfântul Voievod Ștefan cel Mare” al Colegiului Național Militar din Câmpulung Moldovenesc, coordonat de părintele Constantin Cârloanță și dirijat de doamna profesoara Iustina Horga, au prezentat un amplu repertoriu cu caracter patriotic.

Între invitații speciali ai zilei s-a numărat și Grupul Vocal „Nikolaos” al Centrului „Ecclesia” Sadova II, coordonat de părintele Simion Mîndrilă și de doamna profesoară Lidica Mihaela Mîndrilă, precum și Corul „Timotheos” – Centrul „Ecclesia” al Colegiului Tehnic Rădăuți, coordonat de doamna profesoară Elisabeta Marici.

Despre importanța jertfei mărturisitorilor lui Hristos în temnițele comuniste a vorbit și părintele doctor docent Mihai Valică de la

Parohia „Sfânta Treime” din Vatra Dornei.

Toți cei care au împărtășit din lumina dragostei mărturisitorilor credinței ortodoxe au primit, din partea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, Diploma omagială „Ieroschimonahul Daniil Sandu Tudor”, „pentru cinstirea eroilor mărturisitori care s-au jertfit în temnițele comuniste”, în cadrul evenimentului „Chipuri ale sfințeniei”.

Arhitectura deosebită a monumentului ridicat la sfârșitul secolului al XIX-lea, „Palatul Dornelor”, veritabil Ateneu al Bucovinei, clădire care în ultimii ani a beneficiat de un amplu proces de consolidare și restaurare, este pusă în valoare în perioada aceasta de mesajul lucrărilor realizate în pastel și cărbune – îndemn viu pentru a ne iubi patria și a păstra valorile creștine ortodoxe.

Iubitorii de artă din Țara Dornelor și nu numai au putut vizita expoziția al cărei titlu este inspirat de poezia lui Radu Gyr până astăzi, urmând ca de la 1 martie 2024 lucrările să fie regăsite la București, după un periplu în întreaga țară, prin care au adus bucurie și au îndemnat la reflecție.

Printre portretele expuse se numără clericii Iustin Pârveu, Cleopa Ilie, Gheorghe Calciu-Dumitreasa, Nicolae Steinhardt, Dumitru Stăniloae, Sofian Boghiu, Adrian Făgețeanu, Gherasim Iscu, Înaltpreasfințitul Pimen Suceveanul, dar și oamenii de cultură și mărturisitorii Radu Gyr, Petre Țuțea, Vasile Voiculescu, Valeriu Gafencu, Aspazia Oțel Petrescu, Mircea Vulcănescu, Traian Trifan ș. a.

Mesajul central al întâlnirii acestei zile ne poate fi reazem în fiecare moment – „Îndemn la luptă”, poem semnat de Radu Gyr:

„Înfrânt nu ești atunci când sângeri,
nici ochii când în lacrimi ți-s.
Adevăratele înfrângeri,
sunt renunțările la vis”.

(Irina URSACHI)

1 martie 2024: Cursuri de prim ajutor pentru asistenții medicali din instituțiile socio-medicale din cadrul Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților

În contextul „Anului omagial al pastorației și îngrijirii bolnavilor”, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților continuă să desfășoare activități de instruire a personalului care se dedică slujirii aproapelui, Biserica fiind cea care se implică neîncetat în susținerea celor încercați, prin asigurarea unor servicii permanente de asistență spirituală, dar și socială și medicală.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, întâia zi de primăvară calendaristică a reprezentat și începutul unui proiect de amploare inițiat de Departamentul Farmaceutic „Arimateea” al Sectorului de Asistență Socială și Medicală al Centrului Eparhial Suceava, desfășurat în colaborare cu Direcția de Sănătate Publică Suceava și Inspectoratul pentru Situații de Urgență Suceava. Cu sprijinul Colegiului Medicilor din București, anul acesta se vor organiza în Eparhia Sucevei mai multe întâlniri menite să formeze, să instruiască și să perfecționeze personalul medical din cadrul asociațiilor și fundațiilor Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, și nu numai.

În Sala „Pimen Arhiepiscopul” a Centrului Eparhial Suceava, vineri, 1 martie 2024, peste 60 de asistenți medicali din instituțiile socio-medicale din cadrul Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, precum și asistenți medicali comunitari din cadrul Serviciului de asistență medicală comunitară a Direcției de Sănătate Publică Suceava au participat la cursul de prim ajutor susținut de doamna doctor Adriana Mihălaș, secretar general al Biroului Executiv al Colegiului Medicilor din București, medic primar medicină de familie, și de doamna profesoară universitară Camelia Diaconu, medic primar medicină internă și cardiologie – Spitalul Clinic de Urgență București.

În cadrul întâlnirii au fost prezentate inițial aspecte teoretice cu privire la acordarea primului ajutor, suportul vital de bază (siguranța salvatorului, poziția de siguranță, managementul căilor aeriene, manevrele de resuscitare, algoritm de suport de bază al vieții la adult), mobilizarea victimelor, infarctul miocardic acut, lipotimia și crizele convulsive. Totodată, cei prezenți au aflat informații cu privire la recunoașterea accidentului vascular cerebral și a măsurilor de urgență pentru acesta, tratarea arsurilor, tratamentul primar al plăgilor, electrocutarea, hipotermia, hipertermia, hemoragiile, fracturi, entorse, luxații ș.a. Au fost discutate și aspecte cu privire la managementul pacienților cu boli cronice – aderența și complianța la tratament, importanța recurenței tratamentului și a evaluărilor periodice și a fost subliniată importanța comunicării eficiente cu medicul de familie, medicii specialiști, farmacistul și ceilalți profesioniști din domeniul medical.

La eveniment a fost prezentă o parte dintre cei care coordonează acest proiect, părintele arhimandrit Vartolomeu Chira, director al Departamentului Medical, și părintele protosinghel Alexandru Moroșan, director al Departamentului Farmaceutic „Arimateea” al Sectorului de Asistență Socială și Medicală.

În perioada următoare, întâlnirile vor presupune și o abordare practică a problemelor studiate anterior, manevrele de prim ajutor fiind executate și de participanți: intervenție de bază până la sosirea echipajului de ambulanță, manevre de eliberare a căilor respiratorii în caz de înec sau obstrucție cu obiecte/mâncare etc.

La final, formatorii și colaboratorii au primit, din partea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calnic, o copie a icoanei făcătoare de minuni a Maicii Domnului cu Pruncul din Catedrala Arhiepiscopală din Suceava – Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”.

(Irina URSACHI)

4 martie 2024: Examen de duhovnicie în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, în ziua pomenirii Sf. Gherasim de la Iordan, 4 martie 2024, la Centrul Eparhial Suceava a avut loc interviul pentru hirotesia întru duhovnic pentru 13 clerici din cuprinsul Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

Din comisia examenului de duhovnicie prezidată de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, au făcut parte părintele Dimitrie Horga, consilier al Sectorului Administrativ-Bisericesc, părintele Filaret Ruscan, consilier al Sectorului Misiune Pastorală și Actualitate Creștină, părintele arhimandrit Vartolomeu Chira și părinții protoierei Ionel Doru Budeanu, Ionel Constantin Maloș și Adrian Dulgheriu.

Potrivit organizatorilor, reprezentanți ai Sectorului Administrativ-Bisericesc și ai Sectorului Educațional-Teologic, examenul a constat în extragerea a două subiecte: unul care a urmărit verificarea cunoștințelor acumulate de către candidați prin asimilarea bibliografiei recomandate și al doilea care a vizat atitudinea acestora față de unele cazuri concrete de mărturisire a păcatelor în scaunul de spovedanie.

În cadrul evenimentului, desfășurat în Sala „Gherasim Putneanul”, au fost aduse în atenție calitățile duhovnicului, esențiale pentru îndrumarea celui venit la scaunul spovedaniei, dar și importanța slujirii apostolești, părintele duhovnicesc fiind cel responsabil pentru creșterea și întărirea în viața spirituală a păstoriților săi.

Candidații care obțin calificative pozitive în urma evaluării comisiei vor primi hirotesia întru duhovnic în perioada imediat următoare.

(Irina URSACHI)

26 martie 2024: „Lumina de Sus” – eveniment cultural-catehetic la Muzeul Mănăstirii Bogdana

Unul dintre cele mai vechi praznice împărătești, Buna Vestire, care aduce aminte de momentul în care Fecioara Maria a primit vestea îngerului, care avea să bucure toate neamurile, a fost prilej de comuniune prin rugăciune și artă la Mănăstirea Bogdana, în seara zilei de 26 martie 2024.

Întrucât până în zilele noastre este oglindită lumina sufletelor mărturisitorilor lui Hristos în temnițele comuniste, oameni nevinovați care s-au jertfit pentru idealurile ortodoxe și care au apărut libertatea și credința neamului nostru cu prețul vieții, întru nădejdea mântuirii, la cea mai veche biserică de zid din Moldova, veche reședință episcopală, a avut loc evenimentul cultural-catehetic intitulat „Lumina de Sus”. Acesta a fost organizat cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, de către Sectorul Catehizare, Tineret și Educație pentru viață al Centrului Eparhial Suceava, prin Departamentul Centrelor de Tineret „Ecclesia”, în parteneriat cu Sectorul Media și Comunicare, Protopopiatul Rădăuți, și „Asociația Părinți pentru ora de Religie” – filiala Suceava.

După închinarea la racla cu cinstitele moaște ale Sf. Ierarh Leontie de la Rădăuți și Teodosie de la Brazi, manifestarea a debutat cu o slujbă de pomenire a mărturisitorilor din temnițele comuniste în biserica așezată sub ocrotirea Sf. Ierarh Nicolae, săvârșită sub protia părintelui arhimandrit Dosoftei Dijmărescu de către un sobor din care au făcut parte părintele Ionuț Isopescu, consilier eparhial al Sectorului Educațional-Teologic, și părintele Ionel Constantin Maloș, protiereu al Protopopiatului Rădăuți. La finalul Trisaghionului, artista Alexandra Dan a adus un omagiu muzical celor trecuți la Domnul prin interpretarea a doua pricesne închinare Preasfintei Fecioare Maria.

Evenimentul a reunit iubitori ai artei și ai poeziei, cadre didactice și elevi, stareți și starețe de la așezămintele monahale din împrejurimi,

între care stavrofora Mihaela Cozma de la Mănăstirea Sucevița și stavrofora Ecaterina Lichi de la Mănăstirea „Intrarea Maicii Domnului în Biserică”, dar și reprezentanți ai oficialităților locale, precum primarul municipiului Rădăuți, Bogdan Andrei Loghin.

În muzeul Mănăstirii Bogdana a urmat un program artistic deosebit, deschis de copii de la Așezământul „Sfântul Leontie” de la Rădăuți, coordonați de părintele Adrian Florea. Marcând importanța acestei zile care rememorează Întruparea Mântuitorului Iisus Hristos, tinerii au intonat patru cântări despre Preacinstita Născătoare de Dumnezeu.

Domnul profesor Cristi Gabriel Hurjui, consilier eparhial al Sectorului Catehizare, Tineret și Educație pentru Viață, le-a vorbit celor prezenți despre importanța omagierii mărturisitorilor din temnițele comuniste, cei care au îndurat chinuri cumplite pentru dragostea de neam și pentru păstrarea credinței ortodoxe.

A urmat un dar muzical pregătit de Corul Centrului „Ecclesia” al Colegiului Tehnic din Rădăuți, coordonat de doamna profesoară Elisabeta Marici, dar și momentul mult așteptat al acestei zile, vernisarea unei expoziții de pictură și grafică semnată de doamna Constanța Abălașei Donosă, precum și lansarea volumului de poezie al acesteia, *Lumina de Sus*. Potrivit inițiatorilor și organizatorilor acestui eveniment, artista, originară din orașul Brăila, este un „renumit pictor și scriitor român, membru activ în diferite asociații cultural-literare, precum Societatea Culturală Apollon – România, obținând, cu publicații nenumărate atât în domeniul artelor plastice, cât și al literaturii, de-a lungul anilor, multe premii naționale și internaționale, dintre care amintim Trofeul Apollon – România „Vis de toamnă” – 2021, Premiul „Lido dell anima” – Italia 2021 și Premiul I – Grafică cu Medalie, la Festivalul Internațional „Nicolae Dabija” 2020.

În cuvântul său, doamna Constanța Abălașei Donosă a împărtășit din trăirile și sentimentele care au însoțit-o în zugrăvirea operelor de artă prin care a încercat să „transpună profunzimea sufletească, sfințenia și lumina pe care mărturisitorii le-au purtat în misiunea lor din temniță”.

Conferențiar universitar doctor Paul Gorban, de la Universitatea „Apollonia” din Iași, le-a vorbit celor prezenți despre profunzimea versurilor invitatei, despre felul în care cuvântul se întâlnește cu artistul plastic, fapt care surprinde într-un mod inedit relațiile pe care le leagă cu Dumnezeu și cu omul.

Doamna Constanța Abălașei Donosă a primit din partea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic Ordinul „Sfântul Ierarh Iacob Putneanul”, întrucât „a urmat exemplul Sf. Ierarh Iacob Putneanul, strălucit dascăl și întemeietor de școli, de numele căruia se leagă tipărirea primului *Abecedar* românesc și tipărirea în limba română a cărților de cult și a altor lucrări ziditoare de suflet, neobosit păstor duhovnicesc și apărător al credinței, care și-a asumat ca misiune și ajutorarea culturală și spirituală a creștinilor ortodocși români din interiorul arcului carpatic”. Distinția a fost înmănată de către părințele arhimandrit Dosoftei Dijmărescu, textul gramatei fiind citit de către părintele Ștefan Mihalcea, consilier eparhial al Sectorului Media și Comunicare al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

A urmat o serie de momente emoționante, pregătite de un grup de copii dirijați de către doamna profesoară Liliana Duma, absolventă a Universității Naționale de Arte „George Enescu” din Iași, care a activat ca maestru dirijor în Belgia. La vioară și pian au fost interpretate compoziții semnate de Ciprian Porumbescu, Wolfgang Amadeus Mozart, Paul Constantinescu ș.a.

Artiștii, atât cei mici, cât și cei mai mari, au primit din partea Înaltpreasfințitului Părinte „icoane jubileu”, care îi înfățișează pe Sf. Mari Mucenici Ioan cel Nou de la Suceava și Gheorghe, purtătorul de biruință, ocrotitori ai Catedralei Arhiepiscopale, dar și cu chipul Maicii Domnului, flori și alte daruri.

Doamna Constanța Abălașei Donosă le-a mulțumit tuturor pentru bucuria acestei zile și a mărturisit faptul că oferă în dar Mănăstirii Bogdana lucrările acestei expoziții.

Evenimentul s-a încheiat cu o sesiune de autografe, precum și cu recitarea unor versuri ale poetului care l-a adus pe Iisus în celulă, Radu Gyr, închis în temnițele comuniste vreme de aproape 20 de ani.

(Pr. Ștefan MIHALCEA, Irina URSACHI)

24 aprilie 2024: „Ofrandă Iubirii Răstignite” – concert pre-pascal susținut de Grupul Psaltic „Dimitrie Suceveanu”

„Preabunule Cuvinte, Care împreună cu Tatăl și cu Duhul ai zidit cele văzute și cele nevăzute cu înțelepciunea Ta, cea negrăită, binevoiește, Milostive, să trecem cu pace adâncă vremea luminatului Post, risipind înșelăciunea păcatului celui amar. Dă-ne smerenie și lacrimi de tămăduiri. Dă-ne iertare de păcate și primește-ne ca pe fiul tău cel rătăcit, ca postind cu suflet neșovăitor și cu duh osârduitor, să laudăm stăpânirea Ta, împreună cu toți îngerii din Cer”.

Pentru a contribui, prin profunzimea muzicii psaltice, la desăvârșirea virtuților dobândite prin urcarea treptelor pocăinței în perioada Postului Mare, Grupul Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale din Suceava a dăruit publicului momente de rugăciune prin cânt în seara zilei de marți, 23 aprilie 2024, la pomenirea Sf. Mare Mucenic Gheorghe, purtătorul de biruință.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, concertul pre-pascal ajuns la cea de-a II-a ediție – „Ofrandă Iubirii Răstignite” a avut loc în cea dintâi Catedrală Mitropolitană a Țării Moldovei, Mănăstirea Mirăuți, în prezența cinstitelor moaște ale Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou, ocrotitorul Cetății Sucevei, care au poposit aici după 435 de ani, cu ocazia hramului așezământului monahal.

Concertul, care s-a arătat prilej de comuniune în rugăciune și regăsire duhovnicească pentru credincioșii aflați în Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, a început în sunet de toacă, membrii Grupului Psaltic „Dimitrie Suceveanu” aducând în atenție cântările Acatistului Bunei Vestiri – „Porunca cea cu taină”.

Periplul muzical a continuat cu imnuri din perioada Triodului, între care și lucrări specifice Postului Mare, printre acestea regăsindu-se și partituri semnate de Dimitrie Suceveanu, al cărui nume îl poartă grupul psaltic al Catedralei Arhiepiscopale. Acest moment artistic deosebit despre călătoria duhovnicească către întâlnirea cu Dumnezeu cel înviat a adus la lumină și cântări psaltice închinare Sfintelor și Mântuitoarelor Pătimiri ale Domnului Iisus Hristos, muzica bizantină fiind considerată o „expresie a rugăciunii Bisericii”.

Alături de numeroși credincioși, între cei prezenți la manifestarea artistică s-au numărat Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, părintele Constantin Ciprian Blaga, consilier al Sectorului Cultural al Centrului Eparhial Suceava, obștea mănăstirii îndrumată duhovnicește de părintele arhimandrit Haralambie Țanef, precum și părintele Ionel Constantin Maloș, protoiereu al Protopopiatului Rădăuți.

Concertul a fost moderat și prezentat de către părintele arhimandrit Mihail Daniliuc, egumenul Schitului Vovidenia, Neamț, care a împodobit evenimentul prin intervențiile sale despre profunzimea învățăturilor teologice regăsite în textele liturgice specifice perioadei prepascale.

„Am participat în această seară, în calitate de moderator, la concertul de acum tradițional al Grupului Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, «Ofrandă Iubirii Răstignite» – titlu sugestiv care cuprinde în chintesență frumusețea cântărilor bizantine, care au fost oferite auditoriului în această seară. Un concert de muzică bizantină care ne-a ajutat sau, mai bine spus, ne pregătește, ne-a pregătit pentru a-L urma duhovnicește pe Hristos

Domnul, Marele Răstignit, pe drumul Golgotei, dar și deopotrivă de a ne ajuta să întâmpinăm sărbătoarea Învierii Domnului cu bucurie duhovnicească, îndestulați duhovnicește de această frumusețe a cântărilor bizantine care au adus cu ele taina, bucuria și, mai cu seamă, lumina sărbătorilor pascale”.

La final, Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul a transmis gândul de binecuvântare și de felicitare din partea Înaltpreasfințitului Părintele Arhiepiscop Calinic pentru evenimentul deosebit din seara praznicului Sf. Mare Mucenic Gheorghe. Totodată, ierarhul și-a exprimat bucuria de a fi luat parte la un moment de rugăciune prin cânt, frumusețea muzicii bizantine fiind potențată de repertoriul ales și, mai cu seamă, de inimile pline de dragoste ale celor care alcătuiesc acest grup:

„Cred că vrednic și cuvenit lucru este încă o dată și încă o dată a spune că binecuvântat, inspirat și roditor s-a arătat a fi gândul Înaltpreasfinției Sale de a coagula acum aproape patru ani acest grup care ne onorează pe noi, sucevenii, și care cred că nu va putea fi ignorat într-o viitoare istorie a muzicii psaltice din România. Domnul să vă primească osteneala, dragostea și ofranda care, aduse «Iubirii Răstignite», neputând veni din altă parte decât din inimi, vibrează dragoste. Nouă ce ne rămâne? Nouă, celor privilegiați, celor aleși a fi părtași la acest eveniment, fie aici, fie prin intermediul transmisiunii directe. Cred că trebuie în gând de recunoștință să luăm acest duh cu noi, în care sfințiile voastre ne-ați introdus. Pentru că, deși am aplaudat la final – semn de recunoștință –, eu cred că n-am fost doar la un concert de muzică psaltică în seara aceasta. La un moment dat m-am oprit din a mai urmări desfășurătorul pentru că era altceva. Ne-ați purtat prin toate perioadele Postului celui Mare: Duminica vameșului și a fariseului, Duminica fiului risipitor. Am intrat în Postul celui Mare – „Suflete al meu”, „Cu noi este Dumnezeu”, apoi aproape din fiecare săptămână ați ales câte o stihiră și ne-ați pregătit pentru a intra în Săptămâna Sfântă și Mare a Pătimirilor. A fost un moment

de rugăciune, mai mult decât o încântare a auzului. Și poate că într-o altă sală s-ar fi auzit altfel cântarea, dar mai potrivit a fost într-o biserică. Și încă ceva, frumos e melosul bizantin, adânci sunt cuvintele imnografilor, dar contează atât de mult cine, unde și cum ne transmit toate acestea. Asta face diferența. De ce într-un loc ne putem ruga și într-altul mai puțin? De ce într-un anumit context și auzind, văzând și participând la o slujbă inima noastră freamătă? De ce oare a freamțat și în seara aceasta? Pentru că a fost ceva, un duh al rugăciunii pe care dumneavoastră, sfințiiile voastre, ni l-ați adus”.

A urmat oferirea celei mai însemnate distincții de vrednicie a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, Ordinul „Crucea Bucovinei”, din partea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, pentru „remarcabila activitate în slujirea Bisericii” părintelui arhimandrit Mihail Daniliuc. Textul gramatei a fost citit de părintele Ciprian Constantin Blaga, consilier cultural, ordinul fiind înmănat de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul.

Întrucât concertul a fost susținut aproape de racla cu cinstitele moaște ale Sf. Ioan cel Nou, mare făcător de minuni și grabnic ajutor, grupul psaltic a încheiat momentul muzical cu Troparul închinat marelui mucenic.

Părintele arhidiacon Ilie Leonte, dirijorul grupului care poartă numele „unui clasic român al muzicii psaltice”, părinte protopsalt al Catedralei Mitropolitane din Iași între anii 1844-1890, paharnicul Dimitrie Suceveanu, a transmis un gând de recunoștință către toți cei care și-au deschis inima pentru a primi în dar cântările bizantine, dar și susținătorilor și sprijinitorilor acestui proiect:

„Cu ajutorul lui Dumnezeu și prin purtarea de grijă a Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, în ziua de 23 a lunii aprilie, când Biserica îl prăznuiește pe Sf. Mare Mucenic Gheorghe, Grupul Psaltic „Dimitrie

Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale din Suceava a susținut un concert de muzică prepascală, «Ofrandă Iubirii Răstignite», ajuns la cea de-a doua ediție. În biserica Mănăstirii Mirăuți, prima Catedrală Mitropolitană, în prezența sfințelor moaște ale Sf. Ioan cel Nou de la Suceava, adus aici după 435 de ani, și a numeroși credincioși, ne-am bucurat să așezăm la inima celor prezenți și a celor care au urmărit concertul prin intermediul transmisiunilor online, cântări închinare perioadei Triodului care ne fac părtași la starea de jertfă, pătimire și la bucuria Învierii Domnului Iisus Hristos. Pe această cale mulțumim Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, pentru binecuvântarea și purtarea de grijă deosebită pe care o poartă Grupului Psaltic „Dimitrie Suceveanu”. Mulțumiri se cuvin și Preasfințitului Părinte Damaschin Dorneanu, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, prezent la acest concert de suflet, părintelui arhimandrit Haralambie Țanef, starețul Mănăstirii Mirăuți, pentru călduroasa găzduire și, nu în ultimul rând, mulțumim părintelui arhimandrit Mihail Daniliuc, starețul Schitului Vovidenia, Neamț, moderatorul acestui eveniment, care astăzi ne-a împărtășit lumină din «Lumina Crucii» lui Hristos”.

Grupul Psaltic „Dimitrie Suceveanu” a fost constituit în luna noiembrie a anului 2020, la inițiativa și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic.

Condus de părintele arhidiacon Nifon Baciu și dirijat de părintele arhidiacon Ilie Leonte, grupul psaltic are în componență slujitori ai Catedralei Arhiepiscopale, preoți și diaconi cu studii teologice și conservator, care „din dragoste și din pasiune față de cântul bizantin dau slavă lui Dumnezeu prin cântarea psaltică, înmulțind, totodată, talantul primit”.

Grupul care poartă numele părintelui protopsalt Dimitrie Suceveanu, „melod cu o voce de excepție ce impresiona prin timbralitatea baritonală, traducător și compozitor de muzică psaltică”, poate fi audiat zilnic și în cadrul slujbelor liturgice oficiate la

Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, transmisă în direct pe canalul de YouTube al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

Zilele de sărbătoare ale Mănăstirii Mirăuți s-au încheiat cu reșezarea cinstitelor moaște ale Sf. Ioan cel Nou în Paraclisul Catedralei Arhiepiscopale, al cărui ocrotitor este.

Concertul a fost transmis în direct pe pagina oficială de Facebook a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților de către Sectorul Media și Comunicare al Centrului Eparhial Suceava.

(Irina URSACHI)

27 aprilie 2024: În procesiune cu Hristos prin Cetatea Sucevei

În ajunul slăvitului praznic al Intrării Domnului în Ierusalim, 27 aprilie 2024, a avut loc în cetatea suceveană o nouă „procesiune închinată acestei sărbători” deosebit de importante pentru întreaga creștinătate, precedentele ediții având loc în 2021, respectiv 2022.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, membri ai Administrației Eparhiale, clerici de la Catedrala Arhiepiscopală din Suceava – Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, dar și din cadrul Protopopiatelor Suceava I și Suceava II, împreună cu autoritățile județene și locale s-au implicat în organizarea evenimentului care aduce aminte de duminica în care Mântuitorul Iisus Hristos a intrat în Ierusalim, primit fiind cu eferămeră bucurie de cei care urmau să Îl răstignească cinci zile mai târziu.

La Procesiunea de Florii au luat parte ierarhii eparhiei, preoți, monahi, monahii, reprezentanți ai oficialităților locale și județene, între care domnul Alexandru Moldovan, Prefect al Județului Suceava, domnul Gheorghe Flutur, președinte al Consiliului Județean Suceava, domnul Ion Lungu, primar al Municipiului Suceava, și domnul Lucian Harșovschi, viceprimar al Municipiului

Suceava. S-au alăturat numeroși credincioși și credincioase de toate vârstele, purtându-L astfel pe Mântuitorul Iisus Hristos în rugăciune și în brațele inimii lor.

Prăznuirea mării sărbători împărătești a început la Catedrala „Nașterea Domnului” Mărășești – Suceava, unde un sobor de preoți și diaconi, în frunte cu Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a săvârșit slujba Vecerniei Floriilor. La momentul Vohodului, ierarhul a binecuvântat stâlpările care au fost împărțite apoi clericilor și credincioșilor. Răspunsurile liturgice, atât în timpul slujbei, cât și la ecteniile rostite pe traseu, au fost date de corul Seminarului Liceal Teologic Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, dirijat de părintele arhidiacon profesor Paul Iușcă.

Participanții, purtând în mâini ramurile sfințite, rugându-se și întinând cântări specifice Sărbătorii Floriilor, au plecat apoi în procesiune cu icoana Praznicului Intrării Domnului în Ierusalim, frumos împodobită, purtată de tineri spre Catedrala Arhiepiscopală din Suceava – Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”.

Din alai au făcut parte monahii ale mănăstirilor bucovinene care au avut în mâini cățui și marame, copii și tineri îmbrăcați în costume populare, membri ai organizației ATOS (Asociația Tinerilor Ortodocși Suceveni) care au însoțit icoana cu prapuri, elevi din centre catehetice „Ecclesia” din cuprinsul eparhiei și, nu în ultimul rând, tinerii ASCOR (Asociația Studenților Creștin Ortodocși Români), filiala Suceava. Numeroși clerici din Protopopiatele Suceava I și Suceava II și diaconi ai Catedralei Arhiepiscopale au mers înaintea Preasfințitului Părinte Damaschin Dorneanul, convoiul fiind completat de reprezentanți ai Sectoarelor Centrului Eparhial, exarhi și protoierei, dar și de numeroși credincioși.

Itinerarul a fost punctat de două opriri, în fața bisericilor „Sfântul Nicolae” și „Sfânta Înviere”, iar la Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” clericii și credincioșii au fost întâmpinați de

Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic și de slujitori ai Catedralei Arhiepiscopale, între care părintele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar-administrativ.

Chiriarhul a rostit rugăciunea de binecuvântare a credincioșilor și a vorbit despre semnificațiile acestei tradiții care „aduce în actualitate momentul intrării Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos în Ierusalim și își are originea încă din perioada secolului al IV-lea, când creștinii celebrau Floriile într-un mod cu totul special”, în cuvântul intitulat *Gânduri la Procesiunea de Florii – Împreună cu Hristos vom birui!*.

La final, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic a mulțumit celor care au sprijinit organizarea acestui eveniment, autorități locale și județene, clerici ai Administrației Eparhiale, slujitori ai Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, stareți, starețe și monahii din mai multe mănăstiri, dar și credincioșilor care au împodobit cu prezența lor această împreună-mergere cu Dumnezeu. Subliniind că fiecare ar trebui să se întoarcă acasă, întipărindu-și în minte două gânduri: „Împreună cu Hristos vom birui!” și procesiunile sunt „călătorii itinerante spre Împărăția cerurilor”, ierarhul a adresat un ultim îndemn:

„Dumnezeu să binecuvânteze urcușul nostru duhovnicesc, împreună cu Mântuitorul Hristos, spre Ierusalimul cel ceresc! Aveți grijă cum vă petreceți Săptămâna Sfințelor Pătimiri care începe nu de mâine, ci de astăzi, fiindcă minunea din Betania a fost ultima piesă grea în dosarul de condamnare a Mântuitorului”.

Credincioșii au primit în dar, pe lângă ramurile de salcie, și iconițe cu reprezentarea slăvitului praznic. Bucuria și emoția întâlnirii cu Domnul Hristos prezent liturgic, întipărite pe chipul celor de față, dar și murmurul cântărilor specifice au constituit modul prin care

organizatorii au fost răsplătiți pentru această „călătorie itinerantă spre Împărăția cerurilor”, care a avut loc în sâmbăta dinaintea Săptămânii Pătimirilor Mântuitorului Iisus Hristos, în Municipiul Suceava.

În același timp, procesiuni închinare sărbătorii Intrării Domnului în Ierusalim au fost organizate și în Protopopiatele Câmpulung Moldovenesc, Rădăuți și Fălticeni.

Toți cei prezenți sunt așteptați să revină la Catedrala Arhiepiscopală din Suceava, Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, duminică, 28 aprilie 2024, pentru a prăznuți Floriile prin participarea la Sfânta Liturghie arhierescă, iar în după-amiaza zilei pentru a lua parte, începând cu ora 16:00, la Taina Sfântului Maslu de obște, săvârșită de către cei doi ierarhi ai eparhiei, împreună cu un sobor de preoți, pentru primirea harului vindecării trupesti și sufletești, precum și pentru dobândirea iertării păcatelor.

(Daniela LIVADARU, Irina URSACHI)

5 mai 2024: Sărbătoarea Învierii Domnului la Catedrala Arhiepiscopală din Suceava

Cu nemăsurată emoție și bucurie a fost sărbătorită în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților Învieria Domnului, cel mai important și cel mai așteptat praznic al creștinătății. În Duminica Sfințelor Paști, 5 mai 2024, la miezul nopții, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, și Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar, au săvârșit Slujba Învierii, înconjurați de un sobor de preoți și diaconi, la Catedrala Arhiepiscopală din Suceava – Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”. Cei doi ierarhi ai eparhiei au oferit Lumina Sfântă credincioșilor prezenți, adresându-le apoi acestora salutul bucuriei: „Hristos a înviat!”.

Lumina Sfântă de la Ierusalim a fost adusă de la București de părintele arhimandrit Serafim Grigoraș, starețul Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, și de părintele Viorel Ilișoi, consilier eparhial, cu un avion de mici dimensiuni, fiind întâmpinată sâmbătă seara pe Aeroportul Internațional „Ștefan cel Mare” din Suceava de o delegație a Arhiepiscopiei, condusă de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul. S-au bucurat de primirea Sfintei Lumini clerici de la Centrul Eparhial, dar și reprezentanți ai Protopopiatelor Suceava I, Suceava II, Câmpulung Moldovenesc, Rădăuți și Fălticeni. De aici, Lumina din Biserica Sfântului Mormânt a fost trimisă în locașurile de cult din întreaga eparhie. Alături de oficialitățile locale și județene, domnul Gheorghe Flutur, președintele Consiliului Județean Suceava, domnul Ion Lungu, primarul Municipiului Suceava, și domnul Gheorghe Alexandru Moldovan, prefectul Județului Suceava, la aeroport au fost prezenți și clerici din zonele învecinate eparhiei, între care o delegație de la Cernăuți, Ucraina, condusă de părintele Vasile Covalciuc, protopop de Storojineț.

Sfânta Lumină a fost adusă apoi la Mănăstirea „Sfântul Ioan ce Nou de la Suceava”, unde Preasfinția Sa le-a vorbit celor prezenți despre importanța recunoștinței pentru primirea acestui dar, precum și despre faptul că Lumina Învierii Domnului ar trebui să întărească în fiecare dintre noi credința în Dumnezeu, El fiind „Cel Care dă sens existenței noastre pe acest pământ”.

După oficierea Slujbei Învierii Mântuitorului Iisus Hristos, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic și Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, alături de soborul slujitor, au săvârșit Sfânta Liturghie pascală la altarul special amenajat în curtea Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”. Răspunsurile liturgice au fost date de Corala mixtă „Sfântul Ioan cel Nou”, dirijată de părintele Ionuț Lucian Tablan Popescu.

Părintele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar-administrativ al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a dat citire cuvântului

pastoral al Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, intitulat *Argumentele tăcute ale Învierii lui Hristos*, care poate fi lecturat și pe pagina Arhiepiscopiei. Au fost aduse în atenția credincioșilor prezenți aspecte legate de dovezile referitoare la cea mai mare minune săvârșită de Hristos, taină care, pentru a fi înțeleasă, are nevoie de foarte multă credință.

La finalul Sfintei Liturghii au fost binecuvântate coșurile cu ouă roșii, cozonac și pască aduse de credincioși.

În cea de-a IV-a strajă a dimineții, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calnic a mulțumit preamilostivului Dumnezeu și tuturor celor care au împodobit lucrarea Bisericii prin prezență: sobor, cor și credincioși, pentru frumoasa noapte petrecută în rugăciune, cele cerești și cele pământești împreună bucurându-se de biruința Celui Care ne-a trecut „din moarte la viață și de pe pământ la cer, strălucind cu neapropiată lumină a Învierii”.

Bucuria acestei zile a fost încununată de binecuvântarea Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou, ocrotitorul Cetății Sucevei, prin închinarea la cinstitele sale moaște, aflate în această perioadă în paraclisul ansamblului monastic. Sfântul Ioan continuă să le fie aproape tuturor celor care îi cer ajutorul, oferindu-le neîncetat sprijin și mângâiere.

Sărbătoarea Învierii Mântuitorului Iisus Hristos a continuat, după câteva ore de odihnă, cu slujba specială a Vecerniei de Paști, numită în popor și „A doua Înviere”, oficiată la ora 12:00 de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic. În cadrul acesteia, pericopa evanghelică a fost citită în 14 limbi: română, greacă, latină, ebraică, slavonă, siriacă, rusă, engleză, franceză, germană, italiană spaniolă, ucraineană și swahili. Ierarhul a fost înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, slujitori ai Catedralei Arhiepiscopale, precum și de clerici din cadrul Centrului Eparhial.

În cuvântul de învățătură rostit la finalul slujbei, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic a adus în atenția celor prezenți câteva fragmente din

cartea intitulată *Penticostarul – Cincizecimea Învierii*, volum semnat de Înaltpreasfinția Sa, în care se regăsesc meditațiile la pericopele evanghelice lecturate în duminicile de după Înviere:

„Învierea este un mister al veșniciei. Așadar teologia morții și Învierii nu se învață din cărți. Tainele se primesc prin credință și contemplație și trebuie să rămână taine. Cum spunea poetul: «Nu strivi corola de minuni a lumii!». De fapt, credința se referă la realitățile care depășesc puterea noastră de înțelegere. Sunt realități superlogice, metalogice sau alogice. Învierea Domnului rămâne o Taină, un paradox și o antinomie care nu lasă loc speculațiilor și explicațiilor raționaliste. De aceea, Mântuitorul, după Înviere, S-a arătat numai celor care au crezut în El. Iar celor care au fost aleși de El pentru slujire li s-a dat puterea să vadă și, vă citez, «Slava lui, slavă ca a Unuia Născut din Tatăl plin de har și de adevăr». Și, din acest motiv, am să vă redau citatul: «persecutorilor iudei, care le porunceau desperați – să nu mai grăiască, nici să mai învețe în numele lui Iisus, apostolii le-au răspuns cu demnitate: Judecați dacă este drept înaintea lui Dumnezeu să ascultăm de voi mai mult decât de Dumnezeu. Căci noi nu putem să nu vorbim cele ce am văzut și am auzit» (*Faptele Sfinților Apostoli* 4, 18-20), confirmând, astfel, prin atitudinea lor, vederea slavei lui Dumnezeu care i-a încredințat – precum și pe Pavel – că Iisus, pe Care-L propovăduiau, «este Fiul lui Dumnezeu» (*Faptele Sfinților Apostoli* 9, 20). Propovăduiți-L și credeți în Înviere. Hristos a înviat și o Săptămână Luminată binecuvântată!».

Ierarhul a anunțat și faptul că toți cei prezenți vor primi în dar câte un exemplar al pastorelei, iconițe cu reprezentarea Învierii Mântuitorului Iisus Hristos, realizate cu ajutorul Sectorului Cultural la Tipografia „Vartolomeu Mazereanu” a Editurii Crimca, a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, precum și câte o mică pască din partea obștii așezământului monahal.

(Irina URSACHI)

20 mai 2024: Parastas pentru Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Pimen, la patru ani de la mutarea la cele veșnice

În cei peste 29 de ani de rodnică arhipăstorire în Eparhia Sucevei și Rădăuților, Înaltpreasfințitul Părinte Pimen s-a implicat activ în lucrarea pastoral-misionară și în proiectele social-filantropice. A redeschis mănăstiri închise în perioada regimului comunist, a fost alături de ctitorii de biserici și a ajutat la zidirea de noi lăcașuri de cult. Le-a oferit adăpost persoanelor vârstnice, i-a sprijinit pe cei singuri sau abandonați și le-a fost alături celor care s-au aflat în nevoie. Înaltpreasfinția Sa a îmbogățit literatura religioasă publicând diverse studii, îndeosebi cu privire la iconografia bisericească, dar și articole, cronici și recenzii.

La împlinirea a patru ani de la începutul călătoriei spre Împărăția lui Dumnezeu, Înaltpreasfințitul Părinte Pimen a fost pomenit luni, 20 mai 2024, la Catedrala Arhiepiscopală din Suceava, Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, de către un sobor condus de Înaltpreasfințitul Părinte Calinic. Alături de numeroși credincioși, la slujba parastasului au luat parte membri ai Permanenței Consiliului Eparhial, consilieri, exarhi și protoierei, răspunsurile la strană fiind date de membri ai Grupului Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale.

Slujba Parastasului a fost săvârșită în paraclisul mănăstirii care adăpostește acum, pe perioada lucrărilor de restaurare a Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, într-un baldachin de lemn sculptat, cinstitele moaște ale Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou, mare făcător de minuni.

Cuvântul de învățătură a fost rostit la finalul slujbei de către părintele Ionel Doru Budeanu, protoieru al Protopopiatului Suceava I. Sfinția sa a evocat personalitatea celui care aprecia „valorile morale filantropice”, „fiind un păstrător al tradițiilor și culturii”, și a împărtășit o parte dintre momentele emoționante la care a fost martor de-a lungul timpului.

„Își spunea «copilul răsfățat al Bucovinei» și, arătându-și loialitatea celor care l-au primit ca pe unul de-al lor, a renunțat la numele dăruit de părinții săi, Zainea, și a luat numele de «Suceveanul». Poate că a fost un răsfățat, dar a știut să se aplece și spre omul de rând și, mai ales, omul de la țară, harnic și cuminte, cinstind aceste valori și dându-le mereu ca exemplu. Între copii avea seninătatea și nevinovăția lor, între credincioși era păstorul cu viață și povestioare moralizatoare. Între preoți era părinte și adeseori era numit «tătuca» sau poate chiar ca un bunic răbdător care uneori avea poate prea multă încredere, apelând mereu la conștiința fiecăruia”.

La vârsta de peste 90 de ani, după 38 de ani de slujire în Biserica Ortodoxă Română în demnitatea de arhiepiscop, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Pimen a trecut la cele veșnice la 20 mai 2020.

Cel care și-a petrecut întreaga viață în slujba lui Dumnezeu și a oamenilor, ierarh vrednic al Bucovinei, iubitor al neamului românesc, Părintele Arhiepiscop Pimen a fost pomenit și în locul în care ierarhul și-a pregătit mormântul, la Mănăstirea Sihăstria Putnei, Înaltpreasfinția Sa fiind numit și „Părinte al Bucovinei și prieten al sfinților putneni”.

Înaltpreasfințitul Părinte Pimen

Părintele Arhiepiscop Pimen s-a născut în anul 1929, la Greabănu, județul Buzău, și a primit la Sfântul Botez numele de Vasile. Părinții evlavioși, Maria și Mihai Zainea, au sădit în inima viitorului arhipăstor dragostea de neam și grija față de aproapele.

Chemarea către lucrarea lui Dumnezeu a simțit-o încă de tânăr când, după terminarea cursurilor liceului, alege să studieze la Seminarul Monahal din cadrul Mănăstirii Neamț. În anul 1951 a fost tuns în monahism, primind numele Sf. Cuvios Pimen cel Mare, iar în 1957 a fost hirotonit ieromonah. A urmat studiile Institutului

Teologic Universitar din București și apoi studii de specialitate la Universitatea din Köln, Germania.

Pentru că s-a dovedit a fi un bun slujitor și gospodar, a fost numit stareț al Mănăstirii Putna (1957-1961). Între 1974 și 1978 a fost stareț la Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, iar în perioada 1978-1979 a slujit la Reprezentanța Patriarhiei Române de la Ierusalim.

În anul 1982, la 10 ianuarie, a fost ales Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, la recomandarea Mitropolitului Moldovei, Teoctist Arăpașu.

În urma reînființării Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, pe 24 ianuarie 1991, a fost ales arhiepiscop al acestei eparhii, fiind instalat la Suceava pe 3 martie 1991. S-a mutat la cele veșnice la 20 mai 2020.

(Irina URSACHI)

28 mai 2024: Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, gazdă a Adunării Generale a membrilor Federației Filantropia

În Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților se desfășoară zilele acestea, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel și cu purtarea de grijă a Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, Adunarea Generală a membrilor Federației Filantropia. Reprezentații celor 24 de asociații și fundații care lucrează în domeniul social în eparhiile Patriarhiei Române s-au întâlnit luni, 27 mai 2024, la Mănăstirea Sihăstria Putnei, pentru o sesiune de lucrări privind activitățile din anul precedent, precum și din anul curent.

După ce în prima parte a zilei Consiliul Director a stabilit programul detaliat al acestor zile, precum și problemele ce vor fi abordate în cadrul întâlnirilor, evenimentul a debutat cu slujba de *Te Deum* săvârșită de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, în biserica mare cu hramul „Izvorul Tămăduirii”. Din soborul slujitor care a

adus mulțumire preamiloștivului Dumnezeu pentru toate darurile revărsate în activitatea social-filantropică desfășurată în ultimul an au făcut parte reprezentanți ai structurilor sociale din Biserica noastră, între care părintele Ciprian Ioniță, consilier patriarhal și președintele Federației Filantropia a Patriarhiei Române.

La finalul slujbei, Preasfințitul Părinte Damaschin le-a adresat tuturor celor prezenți un mesaj de bun venit și a transmis acestora gândul de binecuvântare al Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic. Totodată, Preasfinția Sa a înmănat din partea chiriarhului „Crucea Bucovinei”, cea mai înaltă distincție a eparhiei noastre, părintelui consilier patriarhal, iar Federației Filantropia i-a fost acordat Ordinul „Mitropolitul Anastasie Crimca”, întrucât a

„urmat exemplul mitropolitului Anastasie Crimca, cărturar distins și om de cultură polivalent, creator și inovator în arta ecleziastică, jertfelnic lucrător în mijlocul societății moldave ca laic, dar și ca ierarh, milostiv și sensibil față de cei în suferință, de numele căruia se leagă construirea primului spital public din țară, la Suceava, în anul 1619”.

Seara a continuat în sala de protocol a așezământului monahal cu o prelegere susținută de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, în care ierarhul le-a vorbit celor prezenți, pornind de la mesajul evanghelic al Duminicii a IV-a, al vindecării slăbănogului de la Vitezda, despre faptul că nu întotdeauna numărul sau cantitatea denotă eficiența și calitatea misiunii sociale. Actul filantropic trebuie să izvoarasă dintr-o conștiință a iubirii aproapelui, după modelul Primului și Adevăratului Filantrop, deoarece tot ceea ce facem noi trebuie împlinit de dragul Lui, al samarineanului, noi fiind aici doar „mâinile Lui întinse spre cel nevoiaș”. Nu în ultimul rând, Preasfinția Sa a subliniat faptul că lucrarea filantropică trebuie să se desfășoare discret, cu accent pe fapta cea bună și mai puțin pe săvârșitorul acesteia.

Lucrările întâlnirii au continuat astăzi, 28 mai 2024, în sala de conferințe a aceleiași așezământ monahal, unde, sub președinția părintelui Ciprian Ioniță, după rugăciunea de început, a fost ales și votat noul Consiliu Director. Ulterior, pe ordinea de zi au fost prezentate activitățile din anul 2023, strategia organizației, dar și stadiul de implementare al proiectelor la nivel central și organizațional. Totodată, membrii prezenți au dezbătut și aprobat codul etic al Federației Filantropia, au propus organizarea unor cursuri de formare profesională pentru angajații din cadrul ONG-urilor membre și au stabilit ca următoarea întâlnire să aibă loc la finalul acestui an la Chișinău, Republica Moldova.

La finalul ședinței, părintele consilier patriarhal a adus mulțumiri Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, pentru binecuvântarea arhierescă și sprijinul consistent în organizarea evenimentului, Preasfințitului Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar, pentru slujire și cuvântul duhovnicesc, preacuviosului arhimandrit Iustin Tănase, consilier eparhial, pentru coordonarea activității, precum și preacuviosului arhimandrit Nectarie Clinci, starețul Mănăstirii Sihăstria Putnei, care împreună cu obștea monahală au fost gazde deosebite.

În ultima zi a evenimentului oaspeții vor vizita câteva obiective din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, precum Mănăstirea Putna, Așezământul de copii „Sfântul Leontie” de la Rădăuți, Centrul social de noapte pentru persoane fără adăpost al Parohiei „Sfânta Vineri” din Municipiul Suceava, Sediul Serviciului de Îngrijiri la Domiciliu al Fundației „Anastasia Crimca”, pentru ca la final să ajungă la Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, unde se vor închina la racla cu cinstitele moaște ale marelui mucenic făcător de minuni.

(Pr. Ștefan MIHALCEA, Pr. Tiberiu BARDAN)

2 iunie 2024: Sf. mult-iubit al Bucovinei, Marele Mucenic Ioan cel Nou, cinstit la Catedrala Arhiepiscopală din Suceava

Mulțime de credincioși a poposit în Cetatea Sucevei, loc încărcat de credință, istorie și artă, dar mai ales binecuvântat de câteva secole de prezența sfințitoare a moaștelor Sf. Ioan cel Nou, pentru a se închina la marele făcător de minuni în ziua aducerii aminte a sfârșitului său mucenicesc. Data de 2 iunie rememorează și minunea pe care Sfântul Ioan a săvârșit-o în anul 1622, când a apărat orașul Suceava de năvălirea tătarilor.

La 402 ani de la această întâmplare minunată, astăzi, 2 iunie 2024, prăznuirea sfântului ocrotitor a fost prilej de bucurie și comuniune în rugăciune pentru credincioșii din cuprinsul Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților și nu numai. Trei ierarhi ai Bisericii noastre s-au aflat, cu ocazia hramului, la Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, pentru a înălța rugăciuni către preamiosivul Dumnezeu și către cel dintâi ocrotitor al Moldovei, sfânt trapezuntin martirizat pentru statornicia în credința ortodoxă în anul 1330, în Cetatea Albă.

După închinarea la cinstitele moaște așezate într-un baldachin special împodobit sub teii din incinta ansamblului monastic, a fost săvârșită Sfânta și Dumnezeiască Liturghie pe un podium special amenajat în apropierea Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, purtătorul de biruință” de către Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar, și Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului, alături de un sobor de preoți și diaconi. Printre aceștia s-a numărat părintele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar-administrativ al eparhiei, părintele profesor universitar doctor Vasile Nechita, consilier onorific al Sectorului Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească al Centrului Eparhial Suceava, și părintele arhimandrit Serafim Grigoraș, stareț

al așezământul monahal care păstrează cinstitele moaște ale Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou încă din secolul al XVI-lea.

La ceas de sărbătoare pentru întreaga arhiepiscopie, în Duminica a V-a după Paști, cunoscută și ca Duminica Samarinenței, răspunsurile liturgice au fost oferite de corala mixtă care îl are ca ocrotitor spiritual pe Sf. Ioan cel Nou, dirijată de părintele Ionuț Lucian Tablan Popescu.

Cuvântul de învățătură a fost rostit la finalul Sfintei Liturghii de către Episcopul-vicar al Arhiepiscopiei Aradului, Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul. Ierarhul le-a vorbit celor prezenți despre sfinți și sfințenie, „despre credința adevărată și mărturisitoare, răbdarea în necazuri, dragostea față de vrăjmași” pe care le învățăm de la marele mucenic, punctând faptul că Sf. Ioan cel Nou a devenit, prin felul în care și-a trăit viața pământească, prieten al lui Dumnezeu, numărându-se printre casnicii Acestuia:

„Astăzi, Sf. Mare Mucenic Ioan este prezent în mijlocul nostru ca un martor și mijlocitor al lucrării lui Dumnezeu în Biserică, adică în parohii și în mănăstiri, în Bucovina și în toată țara, și în toată lumea creștină ortodoxă. Având în vedere faptul că anul acesta, 2024, este «Anul Comemorativ al Sfinților doctori fără de arginți», cinstim în mod deosebit pe Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou ca pe un sfânt vindecător de boli, dăruit poporului român și Bisericii sale. Pelerini de peste tot vin la Suceava la Sf. Mare Mucenic Ioan pentru a-i mulțumi, dar și pentru a-L slăvi pe Dumnezeu prin el, pentru a-L ruga să le fie ajutor în continuare, la vreme de secetă, de boală, de încercări prin care trece fiecare om în viața aceasta pământească. Să rămânem fideli Mântuitorului Iisus Hristos și Evangheliei lui, credinței strămoșești, după «testamentul» voievozilor români și al celor care au apărat Biserica și țara noastră cu credință și cu prețul vieții. Din viețile sfinților, din răbdarea și dragostea lor, din nevoințele și biruințele duhovnicești, din dobândirea asemănării cu Hristos învățăm și noi cum să luptăm cu ispitele, cum să cucerim virtuțile creștine și să devenim bine plăcuți lui Dumnezeu. «Dacă-i iubim pe sfinți să-i

imităm», spunea Fericitul Augustin. Așadar, cu credință statornică în iubirea sfinților pentru noi și îndrăzneala lor către Dumnezeu, le cerem sfinților români și, în mod deosebit, Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou să se roage lui Dumnezeu pentru mântuirea noastră, pentru dăinuirea celor de folos în viața aceasta și dobândirea fericirii veșnice”.

În continuare, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic i-a mulțumit ierarhului oaspete pentru frumosul cuvânt. Gândul de mulțumire s-a îndreptat către cei care au susținut vizibil lucrarea Bisericii, autoritățile cu ajutorul cărora se desfășoară lucrările de restaurare și consolidare ale așezământului monahal, precum și tuturor celor care împodobesc cu prezența slujbele săvârșite la Catedrala Arhiepiscopală:

„Mă știți un om apolitic, știți că nu fac politică, n-am făcut, nu fac și nu voi face, dar recunoștința, aici, la Mănăstirea «Sfântul Ioan», se cultivă mai des. De aceea aș vrea să-i mulțumesc domnului premier al României pentru că a susținut lucrările de restaurare și de consolidare ale ansamblului monastic, suplinind cu fonduri și pentru celelalte obiective din eparhia noastră. Aș vrea să-i mulțumesc domnului președinte Gheorghe Flutur și domnului primar Ion Lungu. Știți că domnul primar nu mai candidează, așa că nu pot fi suspectat de campanie electorală. Le mulțumesc și acum și le voi mulțumi și în continuare atât domniilor lor, cât și celor care au susținut, susțin și vor susține lucrarea Bisericii. Aș vrea totodată, înainte de a trece la evidențierea celor care, într-un fel sau altul, au ajutat în misiunea Bisericii și la lansarea cărților anunțate deja, aș vrea să vă mulțumesc fraților voastre pentru prezența permanentă la lucrarea Bisericii, dar și la slujbele ce se săvârșesc în diminețile și după-amiezile zilelor la Mănăstirea «Sfântul Ioan», arătând dragostea permanentă față de Arhiepiscopul locului, care este Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava de peste 600 de ani”.

Înaltpreasfinția Sa a oferit apoi distincții de vrednicie, semn al prețuirii și recunoștinței pentru meritele deosebite în promovarea și susținerea valorilor creștin-ortodoxe românești. Ordinul „Crucea Bucovinei”, oferit „pentru remarcabila activitate dedicată Bisericii și comunității”, a fost înmănat părintelui arhidiacon Vasile M. Demciuc, consilier al Sectorului Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească, părintelui Mihai Cobziuc, consilier eparhial în cadrul Biroului Relații cu Minoritățile al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăușilor, și părintelui arhidiacon Ilie Leonte, dirijor al Grupului Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale. Același ordin a fost oferit părintelui arhidiacon Vasile Plămadă, inspector în cadrul Sectorului Colportaj Bisericesc al Centrului Eparhial, și domnului Ionuț Vichentie Ilisoi, manager al SymphOpera Fest și inginer de sistem în cadrul Sectorului Media și Comunicare.

Ordinul „Mușatinii”, conferit pentru strădania în slujirea semenilor, „urmând (astfel) domnilor Moldovei și altor vrednici ctitori de țară și neam”, a fost primit de către părintele arhidiacon Marius Gabriel Filip, director al Centrului de Formare Continuă și Specializare din cadrul Sectorului Educațional-Teologic, și de către părintele arhidiacon Marius Ion Zavate, director al Departamentului Achiziții, Sectorul Financiar-Economic.

Întrucât „a urmat exemplul Sf. Ierarh Iacob Putneanul, strălucit dascăl și întemeietor de școli, de numele căruia se leagă tipărirea primul *Abecedar* românesc și tipărirea în limba română a cărților de cult și a altor lucrări ziditoare de suflet, neobosit păstor duhovnicesc și apărător al credinței, care și-a asumat ca misiune și ajutorarea culturală și spirituală a creștinilor ortodocși români din interiorul arcului carpatic”, părintele protosinghel Ioan Tofan, referent al Sectorului Cultural, a primit Ordinul „Sfântul Ierarh Iacob Putneanul”.

A urmat prezentarea celor mai noi titluri apărute sub egida Editurii Crimca a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăușilor. Lector universitar doctor Alexandru Prelipcean, director al Departamentului de

periodice și reviste bisericești al arhiepiscopiei, a adus în atenție cel de-al II-lea număr al Revistei *Candela*, material care își propune să aducă la lumină file de istorie, teologie, cultură, precum și file despre arta bizantină și arta creștină.

„În acest număr secund al Revistei *Candela*, dincolo de editorialul și de cronica evenimentelor pe care le-a avut Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților în anul 2022, am cuprins un număr de 14 studii, însoțite de un preambul prin cuvintele pastorale ale Înaltpreasfințitului Părinte Calinic la Sărbătoarea Învierii Domnului și la Sărbătoarea Nașterii Domnului. Aceste 14 studii care reflectă atât cultura teologică, cât și cultura despre arta bizantină și arta creștină, au încercat să reflecte cât mai mult cu puțință ceea ce lucrările Simpozionului «Cultura Mușatină» din anul 2022, organizat aici, la Suceava, a adus în vizorul tuturor celor care au audiat acel simpozion: de la studii privind semnificația teologică și duhovnicească a spațiului liturgic la patrimoniul cultural ecleziastic, la aspecte privind activitatea Sf. Paisie Velicicovschi, la idei sau creionări cu privire la înființarea noii Mănăstiri «Duminica tuturor sfinților» din localitatea Părhăuți – ca o capodoperă a epocii Mușatinilor, la studii privind sensurile catehetice în proiecțiile solare simbolice din Moldova medievală, de la studii privind viața părinților în activitatea bollandistă la obârșia și simbolismul veșmintelor liturgice”.

Părintele profesor universitar doctor Vasile Nechita, consilier onorific al Sectorului Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească al Centrului Eparhial Suceava, a vorbit despre volumul *Trapezunt – Mănăstirea Sumela – istorie, credință, artă*, lucrare semnată de părintele arhidiacon Vasile Demciuc, consilier eparhial al aceluiași sector. Cartea va fi lansată marți, 4 iunie 2024, la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava.

A urmat deschiderea Anului Centenar „Episcop Gherasim Putneanul”, întrucât în 2024 se împlinesc 100 de ani de la nașterea

celui care a fost Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților în perioada 2 iulie 1992 – 6 decembrie 2004 și două decenii de la începutul călătoriei spre veșnicie. Părintele Constantin Ciprian Blaga, consilier eparhial al Sectorului Cultural, a anunțat evenimentele cu caracter religios-cultural organizate la inițiativa și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, care își propun să evoce personalitatea Preasfințitului Părinte Gherasim Putneanul.

„Demersul anamnetic căreia Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților îi pune astăzi început bun se dorește a fi unul complex și complet, întrucât va scoate în evidență gândirea teologică a Preasfințitului Părinte Gherasim Putneanul, vasta sa cultură și trăirea duhovnicească pe care a experiat-o în cele opt decenii de viețuire pământească”.

Între evenimentele care se vor desfășura sub tutela Anului Centenar „Episcop Gherasim Putneanul”, părintele consilier a amintit Simpozionul Național „Dimensiunea teologică, culturală și spirituală a operei Preasfințitului Părinte Gherasim Putneanul” – eveniment cultural-academic ce se va desfășura în perioada 4-7 decembrie 2024; sfințirea și inaugurarea Casei memoriale „Episcopul Gherasim Putneanul” de la Mănăstirea Cămârzani – acest eveniment va avea loc la data de 6 decembrie a.c. și vizează consacrarea unui spațiu dedicat exclusiv personalității Preasfințitului Părinte Gherasim Putneanul.

Părintele Constantin Ciprian Blaga a prezentat și producțiile editoriale dedicate Anului Centenar:

„Printre titlurile pe care le vom publica, se numără: *In memoriam Episcopul Gherasim Putneanul. 100 de ani de la naștere, 20 de ani de la trecerea la cele veșnice*, vol. 1: *O viață sub semnul crucii (biografie în imagini)*, *In memoriam Episcopul Gherasim Putneanul. 100 de ani de la naștere, 20 de ani de la trecerea la cele veșnice*, vol. 2: *Omul*

rugăciunii și al bunei rânduiei. Evocări, In memoriam Episcopul Gherasim Putneanul. 100 de ani de la naștere, 20 de ani de la trecerea la cele veșnice, vol. 3: Cumințenia candeliei. Interviuuri; In memoriam Episcopul Gherasim Putneanul. 100 de ani de la naștere, 20 de ani de la trecerea la cele veșnice, vol. 4: În duhul evlaviei ortodoxe. Rânduiei tipiconale; Episcopul Gherasim Putneanul, stareț al Mănăstirii Putna (1962-1977)”.

În continuare, Sectorul Cultural a lansat unul dintre volumele pe care Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților le consacră Anului Centenar „Episcopul Gherasim Putneanul”: † GHERASIM PUTNEANUL, *Apoftegme*:

„Structurat după modelul florilegiilor patristice, acest volum, care este deja disponibil la pangar, adună laolaltă maxime, aforisme și selecții de texte din opera Preasfințitului Părinte Gherasim Putneanul. Parcurgând această carte, cititorii vor avea șansa de a se împărtăși din izvorul înțelepciunii și trăirii duhovnicești ale Preasfinției Sale”.

Nu în ultimul rând, chiriarhul locului, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, a mulțumit celor care au luat cuvântul, ierarhilor și coralei și i-a felicitat pe toți cei prezenți pentru că l-au ales pe unul dintre cei mai fideli prieteni, Sf. Ioan cel Nou. Totodată, Înaltpreasfinția Sa a anunțat că au fost pregătite peste 10.000 de pachete, oferite în dar prin purtarea de grijă a părintelui stareț arhimandrit Serafim Grigoraș.

A urmat vernisarea expoziției itinerante de fotografii „Episcopul Gherasim Putneanul – o viață sub semnul crucii. Biografie în imagini” – proiect coordonat de părintele Alexandru-Flavian Sava, consilier eparhial în cadrul Biroului de Presă și Relații Publice al Centrului Eparhial Suceava. Pe esplanada din fața magazinului „Sfântul Iosif din Arimatea – Bucurii pentru suflet”, sfinția sa a oferit ierarhilor și tuturor oaspeților prezenți un scurt ghidaj în

cadrul căruia au fost evocate cele mai importante momente din viața „bunicului Bucovinei” – Episcopul Gherasim Putneanul.

Sărbătoarea hramului se va încheia cu cea de-a doua ediție a evenimentului „Sf. Ioan cel Nou, bucuria copiilor” și cu lansarea unui volum publicat sub egida Editurii Crimca, *Răstignirea Împăratului Slavei. Istoria incredibilă și misterul sublim al Sfintelor Pătimiri*, scris de Eugenia Scarvelis Constantinou.

Și în acest an, Sfântul Mare Mucenic, grabnic ajutător și făcător de minuni, i-a binecuvântat pe toți cei care i s-au închinat și i-au adus prinos de dragoste și mulțumire. Acesta îi va aștepta pe pelerini și în perioada 22-24 iunie, când se vor organiza evenimente dedicate pomenirii aducerii cinstitelor sale moaște în Cetatea Sucevei.

(Irina URSACHI)

24 iunie 2024: Întreită mărturisire de credință în Suceava Sf. Ioan cel Nou

În fiecare an, luna iunie este sinonimă cu bucuria pentru Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, începutul și sfârșitul cireșarului prilejuind sărbătorirea ocrotitorului ei de mai bine de șase veacuri. Anul acesta, ziua de 24 iunie a însemnat un triplu praznic liturgic, Biserica Ortodoxă făcând pomenirea Preasfintei Treimi, a Nașterii Sf. Ioan Botezătorul, dar și a aducerii moaștelor Sf. Ioan cel Nou în Suceava, capitala domnilor mușatini.

Hramul prin tradiție al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților a îndreptat și în anul 2024 pașii a numeroși credincioși, pelerini de mai aproape sau de mai departe, pentru a cinsti moaștele celui martirizat în Cetatea Albă, „apărătorul și sprijinitorul dreptei credințe, ostașul adevărat și neînfricat al lui Hristos”.

Racla cu odorul cel mai de preț al Sucevei a fost așezată în ultimele trei zile spre închinare celor care îl cinstesc cu evlavie, într-un baldachin

special pregătit și împodobit cu flori, în fața clisiarniței ce surprinde prin veșmântul pictural pătimirile și sfârșitul marelui mucenic.

În această zi de sărbătoare pentru vechea reședință domnească, Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie a Sf. Ioan Gură de Aur a fost săvârșită de cinci ierarhi, membri ai Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, sub protia Înaltpreasfințitului Părinte Teodosie, Arhiepiscopul Tomisului.

Din sobor au mai făcut parte Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcop al Hușilor, Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, și Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. Li s-au alăturat în slujire vicarul-administrativ al eparhiei, cei trei exarhi, protoiereii celor cinci protopopiate, consilieri eparhiali, dar și stareți ai unor așezăminte monahale din Arhiepiscopia Iașilor.

În cinstea marelui praznic împărațesc, dar și a mucenicului bineplăcut lui Dumnezeu, al cărui nume îl poartă Corala mixtă „Sfântul Ioan cel Nou” a Catedralei Arhiepiscopale, dirijată de părintele Ionuț Lucian Tablan Popescu, a răspuns liturgic ecteniilor și rugăciunilor înălțate de către cler.

La finalul slujbei, Preasfințitul Părinte Ignatie a rostit un cuvânt de învățătură prin care a evidențiat rolul de model pe care îl oferă sfinții celor care îi cinstesc, deoarece a iubi înseamnă a imita viața celui drag, a-i replica modul de a fi și de a lucra întru sporirea virtuților creștine, subliniind că din acest punct de vedere Sf. Ioan cel Nou reprezintă un reper:

„Memoria liturgică a zilei de astăzi ne pune spre pomenire pe cel care este ocrotitorul acestei cetăți, Sf. Mare Mucenic Ioan de la Suceava. Atunci când ne aflăm în preajma unui om pe care îl iubim și față de care nutrim sentimente de respect și cinstire, inevitabil preluăm ceva din modul lui de a fi, din modul de a se comporta, din modul de a

gândi și de a vedea lucrurile din jur. Nu este nevoie de niciun efort, n-ai nevoie de o consiliere specială pentru ca să îl asumi în inima ta pe cel pe care îl iubești atât de mult”.

Preasfinția Sa a accentuat că din păcate nu toți oamenii reușesc să urmeze profilului spiritual al sfinților, ducând o viață de comuniune cu Hristos. Nearătând suficientă trezvie duhovnicească, omul se lasă ușor atras în mreaja păcatelor, întunecând chipul lui Dumnezeu, dezumanizându-se și ratând, astfel, idealul sfințeniei, care, potrivit părintelui Dumitru Stăniloae, nu este altceva decât maximizarea a tot ceea ce este uman. În finalul cuvântului său, ierarhul oaspete a subliniat faptul că Sf. Ioan cel Nou a transpus în viața sa principiile evanghelice, dăruindu-se cu totul lui Dumnezeu și semenilor săi și îmbrăcându-se pe sine în iubirea treimică dăruitoare și sfințitoare:

„Cu cât noi suntem mai umani, cu atât noi accedem la sfințenie. Și în momentul în care ne dezumanizăm, de fapt lășăm să fim cotropiți de păcat, de urât și de întuneric. Așa cum Hristos, continuă părintele Dumitru Stăniloae, a fost om desăvârșit pentru Dumnezeu, sfinții sunt oameni și ei pentru Dumnezeu; și dacă sunt oameni pentru Dumnezeu, sunt și oameni pentru oameni. De aceea noi ne apropiem și simțim această lucrare binefăcătoare a unui sfânt. Moaștele lui sunt cele care ne grăiesc și ne vorbesc fără cuvinte. Și simțim că în preajma moaștelor noi devenim mai umani sau scoatem la iveală ceea ce este mai frumos în noi, potențăm ceea ce Dumnezeu a așezat atât de minunat în fiecare dintre noi. De fapt, acest lucru se întâmplă ori de câte ori venim la biserică, la Liturghie, la slujbele Bisericii. Noi devenim mai umani și iese la iveală strălucirea și demnitatea ființei noastre”.

Înainte de Apolis, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Teodosie a rostit rugăciunile de dezlegare și cele pentru sănătate trupească și sufletească.

După Sfânta Liturghie, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic a oferit Ordinul „Crucea Bucovinei”, cea mai înaltă distincție a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, unor profesori doctori și medici de renume din țara noastră, în contextul declarării de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a anului 2024 ca „An omagial al pastorației și îngrijirii bolnavilor”. Prin distincțiile oferite, Înaltpreasfinția Sa a dorit să își exprime prețuirea și recunoștința pentru implicarea domniilor lor în viața comunității, atât prin săvârșirea actului medical cu profesionalism și generozitate, pentru vindecarea celui aflat în suferință, cât și pentru promovarea și susținerea valorilor creștin-ortodoxe, la catedră, în instituțiile spitalicești sau în viața personală.

A urmat cuvântul domnului Alexandru Prelipcean, lector universitar doctor în cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, care a prezentat una dintre cele mai recente apariții editoriale ale Editurii Crimca a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, cel de-al III-lea volum al seriei înnoite (a III-a) a publicației *Candela. Revistă de teologie și cultură*. Noul format continuă *Jurnalul bisericesc-literar* inițiat la 1 iulie 1882 de mitropolitul Silvestru Morariu-Andrievici al Bucovinei, cu apariție neîntreruptă între 1882 și 1914 (seria I) și 1923-1946 (seria a II-a), respectiv 1991-2000 (apariție tip buletin oficial rezumativ). A fost păstrată în mare măsură structura edițiilor din perioada interbelică și postbelică, între paginile sale regăsindu-se studii de anvergură din diferite domenii (teologie, istorie, filologie clasică, literatură și arta creștină, gândire contemporană etc.).

În încheierea evenimentului, primul gând de recunoștință al chiriarhului, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic, s-a îndreptat către Dumnezeu Unul în Treime mărturisit pentru toate darurile revărsate asupra eparhiei prin mijlocirea Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou și a Înaintemergătorului Domnului, enumerând câteva dintre proiectele pentru care s-a obținut sprijin în ultima perioadă:

„Îi mulțumesc, în primul rând, Preasfintei Treimi care, pentru rugăciunile Sf. Ioan Botezătorul și ale Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava ne-a mijlocit bucuria de a fi împreună, dar și pentru faptul că ne-a binecuvântat arhiepiscopia cu sporite împliniri. Și împlinirile se văd cu ochiul liber. Comisia monumentelor a acreditat continuarea lucrărilor la parcare din zona apropiată mănăstirii, a aprobat construirea unui altar de vară, ca să nu mai slujim pe scenă, și construirea unui muzeu; iar cel de-al IV-lea proiect aprobat este Casa Crimca, o casă care are în atenție o abordare socială. Printre cele multe, aș spune eu binecuvântate de Dumnezeu, se numără și începerea construirii noului cămin pentru bătrâni în apropierea Mănăstirii Teodorenii. Așa că cei care doriți să vă înveșniciți prin actul creator, o puteți face”.

A mulțumit apoi arhierilor, soborului slujitor, pelerinilor pentru împreuna-rugăciune în această zi deosebit de importantă pentru Suceava și și-a exprimat grațitudinea față de toți cei care s-au implicat în organizarea evenimentelor sau care au participat la sărbătoarea hramului. Totodată, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic a punctat contribuția deosebită în slujirea celor aflați în suferință a profesoriilor doctori și medicilor care au primit astăzi ordine eparhiale, între ei numărându-se nume cu rezonanță în țară și în străinătate, precum domnul profesor Carol Stanciu, domnul profesor Vasile Burlui, domnul profesor Grigore Tinică și domnul profesor George Pandeale.

Nu în ultimul rând, în contextul întreitului praznic liturgic, Părintele Arhiepiscop și-a îndreptat atenția spre toți cei pentru care ziua de 24 iunie a fost prilej de bucurie duhovnicească:

„Vă felicit pe toți cei care purtați numele sfinților pomeniți în această zi, dar și pe toți cei care, având dragoste, evlavie și răbdare, ați reușit să vă închinați la moaștele Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou. Tuturor vă doresc ani mulți și buni cu sănătate și sporite împliniri. Vă

îmbrățișez pe toți deopotrivă și Îl rog pe preamilosivul Dumnezeu ca pentru rugăciunile tuturor sfinților să vă aibă în sfânta Lui pază”.

Evenimentul s-a bucurat de prezența unor reprezentanți ai oficialităților centrale și locale, a unui numeros personal clerical și monahal și, mai ales, a mulțimii impresionante de credincioși și credincioase, cu toții aduși împreună de râvna față de Dumnezeu și de dragostea purtată prietenului sufletului lor, Sf. Ioan cel Nou.

Suita manifestărilor prilejuite de sărbătoarea Aducerii moaștelor Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava a continuat la Cetatea de Scaun a Sf. Ștefan cel Mare cu Parastasul Voievozilor, slujbă de pomenire a domnilor Moldovei.

Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava s-a născut în jurul anului 1300, în cetatea Trapezunt, aflată în Asia Mică, pe malul Mării Negre. Pentru că nu a dorit să se lepede de dreapta credință, a fost martirizat în anul 1330, în Cetatea Albă. Vestea minunilor pe care Sf. Ioan cel Nou le-a săvârșit în decursul timpului a străbătut întreaga lume ortodoxă, moaștele sale fiind aduse la Suceava de către domnul Moldovei, Alexandru cel Bun.

(Daniela LIVADARU, Irina URSACHI)

2 iulie 2024: Sfântul Ștefan, apărătorul creștinătății, prăznuit în necropola sa, Putna, la 520 de ani de la nașterea în cer

Ziua de pomenire a Sf. Voievod Ștefan cel Mare, 2 iulie 2024, a fost prilej de aleasă bucurie și trăire duhovnicească în Mănăstirea Putna, cea mai cunoscută ctitorie și necropolă a domnului Moldovei, mutat în lăcașurile cerești în anul 1504.

Prăznuirea Binecredinciosului Voievod, la împlinirea a 520 de ani de la nașterea în Împărăția lui Dumnezeu a celui mai cunoscut

apărător al credinței de pe meleagurile noastre, a început cu închinarea la mormântul Măriei Sale a celor trei ierarhi ai Bisericii noastre, Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcop al Hușilor, Preasfințitul Părinte Veniamin, Episcop al Basarabiei de Sud, și Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, prezent în mijlocul credincioșilor și al obștii monahale cu ocazia hramului.

Un moment aparte al manifestării dedicate celui care a ctitorit sau sprijinit peste 40 de lăcașuri de cult l-a constituit întâmpinarea de către starețul Putnei, părinte arhimandrit Melchisedec Velnic, a gospodariilor din vetrele folclorice ale județului Suceava, care au venit pe jos de la intrarea în comuna Putna până la mănăstire. Aceștia au interpretat cântări religioase și patriotice, fiind însoțiți de Președintele Consiliului Județean Suceava, Gheorghe Flutur, care a inițiat acest pelerinaj în cadrul Programului Ștefanian acum opt ani.

Cei trei ierarhi, înconjurați de un numeros sobor de preoți și diaconi, în frunte cu părintele arhimandrit Clement Haralam, putnean prin schima monahală, din care au mai făcut parte părintele arhimandrit Melchisedec Velnic, exarh al mănăstirilor și stareț al mănăstirii Putna, părintele arhimandrit Nectarie Clinci și părintele arhimandrit Mihai Balan, exarhi de zonă, consilieri ai Centrului Eparhial Suceava și părintele Ionel Constantin Maloș, părintele protoiereu al Protopopiatului Rădăuți, au săvârșit apoi Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie a Sf. Ioan Gură de Aur la altarul de vară al ctitoriei voievodale amenajat în preajma turnului clopotniței.

Răspunsurile liturgice au fost date de Corala preoțească „Ștefan Nosievici” a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, coordonată de părintele protoiereu Ionel Doru Budeanu și dirijată de părintele Ciprian Constantin Curcă, iar la momentul Chinonicului, Corul „Ascensio” al Filialei Liceului Teoretic cu profil Arte „Grigore Grigoriu”, cu sediul la Mănăstirea „Sfintele Femei Mironosițe Marta și Maria” – Căușeni, Republica Moldova, le-a dăruit celor prezenți

o serie de cântări, sub bagheta dirijorală a doamnei Tatiana Daniță, menite să împodobească sărbătoarea unuia dintre cei mai cunoscuți voievozi ai poporului nostru.

Cuvântul de învățătură a fost rostit la finalul Sfintei Liturghii de către Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcop al Hușilor, care le-a creionat numeroșilor credincioși adunați sub tâmplele putnene portretul duhovnicesc al slăvitului voievod, a cărui principală trăsătură este smerenia, virtute pe care a dorit să o cultive având-o ca punct de reper pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, sub ocrotirea căreia, din evlavie și dragoste, a așezat multe dintre ctitoriile sale.

După Sfânta Liturghie a avut loc un moment artistic pregătit îndeosebi pentru această zi de sărbătoare. Corul militar „Răzeșii” al Batalionului 335 Artilerie „Alexandru cel Bun” din Botoșani, condus de părintele Teodor Cenușă și Grupul Vocal-Tradițional „Ai lui Ștefan, noi oșteni” al Liceului Tehnologic „Ion Nistor” – Vicovu de Sus, coordonat de domnul Vasile Schipor, au interpretat cântece și poezii închinare Sfântului Voievod și întregului neam românesc, amintind astfel de lupta, dragostea și râvna strămoșilor care s-au jertfit pentru dreapta credință.

Sărbătoarea sfântului voievod mușatin a adus împreună clerici și credincioși din Moldova din stânga și din dreapta Prutului și din nordul Bucovinei, din regiunea Cernăuți, la eveniment fiind prezenți și reprezentanți ai autorităților centrale, județene și locale.

În semn de cinstire a ctitorului mănăstirii, între zidurile Cetății Putnei a avut loc și o ceremonie militară deosebită, cu prilejul împlinirii a 520 de ani de la trecerea la cele veșnice a Bincredinciosului Voievod cel Mare și Sfânt. După intonarea „Imnului național al României” și înainte de semnarea protocolului de cooperare între Sfânta Mănăstire Putna și Ministerul Apărării Naționale, a luat cuvântul șeful Statului Major al Forțelor Terestre, general locotenent Ciprian Marin. Domnia sa a reliefat legătura existentă

dintotdeauna între Biserică și Armată, numeroși sfinți provenind din rândul militarilor:

„Voievodul Ștefan cel Mare a fost unul dintre cei care au marcat această importantă legătură dintre Biserică și Armată. Prin faptele sale ne-a lăsat o moștenire pe care trebuie să o ducem mai departe: apărarea neamului și a credinței străbune. Cooperarea dintre cele două instituții, Armată și Biserică, rămâne la fel de relevantă și astăzi. În fața provocărilor și nu numai, solidaritatea și coeziunea sunt absolut necesare. O armată puternică se definește nu numai prin militari bine pregătiți în știința militară, ci și sufletește și moral. Prin semnarea Protocolului de cooperare între Statul Major al Forțelor Terestre și Sfânta Mănăstire Putna, [...] dorim să onorăm moștenirea lăsată de Ștefan cel Mare și Sfânt și să întărim legătura dintre Armată și Biserică, promovând valorile și obiectivele comune, cum ar fi, de exemplu, cel de apărare a trupului și sufletului neamului nostru!”

Părintele stareț al Mănăstirii Putna, părintele arhimandrit Melchisedec Velnic, a vorbit apoi despre dezideratul comun al celor două instituții – apărarea unității de neam și de credință:

„În 1928, în cartea de aur a mănăstirii, citim această însemnare: «Liceul Militar Ștefan cel Mare din Cernăuți vine să primească în fiecare an împărtășanie de credință pentru neamul românesc, la mormântul patronului său Ștefan cel Sfânt și Mare». Acel liceu este astăzi mutat la Câmpulung Moldovenesc. În fiecare an, elevii din anul I vin la Putna, în același duh al înaintașilor lor. Elevii din 2004, alături de alți 600 de studenți și tineri, au scris cu torțe «Ștefan», pe Dealul Crucii. Biserica și Armata sunt ca două mâini care țin într-o adâncă îmbrățișare sufletul neamului nostru românesc. Prin urmare, suntem datori să menținem vie flacăra credinței și căldura nădejdi în acest popor mult încercat. Biserica și Armata au rămas cele care fac de strajă la hotarele văzute și nevăzute ale acestui neam. Dacă vrem

ca în acest popor, în inimile copiilor noștri, să rămână adânc înrădăcinate valorile naționale, morale și mai ales duhovnicești, dacă vrem ca să nu răsune străin în urechile noastre cuvinte ca Mamă și Patrie, atunci trebuie să fim uniți în a păzi mai ales acest cuvânt: Acasă! Suntem acasă, căci Dumnezeu ne-a așezat aici!”

În semn de înaltă apreciere pentru sprijinul permanent acordat Statului Major al Forțelor Terestre, precum și pentru promovarea constantă a imaginii Armatei României, șeful Statului Major al Forțelor Terestre a conferit Emblema de Onoare a Forțelor Terestre unor personalități ale Mănăstirii Putna, și anume părintelui stareț arhimandrit Melchisedec Velnic, părintelui arhimandrit Dosoftei Dijmărescu și părintelui arhimandrit Hrisostom Ciuciu.

În continuare, starețul necropolei ștefaniene, alături de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar, a înmânat din partea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic mai multe distincții de vrednicie celor care au susținut comunitatea și Biserica de-a lungul timpului. Ordinul „Crucea Bucovinei”, cea mai înaltă distincție a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a fost oferită generalului-loctenenent Ciprian Marin, Șeful Statului Major al Forțelor Terestre, în timp ce Ordinul „Mușatinii” a fost înmânat mai multor cadre militare, între care și părintelui Vasile Lazăr, pentru strădania în slujirea semenilor, „urmând (astfel) domnilor Moldovei și altor vrednici ctitori de țară și neam”. Cei dintâi oșteni ai lui Ștefan din Grupul Vocal-Tradițional ce îi poartă numele au fost distinși cu Ordinul „Apărător al credinței creștine”, ca cei care s-au „străduit și se străduiesc să urmeze exemplul apărătorilor credinței și patriei străbune, precum și al dascălilor de cuget și simțire românească și creștinească”. Același ordin l-au primit și îndrumătorii acestui grup, prezbitera Elena Maloș, soția regretatului protoiereu Ionel Maloș, cel care în 2002 a avut inițiativa înființării acestuia, și domnul profesor

Vasile Schipor, de la Liceul Tehnologic „Ion Nistor” Vicovu de Sus, actualul coordonator.

Evenimentul a continuat cu depunerea de coroane și jerbe de flori la mormântul Sf. Voievod Ștefan cel Mare de către prefectul Județului Suceava, Secretariatul de Stat pentru Culte, primarul localității Putna, Președintele Consiliului Suceava, Ministerul Apărării Naționale și alte instituții.

A urmat ceremonialul militar dedicat sărbătoririi Sf. Voievod Ștefan cel Mare la 520 ani de la trecerea la cele veșnice, defilarea Drapelului de luptă și a detașamentelor de onoare pe acordurile muzicii militare a Brigăzii 30 Gardă „Mihai Viteazul”, deschisă de locotenent colonel Cătălin Koszta, șef de stat major. Au defilat militari din cadrul Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Bucovina” din Suceava, militari din cadrul Inspectoratului de Jandarmi Județean „Bogdan Vodă” Suceava, elevii Colegiului Național Militar „Ștefan cel Mare” din Câmpulung Moldovenesc, Detașamentul de onoare din Republica Moldova format din studenții Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne din Chișinău.

Defilarea s-a încheiat cu prezentarea onorului Muzicii Militare a Brigăzii 30 Gardă „Mihai Viteazul”. Cei prezenți au asistat la programul de *Drill Team*, respectiv exercițiul de mânuire a armamentului din dotare, pregătit de militarii Brigăzii 30 Gardă „Mihai Viteazul”.

La final, starețul Mănăstirii Putna, părintele arhimandrit Melchisedec Velnic, a adus cuvânt de mulțumire bunului Dumnezeu pentru această zi, Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, pentru binecuvântarea acestor activități, ierarhilor prezenți pentru dragostea cu care vin la Putna și corurilor care au împodobit prin armonia vocilor aceste zile de sărbătoare. Gândul de recunoștință s-a îndreptat și către cei care au făcut posibile slujba și întregul program de astăzi, sobor, credincioși și militari, cadre din unitățile de apărare din Structurile Ministerului Afacerilor Interne care au prezentat un program inedit.

Totodată, au fost evocați și cei care în 2004 au avut un rol important în evenimentul jubiliar „Ștefan 500”, dintre care unii astăzi l-au prăznuit în Sfânta Liturghie îngerească pe cel ce de 520 de ani se numără printre voievozii binecredincioși ai lui Dumnezeu.

Nu în ultimul rând, părintele stareț a adus în atenție câteva publicații pregătite special pentru acest moment aniversar, cu sprijinul Secretariatului de Stat pentru Culte, volumul *Princeps omni laude maior. O istorie a lui Ștefan cel Mare*, monografie realizată de familia istoricilor Ștefan S. Gorovei și Maria Magdalena Székely, și *Marea Sărbătoare Ștefan 500 la Putna*, carte care „înmănunchează texte scrise acum 20 de ani și câteva gânduri de acum despre ce a fost atunci”.

La împlinirea a 520 de ani de la trecerea la cele veșnice a Voievodului Ștefan cel Mare și Sfânt, credincioși din toate colțurile țării, din Ucraina și din Republica Moldova s-au unit în duh de rugăciune pentru a-l cinsti pe Sfântul Voievod la mormântul său de la Putna. Ei au avut totodată bucuria de a se închina și la moaștele Sf. Putneni Iacob, Sila, Paisie și Natan, precum și la fragmente din moaștele Sf. Trei Ierarhi și ale Sfântului Nectarie, așezate într-un baldachin frumos împodobit pe latura din stânga a bisericii ștefaniene, primind și câte o iconiță cu chipul „atletului credinței creștine”.

Scurt istoric

Mănăstirea Putna este prima și cea mai de seamă ctitorie a Voievodului Ștefan cel Mare și Sfânt, fiind ridicată, potrivit izvoarelor istorice, în semn de mulțumire adusă lui Dumnezeu pentru victoria în Bătălia de la Chilia, 23-26 ianuarie 1465. Cronicarul Ion Neculce consemnează modul în care a fost ales amplasamentul: „Ștefan-Vodă cel Bun, când s-au apucat să facă Mănăstirea Putna, au tras cu arcul dintr-un vârful de munte ce este lângă mănăstire. Și unde au agi-unsu săgeata, acolo au făcut prestolul în oltariul”. Providența divină

a lucrat în chip minunat, deoarece săgeata s-a înfipt în locul în care cu ceva vreme în urmă a existat o vatră sihăstrească bine organizată. Ridicarea noii mănăstiri a început la 10 iulie 1466, după cum este consemnat în *Cronica moldo-polonă*, Ștefan-vodă așezând-o sub ocrotirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, „Adormirea Maicii Domnului” fiind unul dintre cele mai iubite și des întâlnite hramuri în spațiul ortodox.

Încă de la început, dorind să facă aici un important centru cultural, domnul s-a preocupat de cele necesare, înzestrându-și ctitoria cu numeroase danii, proprietăți și odoare și transferând de la Mănăstirea Neamț un grup de monahi, meșteri caligrafi și miniaturişti, în frunte cu egumenul Ioasaf.

Lucrările au avansat destul de repede, biserica principală fiind sfințită la 3 septembrie 1469 de mitropolitul Teoctist al Moldovei împreună cu episcopul Tarasie al Romanului, în prezența ctitorului și a familiei sale, a Sfatului Domnesc, a unui impresionant sobor de preoți și diaconi și a unei mari mulțimi de credincioși. Letopisețele vremii evidențiază faptul că ceremonia târnosirii a reprezentat – la fel ca și întemeierea – un prinos de recunoștință adus lui Dumnezeu și întru Preacuratei Fecioare Maria, pentru toate binefacerile și ajutorul primit.

Gândită de la început ca necropolă domnească, Mănăstirea Putna a beneficiat de întreg sprijinul importantului ei ctitor, care a dorit ca acest așezământ să nu fie doar o oază duhovnicească, ci și un veritabil centru de spiritualitate, cultură și istorie românească. Astfel, aici s-au organizat un atelier de broderii cu fir de aur și argint, cu mătăsuri scumpe și pietre prețioase, un scriptoriu recunoscut pretutindeni pentru lucrările caligrafiate, ateliere de orfevrărie și ceramică, respectiv o școală de muzică.

După trecerea la cele veșnice a strălucitului mușatin, la 2 iulie 1504, mormântul său de la Putna a devenit un loc de închinare pentru toți românii. În 1992, slăvitul domn a fost canonizat, cu titlul *Binecredinciosul Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt*, iar în 2010

mănăstirea, la 540 de ani de la întemeiere, în contextul sfințirii picturii în frescă, a primit sărbătorirea ctitorului, prăznuit pe 2 iulie, ca al doilea hram.

De-a lungul vremii, domnii care au urmat în tronul Moldovei ilustrului apărător al credinței și patriei străbune nu au trecut cu vederea ctitoria lui de suflet. Acest sprijin nu s-a dovedit a fi însă suficient, astfel încât la începutul secolului al XVIII-lea Mănăstirea Putna a ajuns într-o stare vrednică de plâns. Cu strădania și hărnicia mitropolitului Iacob Putneanul (1719 – 1778), ansamblul monahal a trecut printr-o importantă refacere. Închinoviat la doar 12 ani în renumita ctitorie voievodală, ales episcop de Rădăuți la 26 de ani și mitropolit al Moldovei la 31 de ani, s-a remarcat prin viața duhovnicească, nemăsurata milă față de cei năpăstuiți, preocuparea permanentă pentru educarea poporului și curajul în apărarea păstoriților săi. Cea de-a doua etapă de înflorire pe care Mănăstirea Putna a cunoscut-o în timpul activității sale ca egumen și ierarh îl îndreptătesc pe destoinicul mitropolit să fie considerat al doilea mare ctitor al așezământului monahal. Sf. Ierarh Iacob Putneanul a fost canonizat, cu zi de prăznuire 15 mai, data trecerii la cele veșnice, în ședința Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române din 6-7 iunie 2016, la împlinirea a 550 de ani de la punerea pietrei de temelie a primei mănăstiri ridicate de domnul Ștefan.

(Arhim. Dosoftei DIJMĂRESCU,
Daniela LIVADARU, Irina URSACHI)

25 iulie 2024: Atelierul de Broderie „Sfânta Lidia” al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților a fost sfințit

Veșmântul pentru cinstitele moaște ale Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava, donat în anul 1833 de Veniamin Costachi, Mitropolit al Moldovei, lucrat în fir de aur și argint și cu pietre

prețioase, a fost unul dintre modele pentru primele lucrări realizate în cadrul Atelierului de Broderie al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăușilor, înființat la inițiativa și cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic. Sub atenta implicare și coordonare a părintelui consilier Adrian Popa, atelierul a luat naștere în anul 2021 ca un răspuns al nevoilor slujitorilor din cadrul eparhiei, dar și din restul țării.

Astăzi, 25 iulie 2024, noul sediu al atelierului de broderie așezat sub ocrotirea Sf. Lidia din Filipi, prima creștină din Europa, a fost sfințit de către Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar, alături de un sobor de preoți și diaconi, din care au făcut parte consilieri eparhiali, protoierei și exarhi. Ierarhul a sfințit spațiul prin ungere cu untdelemn și prin stropire cu apă sfințită.

Alături de ostenitoarele mai multor ateliere din cadrul Sectorului Colportaj Bisericesc, la evenimentul de binecuvântare au fost prezenți și angajați ai Centrului Eparhial Suceava.

La finalul slujbei, părintele arhidiacon Vasile Demciuc, consilier al Sectorului Monumente, Patrimoniu și Arhitectură Bisericească, a adus în atenție importanța acestei zile și a punctat valoarea odoarelor de mare preț din visteria sfintelor locașuri din cuprinsul Eparhiei Sucevei și Rădăușilor, broderii lucrate cu măiestrie care au rămas ca moștenire de la înaintașii noștri:

„Acest moment de astăzi, care a fost rânduit prin purtarea de grijă a Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăușilor, dovedește că aici, în dulcea Bucovină, se mai scrie încă o pagină de istorie. O pagină scrisă cu litere mari, în care ne aducem aminte de ceea ce a însemnat arta și civilizația bizantină, care atâtea veacuri au făcut ca marii istorici ai noștri, ai României, dintre care îl amintim pe Nicolae Iorga, să spună că într-adevăr «noi suntem Bizanț după Bizanț». Sfințirea acestui atelier de broderie este un moment care ne aduce aminte de ceea ce a însemnat, încă din secolul al XV-lea, acea artă scrisă, făcută cu firul, arta broderiei. În tezaurul

Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților sunt câteva piese care ocupă un loc aparte în tezaurul României. Și ne aducem aminte de «Steagul de luptă al lui Ștefan cel Mare» cu Sf. Mare Mucenic Gheorghe, un exemplar aflându-se la Mănăstirea Zografu, o piesă de mare valoare în ceea ce înseamnă arta broderiei. Apoi acoperământul de mormânt al Mariei de Mangop, făcut atunci sub directa ei orânduire și conducere, scăpărătoare din marea familie bizantină a Paleologilor. Aducem aminte de acel acoperământ de mormânt al lui Ștefan cel Mare, făcut la porunca lui Bogdan al III-lea, fiul lui Ștefan cel Mare și urmaș al măritului voievod. Și scoborând dinspre Putna, nu putem să nu ne aducem aminte de minunatele broderii din colecția muzeului Mănăstirii Sucevița”.

În cadrul evenimentului au fost oferite și două distincții de vrednicie din partea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, monahiei Arsenia Căbulcă, șef atelier, și monahiei Dositeea Daniliuc, broder. Textul gramatei a fost citit de către părintele Adrian Popa, consilier eparhial al Sectorului Colportaj Bisericesc, iar Ordinul „Crucea Bucovinei” și Ordinul „Sf. Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava” au fost înmânate de către Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu.

La final, toți cei prezenți au primit din partea chiriarhului locului mai multe daruri, între care icoane cu reprezentarea Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou, ocrotitorul eparhiei Sucevei și Rădăuților, tămâie și cărți.

Potrivit părintele arhimandrit Valerian Radu, mare eclesiarh al Catedralei Arhiepiscopale din Suceava, atelierul de broderie a făurit până în prezent numeroase lucrări deosebite, dintre care amintim: acoperământ la Sfânta Masă pentru hramul Sf. Ioan cel Nou cu scene din viața și martiriul sfântului, acoperământ pentru Sfânta Masă cu icoana Învierii Domnului, cu icoana Botezului și a Nașterii Domnului, dvera cu icoana Sfântului Ioan; procovețe mari ale diferitelor reprezentări iconografice, precum Învieria Domnului, Adormirea Maicii Domnului, Împărtășirea Apostolilor, Buna Vestire și Răstignirea Domnului. Monahiile au ca sursă de inspirație

pentru aceste lucrări deosebite broderii din tezaurul mănăstirilor Putna și Sucevița, unele chiar donate de Sf. Voievod Ștefan cel Mare.

(Irina URSACHI)

11 august 2024: Procesiune în Câmpulung Moldovenesc cu Icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului de la Mănăstirea Rarău

O nouă filă din istoria orașului de la poalele Masivului Rarău, din nordul Carpaților Orientali, considerat „străveche vatră românească de datini și virtuți”, Câmpulung Moldovenesc, a fost scrisă ieri, 10 august 2024, prin organizarea unui eveniment deosebit închinat Născătoarei de Dumnezeu cu doar câteva zile înainte de prăznuirea Adormirii celei numite „Maică a Vieții”.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, a fost organizată Procesiunea „Cinstind pe Maica Domnului” cu un odor neprețuit al Bucovinei, Icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului cu Pruncul de la Mănăstirea Rarău, donată după 1538 de însuși ctitorul așezării monahale, Petru Rareș, domn al Moldovei. Înaintea acestei icoane, Sandu Tudor, unul dintre inițiatorii mișcării de revigorare duhovnicească „Rugul Aprins” de la Mănăstirea Antim, cel care a devenit mai târziu părintele martir Daniil de la Rarău, a desăvârșit cunoscutul „Imn Acatist la Rugul Aprins al Născătoarei de Dumnezeu”. Icoana a fost adusă în Câmpulung Moldovenesc încă de vineri, 9 august 2024, și așezată în Biserica „Nașterea Maicii Domnului”, pentru a da posibilitatea cât mai multor credincioși să se închine, îndeosebi celor care nu pot ajunge la mănăstirea situată pe coama Rarăului.

La ceas de Vecernie, când soarele începe a se ascunde după munții falnici, pornind de la biserica în care a poposit peste noapte, icoana Maicii Domnului cu Pruncul a fost purtată în procesiune pe străzile orașului

Câmpulung Moldovenesc, pe un traseu punctat de patru opriri, în locuri importante ale municipiului. La fiecare oprire s-au rostit ectenii, răspunsurile fiind date de Grupul Psaltic „Izvorul Tămăduirii”. Preoții, ținând în mâini Sfânta Evanghelie, au așteptat în dreptul bisericilor păstorite, pe parcurs alăturându-se și numeroși credincioși, localnici, din împrejurimi ori iubitori ai muntelui aflați în trecere.

Alaiul a fost deschis de șase călăreți ai mândrilor cai bucovineni, care au fost urmați de numeroși copii și tineri în costum popular. Nu au lipsit gospodarii Bucovinei, care au purtat cruci procesionale și prapuri bisericești în mâini, dar și drapelul României. Elevi de la școlile din oraș și parohiile din jur, însoțiți de profesorii lor, precum și Grupul de copii „Gura Izvorului” au purtat flori în mâini, în cinstea Împărătesei cerurilor, prin a cărei icoană s-au săvârșit de-a lungul timpului multe fapte minunate. Cadența bătăilor de toacă s-a împletit cu duiosul sunet al buciurilor mânuite cu măiestrie de iubitori mai tineri ori mai vârstnici ai acestui instrument unic, omul și lemnul unindu-și glasul pentru a aduce slavă Creatorului lor.

Calea a fost luminată de torțele aprinse ale militarilor de la Unitatea Vânători de Munte nr. 17 „Dragoș Vodă” Vatra Dornei și ale militarilor pompieri de la Detașamentul de Pompieri Câmpulung Moldovenesc. Din cadrul procesiunii au mai făcut parte elevi de la Colegiul Național Militar „Ștefan cel Mare” și reprezentanți ai Ocolului Silvic „Silva Bucovina”.

Călugări și maici de la mănăstirile și schiturile din cuprinsul Protopopiatului Câmpulung Moldovenesc, dar și numeroși preoți de mir, cu candelă aprinsă în mâini, au împodobit alaiul, urmați de diaconi care au tămâiat înaintea icoanei înconjurată de trandafiri și crizanteme albe, și hortensii albastre.

Odorul de mare preț purtat cu multă dragoste și evlavie de tineri câmpulungeni a fost însoțit de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, de părintele Aurel Goraș, protoiereu al Protopopiatului Câmpulung

Moldovenesc, de domnul Mihăiță Negură, primar al municipiului, și de stareții și starețele mănăstirilor de pe aceste meleaguri. Numeroși credincioși au întregit soborul cinstitorilor celei ce cu inimă de mamă este grabnic ascultătoare a rugăciunilor așezate cu credință și nădejde la picioarele ei, prin mijlocirea înaintea mult-milostivului ei Fiu, Mântuitorul Iisus Hristos.

Pe tot parcursul procesiunii, clerici, monahi și mireni au adus, în taină ori în cuvânt rostit, prinos de rugă și recunoștință către Fecioara neînseratului veac și Maica Luminii, mulțumindu-i pentru toate binefacerile primite și nădăjduind în ajutorul ei, atât în vreme de liniște, cât și la ceas de încercare.

Icoana a fost întâmpinată cu multă bucurie la Catedrala „Adormirea Maicii Domnului”, fiind așezată în mijlocul naosului, sub turla din care veghează Hristos Pantocrator.

Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul le-a vorbit celor prezenți despre rolul deosebit al Maicii Domnului în viața noastră, dar și despre importanța participării la astfel de procesiuni, o formă de mărturisire și de trăire vie a credinței creștine:

„Credem în Dumnezeu și o considerăm pe Maica Domnului ca fiind Născătoare de Dumnezeu, ca fiind Maica lui Dumnezeu și Maica noastră și spunem lucrul acesta. Îi îmbiem și pe ceilalți să primească mărturisirea noastră și, o, Doamne, dacă s-ar vedea și din viața noastră consecințele acestei credințe și ale acestei mărturisiri. [...] A fost o seară în care ne-am rugat. A fost o procesiune în care am adus rugăciune Maicii Domnului și, prin ea, către Fiul ei cel preaiubit, ne-am rugat și punem acum gândul acesta de final cu smerenie înaintea Maicii Domnului, ca să primească această rugăciune. [...] Această mergere a fost o rugăciune însoțită de nevoie, de osteneală. Trupul nostru participă dimpreună cu sufletul la rugăciune și, de aceea, să primească Dumnezeu această nevoie a dumneavoastră, să vă răsplătească osteneala, să primească inima cea bună, pentru

că am văzut chipuri ale oamenilor care ne-au întâmpinat cu emoție curată, cu bucurie curată, chiar cu lacrimi în ochi am văzut oameni. Și nu e cu puțință ca Maica Domnului, care ascultă de-a pururea, să rămână indiferentă. De aceea zic că binecuvântat a fost gândul acesta al Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic transmis și spre zona aceasta, și anume să se organizeze în Protopopiatul Câmpulung această procesiune, așa cum și în alte părți s-au organizat. Și cred că dacă anul acesta a fost începutul, să nu lăsăm să fie doar în anul acesta. După această mergere în duh de rugăciune prin oraș se va lăsa duh de pace peste noi. Ce vom face noi cu această binecuvântare? Aceasta este lucrarea noastră de acum înainte. [...] Mergeți la casele dumneavoastră purtând această pecete pe care Maica Domnului, prin sfânta icoană de minuni făcătoare de la Mănăstirea Rarău, a lăsat-o în sufletele noastre, mulțumiți-i, bucurați-vă pentru acest mare dar și arătați lumii că poți să fii mărturisitor într-un chip onest, frumos și luminos, astfel încât pentru toate și întru toate Dumnezeu cel preaslăvit întru sfinții Săi să fie slăvit și prin noi oamenii”.

Părintele Aurel Goraș, protoierul al Protopopiatului Câmpulung Moldovenesc, a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic pentru că a binecuvântat organizarea, pentru prima dată, a acestei procesiuni, manifestându-și dorința ca aceasta să devină tradiție, Preasfințitului Părinte Damaschin pentru calea rugăciunii străbătută împreună, părintelui stareț al Mănăstirii Rarău pentru neprețuita bucurie de a aduce icoana în mijlocul celor care o iubesc atât de mult, autorităților locale care au sprijinit organizarea acestui eveniment deosebit și părinților din administrația protoieriei care s-au îngrijit până la cel mai mic detaliu ca totul să se desfășoare în cea mai bună rânduială.

Nu în ultimul rând, a mulțumit soborului de clerici, stareților, starețelor și întregului cin monahal prezent, militarilor care au deschis calea icoanei cu torțe și mai ales poporului bine-cinstitor, venit de

la mic la mare să o cinstească pe cea care ocrotește Țara Dornelor de aproape cinci veacuri.

Seara s-a încheiat cu slujba de priveghere în cinstea Duminicii a VII-a după Rusalii, în care este rememorată minunea vindecării de către Mântuitorul Hristos a doi orbi și a unui mut în Capernaum.

În dimineața zilei de duminică, 11 august 2024, icoana Maicii Domnului cu Pruncul a fost urcată din nou pe munte, în biserica Mănăstirii Rarău, pe care o străjuiește de veacuri și unde îi așteaptă să se înalțe duhovnicește pe cei ce se avântă spre crestele ce par că se agață de cer.

Icoana Maicii Domnului de la Mănăstirea Rarău

Cel mai de preț tezaur al Mănăstirii Rarău a fost adus din Sfântul Munte Athos de către voievodul Petru Rareș, fiind primită în semn de recunoștință pentru numeroasele danii făcute lăcașurilor atonite de ilustrul Mușatin, vrednic urmaș al domnului Ștefan.

Ea este pictată după modelul Icoanei Maicii Domnului „Portărița” din Iviron, aparținând tipului iconografic *Hodighitria* („Îndrumătoarea”). Născătoarea de Dumnezeu este zugrăvită ținându-L pe Hristos pe brațul stâng, în timp ce mâna ei dreaptă călăuzește ochiul privitorului spre El, Adevăratul Dumnezeu. Pruncul Hristos ține în mâna stângă un glob ce simbolizează lumea creată, iar cu mâna dreaptă binecuvântează.

Mănăstirea Rarău a fost construită de Petru Rareș în apropierea unei vechi sihăstirii, întemeiate pe la sfârșitul secolului al XV-lea de călugărul Sisoe. Sfârșitul abrupt al primei domnii l-a determinat pe voievod să se refugieze dincolo de munți, în Transilvania, soția sa, doamna Elena (Ecaterina) Brancovici și cei trei copii adăpostindu-se pentru o vreme în schitul ascuns între crestele munților. Revenind

pe tron, drept mulțumire pentru cumpăna trecută, domnul moldav a ridicat, în apropierea vechii sihăstriei, o mănăstire cu hramul „Sfântul Ioan Bogoslovul”. Potrivit unor mențiuni istorice, amplasamentul inițial era pe versantul dinspre Pojorâta. Ocuparea de către Imperiul Habsburgic a părții de nord a Moldovei, cunoscută ulterior cu numele de Bucovina, era sinonimă cu distrugerea ctitoriei domnești.

Obștea a fost salvată prin intervenția providențială a Maicii Domnului care, prin icoana sa, i-a călăuzit pe monahii de atunci să treacă cu tot ce se putea lua pe partea cealaltă a muntelui, în zona liberă. Astfel, lăcașul monahal a fost ridicat din nou, fiind finalizat în jurul anului 1800, cu ajutorul familiei Balș, în dreptul localității Chiril, comuna Crucea, unde se află și astăzi. După vremuri mai grele ori mai ușoare, Mănăstirea Rarău a cunoscut o perioadă înfloritoare după anul 1950, când s-a bucurat de îndrumarea părintelui Cleopa Ilie, numit stareț al Mănăstirii Slatina. Viața duhovnicească intensă i-a atras atenția poetului și ziaristului interbelic Sandu Tudor, călugărit la Mănăstirea Antim cu numele Agathon; căutând isihia, după prima detenție (1949-1952) s-a închinoviat la Mănăstirea Rarău și a luat schima cea mare, devenind ieroschimonahul Daniil. După arestarea părintelui Daniil Sandu Tudor în noaptea de 13 spre 14 iunie 1958 începe prigoana împotriva mănăstirii, fiind amenințată din nou cu desființarea; prin Decretul 410 din 1959 este transformată în schit, neputând fi închisă, prin purtarea de grijă a Maicii Domnului și prin curajul credincioșilor din zonă. În anul 1968, icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului, donată de Petru Rareș, a fost readusă la Rarău de la Mănăstirea Slatina de către egumen, ieromonahul Casian Frunză, și așezată în biserica veche, alături de icoana făcătoare de minuni a Sf. Ioan Bogoslovul (Evanghelistul).

În 1990 a fost ridicată din nou la rang de mănăstire, incinta fiind îmbogățită cu o nouă biserică, având hramul „Adormirea Maicii Domnului”, sfințită la data de 17 septembrie 2000.

Dintre multele minuni dumnezeiești săvârșite prin mijlocirea icoanei Maicii Domnului de la Mănăstirea Rarău, amintim: mutarea în Moldova liberă a obștii și odoarelor Mănăstirii Rarău cu puțin timp înainte de a fi incendiată de armatele austriece, izvorârea de mir din icoană, salvarea după zece zile a celor șapte mineri blocați de o inundație într-o galerie din Munții Călimani, vindecări ale unor boli. Cea mai mare minune o reprezintă însă ajutorul neîncetat pe care îl primesc toți cei care își pleacă genunchii în fața Născătoarei de Dumnezeu, vădit și în privirea plină de blândețe și dragoste a milostivei Măicuțe, ce pare că te urmărește oriunde te-ai așeza.

(Daniela LIVADARU, Irina URSACHI)

15 august 2024: Hramul Mănăstirii „Adormirea Maicii Domnului” Ițcani din Suceava a fost sărbătorit prin Liturghie arhierescă

Ziua nașterii Fecioarei Maria în Împărăția cerurilor, sărbătoare cunoscută în Biserica Ortodoxă ca Praznicul „Adormirii Maicii Domnului”, aduce an de an la jumătatea lunii august nădejde și împlinire duhovnicească în sufletele tuturor celor care o cinstesc pe Maica Luminii cu multă evlavie. Preasfânta Născătoare de Dumnezeu este încă din anul 1395 ocrotitoarea Mănăstirii Ițcani din municipiul Suceava, lăcașul de cult celebrând cel de-al treilea an de la reînființarea ca așezământ monahal, fiind parte a programului de reînnoțire a vieții monahale în vechile așezăminte bucovinene închise, anunțat de către Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic la venirea sa în scaunul arhiepiscopal.

Biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Ițcanii Sucevei, una dintre cele mai vechi mănăstiri ale Moldovei, și-a serbat cu multă bucurie hramul, joi, 15 august 2024, obștea așezământului monahal, îndrumată duhovnicește de părintele arhimandrit Justinian Săvescu,

și credincioșii prezenți avându-l în mijlocul lor pe Înaltpreasfințitul Părinte Juraj (Gheorghe), Arhiepiscop de Michalovce și Košice, Biserica Ortodoxă a Ținuturilor Cehe și Slovaciei.

După tradiționala primire cu pâine și sare, dar și cu flori, ierarhul a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie pe un podium special amenajat sub streșina locașului de cult închinat Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, din care au făcut parte reprezentanți ai Centrului Eparhial Suceava, între care părintele Laurențiu Nicolae Stamat, inspector bisericesc, părintele Ionel Doru Budeanu, protoiereu al Protopopiatului Suceava I, precum și stareți și slujitori ai bisericilor și mănăstirilor din împrejurimi.

Corul maicilor Mănăstirii Cămârzani, renumit pentru cântările psaltice interpretate cu multă măiestrie, a adus bucurie pe chipurile și în sufletele celor prezenți prin răspunsurile liturgice care au înfrumusețat slujba. Alături de numeroși credincioși, între cei prezenți la acest ceas de sărbătoare s-au numărat și reprezentanți ai autorităților locale, precum domnul Ion Lungu, primar al Municipiului Suceava.

După citirea fragmentului rânduit pentru această zi din Sfânta Evanghelie, Înaltpreasfinția Sa le-a vorbit credincioșilor despre felul în care Fecioara Maria, atât prin viața sa, cât și prin adormire, reprezintă și astăzi un exemplu de împlinire a cuvântului dumnezeiesc. Ierarhul a subliniat faptul că această chemare a lui Dumnezeu de a purta în suflet pe Fiul Său este adresată tuturor creștinilor prin credință, rugăciune și dragoste, inima fiecăruia având șansa de a deveni precum un chivot, un templu al Celui Preaînalt, așa cum a fost însăși Maica Domnului.

În momentul împărtășirii clericilor, artista Larisa Francesca Nisioi a interpretat o serie de pricesne închinare Maicii Domnului, cea numită în cântări „Împărăteasa Cerului”, „Ușa Milostivirii”, „Fecioara Precurată”, „Crinul cel ales”, „Mireasa Nenuntită”.

La finalul slujbei, părintele stareț Justinian Săvescu a mulțumit Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, și Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, pentru că au binecuvântat prezența pe aceste meleaguri a ierarhului reprezentant al Bisericii Ortodoxe a Ținuturilor Cehe și Slovaciei. Gândul de recunoștință s-a îndreptat și către autoritățile locale care au sprijinit și s-au implicat în organizarea hramului de anul acesta, către soborul slujitor și către corul care a cântat atât de frumos. Nu în ultimul rând, au fost aduse mulțumiri voluntarilor, ostenitorilor și colaboratorilor pentru tot ajutorul și, mai ales, pentru dragostea pe care o arată în ceea ce înseamnă lucrarea Bisericii.

Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Juraj (Gheorghe) de Michalovce și Košice i-a dăruit părintelui stareț o cruce pectorală, iar obștea mănăstirii, în semn de recunoștință pentru slujirea în această zi deosebit de importantă, i-a oferit ierarhului o icoană cu Mântuitorul Iisus Hristos.

Cei care s-au aflat astăzi la mănăstirea suceveană care o are drept ocrotitoare pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, prin praznicul Adormirii sale, au avut prilejul de a cinsti veșmântul Sfintei Filofteia de la Argeș, așezat într-o raclă deosebită, sub icoana celei care a devenit muceniță a lui Hristos la doar 12 ani, pictată pe latura de nord a bisericii.

Scurt istoric

Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” din Ițcani, Suceava – numită în vechime „Mănăstirea lui Iațco” – este menționată pentru prima dată în anul 1395, ea fiind ctitoria boierului Iațco. În mai 1395, acest boier închina ctitoria sa, de lemn, împreună cu Mănăstirea „Sfântul Dumitru” din Suceava, patriarhului Constantinopolului,

Antonie al IV-lea, probabil în contextul în care Ștefan I Mușat încerca să obțină recunoașterea autonomiei Mitropoliei Moldovei.

La 23 februarie 1453, Mănăstirea Ițcani a primit de la domnul Alexandrel Vodă dreptul de a întemeia un sat în hotarele sale, prilej cu care este menționat numele stareței, Fevronia, și hramul, „Adormirea Maicii Domnului”. Ulterior, acest drept a fost confirmat și de către domnii Ștefan cel Mare, Ieremia Movilă (în 1597) și Radu Mihnea (în 1616).

Alte danii, privilegiile și întăriri către mănăstire au fost făcute de către doamna Elisabeta Movilă, soția lui Ieremia Movilă, în 1597, Simeon Movilă, Constantin Movilă, în 1610, Ștefan Tomșa al II-lea, în 1612, Gașpar Graziani, Alexandru Coconul, Moise Movilă, în 1630, Alexandru Iliăș, în 1632, Miron Barnovschi, în 1627, Vasile Lupu, Istrate Dabija.

În anul 1639, în vremea domniei lui Vasile Lupu, călugărița Nazaria și fiica ei, Anghelina, au construit o biserică nouă. În pronaosul bisericii se află nouă lespezi funerare, datate între 1510 și 1590, păstrate din vechea biserică. În secolul al XVIII-lea, mănăstirea primește danii și întăriri de la Maria Humă, în 1732, Grigore al II-lea Ghica, în 1733, Matei Ghica, în 1755, în documentul acestuia fiind menționat și numele stareței, Ieroftea.

În 1775, Bucovina a fost anexată de către Imperiul Habsburgic. În recensământul realizat de generalul Spleny în anul 1776, în mănăstire viețuiau cinci monahii. În 1776, mănăstirea a fost desființată, iar biserica a fost transformată în biserică parohială.

Fiind afectată de cutremure și incendii, biserica a fost închisă în perioada 1937-1950. Diferite lucrări de restaurare au fost efectuate în perioadele 1988-1989 și 1991-1996. În 2003 a fost realizată noua pictură interioară și a fost renovată clopotnița de tip *zvoniță*.

Biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Ițcani a fost inclusă în Lista monumentelor istorice din județul Suceava, elaborată în anul 2004, având codul de clasificare LMI SV-II-m-A-05473.

În ședința Permanenței Consiliului Eparhial, condusă de Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, în data de joi, 21 octombrie 2021, a fost decisă restabilirea vieții monahale la Mănăstirea Ițcani. La data de 21 decembrie 2021 a fost numit stareț la această mănăstire părintele arhimandrit Justinian Săvescu, secretar eparhial al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, fiind instalat la data de 6 martie 2022.

(Arhim. Dosoftei DIJMĂRESCU,
Daniela LIVADARU, Irina URSACHI)

9 septembrie 2024: Binecuvântare arhierescă la începutul anului școlar la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava

Cea de-a noua zi a lunii septembrie 2024 a însemnat începutul noului an școlar la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava, a cărui ofertă educațională s-a extins, cuprinzând toate ciclurile de învățământ: preșcolar, primar, gimnazial și liceal.

Festivitatea de deschidere a debutat cu săvârșirea slujbei de *Te Deum* pentru fiecare dintre cele trei corpuri de clădire: grădiniță, școala gimnazială și liceu, în cadrul căreia au fost înălțate rugăciuni de mulțumire către preamiliostivul Dumnezeu pentru aceste zile binecuvântate.

Pentru cei mai mici dintre învățăcei, care fac primii pași pe drumul cunoașterii, emoțiile au fost nespuse de mari însă, ghidați de educatori, și-au găsit fiecare locul potrivit grupei, pentru a participa la

slujba de binecuvântare. Din soborul slujitor au făcut parte clerici de la Centrul Eparhial al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, între care îi amintim pe părintele Alexandru Flavian Sava, purtător de cuvânt, părintele Constantin Ciprian Blaga, consilier cultural, și părintele Ionel Doru Budeanu, protoiereu al Protopopiatului Suceava I.

Directorul Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei”, părintele arhidiacon profesor Bogdan Mihai Hrișcă, le-a urat celor mici, dar și părinților acestora, bun-venit și mult succes, transmițându-le gândul de binecuvântare al Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic.

Următorii care au primit binecuvântarea pentru un an școlar presărat cu realizări au fost elevii din ciclul primar și gimnazial, alături de părinții și dascălii lor, slujba fiind săvârșită de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, alături de același sobor. Din partea Inspectoratului Școlar General Suceava a participat doamna profesor Daniela Ceredeev, care și-a exprimat nădejdea ca fiecare zi de școală să fie ca o Înviere. Domnia sa a punctat rolul primordial al lecturii atât în formarea academică, cât și în cea personală, dar și al colaborării strânse între cei trei factori importanți în procesul de educare, cadre didactice, familie și comunitate, care ar trebui să graviteze în jurul celui ce se deschide tot mai mult spre educație: „Niciun ostaș nu se încurcă cu treburile vieții, ca să fie pe plac celui care strânge oaste. Iar când se luptă cineva, la jocuri, nu ia cununa, dacă nu s-a luptat după regulile jocului. [...] Înțelege cele ce-ți grăiesc, căci Domnul îți va da pricepere în toate” (2 Timotei 2, 4-5, 7) – acest gând al Sf. Apostol Pavel le-a fost *pus la inimă* elevilor Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava astăzi, 9 septembrie 2024.

Și cei mai mari dintre elevi s-au bucurat de festivitatea de deschidere a noului an școlar 2024-2025. Ceremonia, la care au luat parte elevii seminariști, părinți ai acestora și cadrele didactice, a început cu săvârșirea slujbei de *Te Deum* în paraclisul instituției, săvârșită

de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. În slujire a fost însoțit de părinți profesori și clerici de la Centrul Eparhial, între care părintele Ionuț Isopescu, consilier al Sectorului Educațional-Teologic (Învățământ), părintele Adrian Iftimiu, unul dintre foștii directori ai seminarului, și părintele arhidiacon Bogdan Mihai Hrișcă, actual director. Răspunsurile liturgice au fost oferite de Grupul Psaltic aflat sub ocrotirea „Sfântului Ierarh Dosoftei”, mitropolitul Moldovei, dirijat de părintele arhidiacon profesor Paul Iușcă.

Festivitatea a continuat cu alocuțiuni ale reprezentanților autorităților locale, precum domnul Ion Lungu, primarul Municipiului Suceava, și ale delegatului Inspectoratului Județean Suceava, doamna profesor Daniela Ceredeev, inspector pentru disciplina Religie.

La finalul slujbei, Preasfinția Sa le-a transmis copiilor, părinților și dascălilor binecuvântarea părintească a Părintelui Arhiepiscop Calinic și i-a îndemnat pe tinerii de toate vârstele să își stabilească ținte de atins și să își creioneze în minte drumul spre împlinirea acestora, pregătindu-se intens și fiind deschiși pentru a depune toate eforturile dacă vor să ajungă învingători.

În cadrul tuturor celor trei slujbe s-a citit rugăciunea special alcătuită de întâi-stătătorul eparhiei pentru binecuvântarea elevilor, studenților, dascălilor și părinților, pentru ca, prin împreună-lucrare cu mult-milostivul Dumnezeu, talanții învățaturii să fie înmulțiți cu dragoste, bună chivernisire, dăruire, demnitate și dreaptă socoteală și, astfel, să aducă însutită rodire în lucrarea lor, spre folosul familiei și al comunității din care fac parte, dar și al țării și al Sfintei Biserici.

În anul școlar 2024-2025, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” din Suceava și-a extins activitatea pentru nivelul preșcolar cu încă opt grupe, care vor funcționa cu program prelungit. De asemenea, începând cu acest an școlar, au fost autorizate să funcționeze două noi niveluri de învățământ, primar și gimnazial. În plus, pentru desfășurarea actului educațional în cele mai

bune condiții, în ultimele luni s-au desfășurat ample lucrări de reabilitare, extindere și modernizare la clădirile școlii.

„Seminarul Teologic Liceal Ortodox «Mitropolitul Dosoftei» Suceava este o școală deschisă spre nevoile și preocupările generațiilor actuale de elevi, o comunitate care crește cu fiecare elev în parte, o instituție care are în vedere formarea unor tineri pregătiți pentru societatea de mâine, prin promovarea și trăirea în cadrul școlii a valorilor incontestabile ale Ortodoxiei, ca răspunsuri suficiente și mereu actuale pentru provocările și întrebările societății contemporane și ca sursă inepuizabilă de cunoștințe formatoare de abilități și atitudini necesare pentru a reuși în viață și pentru a deveni adevărați membri ai Bisericii” – disponibil la: seminarulortodoxsuceava.ro.

(Daniela LIVADARU, Irina URSACHI)

23 septembrie 2024: Examen de capacitate preoțească în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, septembrie 2024

Pentru a se arăta vrednici „Preaveșnicului Dumnezeu pentru harul preoției, încredințat spre lucrare prin hirotonie, prin punerea mâinilor episcopului”, potrivit celui dintâi îndemn din *Decalogul preotului*, alcătuit de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Calinic, tinerii teologi din Eparhia Sucevei și Rădăuților au în fiecare an ocazia de a dovedi că au cercetat *atât Sfintele Scripturi, cât și viețile și scrierile Sfinților Părinți* și nu numai, prin expunerea cunoștințelor pe care le-au dobândit pe parcursul anilor de studiu, dar mai ales prin felul în care acestea au fost însușite, împletindu-se cu aptitudinile care demonstrează strădania în ceea ce înseamnă răspunsul la chemarea tainică a lui Hristos.

În aceste zile, cu binecuvântarea chiriarhului locului, Centrul Eparhial Suceava este gazda sesiunii de toamnă a examenului de capacitate preoțească. Organizat prin Sectoarele Educațional-Teologic

și Administrativ-Bisericesc, concursul se adresează tuturor fiilor duhovnicești ai eparhiei care sunt licențiați în teologie, specializarea Teologie Pastorală, și care au îndeplinit condițiile canonice, statutare și regulamentare bisericești în vederea înscrierii la acest examen și, implicit, a hirotoniei.

Potrivit calendarului evenimentului, perioada 28 iunie – 18 septembrie 2024 a fost dedicată informării despre Examenul de Capacitate Preoțească, precizării tematicii, a bibliografiei și a altor informații relevante, precum și înscrierii celor interesați.

Astăzi, 23 septembrie 2024, în Sala „Gherasim Putneanul” a avut loc proba scrisă a examenului la care s-au înscris 15 teologi din cele cinci protopopiate ale eparhiei. Candidații au avut la dispoziție trei ore pentru rezolvarea subiectelor, notarea urmând să fie făcută, pe baza baremului afișat la ieșirea din sala de examen, de către o comisie prezidată de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

Susținerea probei orale va avea loc miercuri, 25 septembrie, iar rezultatele finale vor fi afișate în cursul zilei de 30 septembrie.

Potrivit organizatorilor, atât proba scrisă, cât și cea orală urmăresc evaluarea cunoștințelor de teologie, dar și competența candidaților de a folosi aceste informații în contextul pastoral contemporan, inclusiv specificitatea pastorală a Eparhiei Sucevei și Rădăuților. De asemenea, vor fi declarați admiși candidații care obțin minim nota 6,00 la fiecare probă, în parte, și media Examenului de Capacitate Preoțească minim 7,00.

Valabilitatea rezultatului obținut la examenul de capacitate preoțească este de un an, iar pentru cei ce au obținut media peste 9,00 valabilitatea este de doi ani, potrivit hotărârii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

(Irina URSACHI)

21 octombrie 2024: Sf. Ioan cel Nou și-a început călătoria în întreaga Eparhie a Sucevei și Rădăuților

Cu binecuvântarea lui Dumnezeu și prin părinteasca purtare de grijă a Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, racla care adăpostește moaștele Sf. Ioan cel Nou vizitează, în zilele de 21 și 22 octombrie 2024, cele cinci protopopiate din cuprinsul eparhiei, Suceava I, Suceava II, Rădăuți, Câmpulung Moldovenesc și Fălticeni, pentru a aduce bucurie și mângâiere în sufletele celor care îl cinstesc pe cel dintâi ocrotitor al Moldovei.

În contextul anului proclamat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române drept „An omagial al pastorației și îngrijirii bolnavilor” și „An comemorativ al tuturor sfinților tămăduitori fără de arginți”, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților acordă o atenție deosebită unităților socio-medicale din cuprinsul județului, fiind oferite din partea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic icoane cu Sf. Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava, mare făcător de minuni.

Astăzi, bucuria binecuvântării credincioșilor prin procesiunea cu moaștele Sf. Ioan cel Nou, devenită deja tradiție în Arhiepiscopia Sucevei în ultima decadă a lunii octombrie în ultimii cinci ani, a început în zorii zilei, când racla și icoana acestuia au plecat să viziteze eparhia, nu înainte de rostirea unui fragment din acatistul marelui mucenic, în paraclisul mănăstirii care îi este închinată. Slujba a fost săvârșită de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, din care au făcut parte clerici de la Centrul Eparhial Suceava, între care părintele Dimitrie Horga, consilier administrativ, și părintele Filaret Ruscan, consilier al Sectorului Misiune Pastorală și Actualitate Creștină, și slujitori ai Mănăstirii „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, în frunte cu părintele stareț Serafim Grigoraș. Aceștia fac parte și din delegația care însoțește racla, căreia i s-au alăturat protoiereii Protopopiatelor Suceava I, Fălticeni și Rădăuți.

Cinstitul odor plecat de la Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la

Suceava” a străbătut localitățile județului, oprind pentru un scurt moment de rugăciune la: Căminul de Bătrâni „Sfântul Ioan cel Nou” Suceava, Ipotești, Bosanci, Bunești, Pleșești, Liteni, Centrul Social Dolhasca, Dolheștii Mari, Preutești, Hârtop, Biserica „Adormirea Maicii Domnului” Fălticeni, Spitalul Fălticeni, Mănăstirea Buciumeni, Mănăstirea Cămârzani, Ciumulești, Oniceni, Forăști, Valea Bourei, Mănăstirea Probota, Roșcani, Stamate, Corocăești, Dumbrăveni, Siminicea, Mănăstirea Fetești, Hanțăști, Adâncata, Mănăstirea Dragomirna, Zvoriștea, Buda, Zamostea, Mănăstirea Bălinești, Siret, Bălcăuți, Calafindești, Grănicești, Țibeni, Bădeuți, Așezământul de Copii „Sfântul Leontie” Rădăuți, Spitalul Municipal „Sfinții Cosma și Damian” Rădăuți.

Ca semn al dragostei pentru ocrotitorul județului nostru, numeroși credincioși, reprezentanți ai autorităților locale, monahii și monahiile mănăstirilor vizitate au ieșit în întâmpinarea sfințelor moaștelor cu icoane, lumânări aprinse și flori în mâini, însemnându-se cu semnul Sfintei Cruci și înălțând rugăciuni de mulțumire, pentru pace și pentru liniște sufletească.

Toți cei care s-au închinat la racla cu cinstitele moaște au primit din partea delegației arhiepiscopiei iconițe care îl înfățișează pe Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava.

Momente deosebite au avut loc la Mănăstirile Cămârzani și Dragomirna, unde a fost săvârșită slujba *Acatistului Sf. Ioan cel Nou*, în prezența obștii monahale, a preoților din împrejurimi, precum și a credincioșilor veniți să-l cinstească pe ocrotitorul Cetății Sucevei, sfântul fiind întâmpinat în sunet de toacă, pe o alee presărată cu flori și petale.

În seara aceasta, racla cu moaștele Sfântului Ioan poposește la Catedrala „Pogorârea Sfântului Duh” din Municipiul Rădăuți. Aici va fi săvârșită Slujba Privegherii și Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie de noapte în cinstea celui ce este *palladium* al Moldovei de peste șase veacuri.

Pe tot parcursul procesiunii, care nu s-ar fi putut desfășura fără sprijinul Inspectoratului Județean de Jandarmi Suceava și al Serviciului

Rutier al Inspectoratului Județean de Poliție Suceava, credincioșii au audiat, în timp ce se închinau la moaștele ocrotitorului întregii Moldove, *Paraclisul Sf. Ioan cel Nou* în interpretarea Grupului Psaltic „Dimitrie Suceveanu” al Catedralei Arhiepiscopale din Suceava. În cea de-a doua zi a procesiunii, 22 octombrie 2023, racla și icoana sfântului vor ajunge în alte zone ale județului, în cuprinsul Protopopiatelor Rădăuți, Câmpulung Moldovenesc, Suceava I și Suceava II. Astfel, călătoria sfântului prin eparhie va continua mâine la: Gălănești, Bilca, Vicovu de Sus, Mănăstirea Sihăstria Putnei, Mănăstirea Putna, Horodnic de Sus, Mănăstirea Marginea, Mănăstirea Sucevița, Mănăstirea Moldovița, Vama, Spitalul Municipal Câmpulung Moldovenesc, Sadova (Fundu Sadovei), Pojorâta (II), Iacobeni, Spitalul Municipal Vatra Dornei, Catedrala din Vatra Dornei, Șaru Dornei, Neagra Șarului, Panaci, Mănăstirea Gheorgheni, Crucea, Broșteni, Ostra, Stulpicani, Mănăstirea Voroneț, Mănăstirea Humor, Catedrala din Gura Humorului, Biserica „Sfinții Arhangheli” Gura Humorului, Păltinoasa, Ilișești, Bălăceana, Stroiești, Biserica „Sfânta Vineri” Suceava, Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sfântul Ioan cel Nou” Suceava.

După ce va binecuvânta credincioșii eparhiei, racla cu cinstitele moaște ale Sf. Mare Mucenic, grabnic ajutător și făcător de minuni, va fi așezată în paraclisul Catedralei Arhiepiscopale din Suceava.

Pentru al cincilea an consecutiv, Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților organizează o procesiune cu moaștele sfântului ei ocrotitor, Marele Mucenic Ioan cel Nou. În anii 2020 și 2021, aceasta a avut loc pentru încetarea răspândirii bolii molipsitoare și pentru mângâierea și întărirea credincioșilor în perioada de grea încercare, iar din anul 2022, Sf. Ioan cel Nou a ajuns la parohiile și mănăstirile eparhiei în semn de mulțumire pentru ajutorul și mijlocirea rugăciunilor mucenicului înaintea lui Dumnezeu.

(Irina URSACHI)

22 octombrie 2024: A doua zi de procesiune în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților cu moaștele Sf. Ioan cel Nou

„Nu suntem singuri, sfinții sunt cu noi! Sfântul Ioan este cu noi!” – astfel de gânduri rostite cu nemăsurată emoție au împodobit fiecare dintre cele două zile în care credincioșii eparhiei au înălțat rugăciuni, închinându-se la moaștele celui dintâi ocrotitor al Moldovei, sfânt trapezuntin martirizat pentru statornicia în credința ortodoxă în anul 1330, în Cetatea Albă.

Procesiunea cu moaștele Sf. Ioan cel Nou a revărsat și astăzi buchete de bucurii duhovnicești în sufletele credincioșilor din cuprinsul Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, tineri de toate vârstele, cu chipurile luminate de fericirea prilejuită de vizita celui mai important oaspete din Cetatea Sucevei.

Pentru că întâlnirea cu sfinții, prietenii lui Dumnezeu, alină mereu dorul pentru Părintele ceresc, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, „Sfântuțul”, Marele Mucenic Ioan cel Nou, călătorește în întreaga eparhie în zilele de 21 și 22 octombrie 2024, în cele cinci protopopiate, Suceava I, Suceava II, Rădăuți, Câmpulung Moldovenesc și Fălticeni.

După ce în prima parte a zilei de luni, 21 octombrie, procesiunea condusă de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a străbătut localitățile județului, zăbovind pentru un scurt moment de rugăciune la biserici și mănăstiri din eparhie, între care și așezăminte ctitorite de domni și boieri din Țara Moldovei, în noaptea de luni spre marți, mucenicul lui Hristos, originar din Trapezunt, a poposit la Catedrala „Pogorârea Sfântului Duh” din Municipiul Rădăuți. Aici, Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul le-a adresat celor prezenți un cuvânt de întărire duhovnicească, evidențiind importanța apropierii cu *inimă curată* de cel care mijlocește înaintea Tronului Preasfintei Treimi.

În prezența a numeroși credincioși, veniți din mai multe zone ale județului, aici a fost săvârșită Slujba Privegherii și Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie de noapte în cinstea celui dintâi ocrotitor al Moldovei, sub protia părintelui Ionel Constantin Maloș, prototieru al Protopopiatului Rădăuți.

Binecuvântarea Sfântului Ioan este un prilej de bucurie, de întărire în credință și de nădejde, mai cu seamă în contextul anului proclamat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române drept „An omagial al pastorației și îngrijirii bolnavilor” și „An comemorativ al tuturor sfinților tămăduitori fără de arginți”, răstimp în care Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților acordă o atenție deosebită spitalelor și centrelor socio-medicale din cuprinsul județului. La opririle în cadrul cărora personalul medical și pacienții s-au închinat la cinstitele moaște, delegația Centrului Eparhial a oferit conducătorilor unităților medicale sau așezămintelor sociale icoane pe lemn cu reprezentarea Sf. Mucenic Ioan cel Nou, din partea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic.

Astăzi, 22 octombrie, călătoria sfântului prin eparhie a continuat la: Gălănești, Bilca, Vicovu de Sus, Mănăstirea Sihăstria Putnei, Mănăstirea Putna, Horodnic de Sus, Mănăstirea Marginea, Mănăstirea Sucevița, Mănăstirea Moldovița, Vama, Spitalul Municipal Câmpulung Moldovenesc, Sadova (Fundu Sadovei), Pojorâta (II), Iacobeni, Spitalul Municipal Vatra Dornei, Catedrala din Vatra Dornei, Șaru Dornei, Neagra Șarului, Panaci, Mănăstirea Gheorgheni, Crucea, Broșteni, Ostra, Stulpicani, Mănăstirea Voroneț, Mănăstirea Humor, Catedrala din Gura Humorului, Biserica „Sfinții Arhangheli” Gura Humorului, Păltinoasa, Ilișești, Bălăceana, Stroești, Biserica „Sfânta Vineri” Suceava, Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sfântul Ioan cel Nou” Suceava.

Credincioșii l-au întâmpinat cu emoție și lacrimi de fericire în ochi, uneori chiar îngenunchind pe asfalt sau iarbă, cu flori și lumânări aprinse în mâini sau cu icoane dragi strânse la piept. Cei care au

adunat în cartea vieții mulți ani dăruiți de Dumnezeu, dar și prunci de numai câteva săptămâni, părinți și copii, bunici, monahi și monahii, cu toții au fost îmbrățișați deopotrivă de dragostea și harul trimis de Tatăl ceresc prin întâlnirea cu Sf. Ioan cel Nou și închinarea la cinstitele sale moaște.

Atât la Mănăstirea Putna, cât și la Mănăstirea Dorna Arini a fost săvârșită slujba *Acatistului Sf. Ioan cel Nou*, în prezența obștilor monahale și a credincioșilor veniți să-l cinstească pe ocrotitorul Cetății Sucevei.

După ce va binecuvânta credincioșii eparhiei, racla cu cinstitele moaște ale Sf. Mare Mucenic, grabnic ajutător și făcător de minuni, va fi așezată în această noapte în paraclisul Catedralei Arhiepiscopale din Suceava.

Mulțumind tuturor celor ce au sprijinit acest demers prin rânduirea celor necesare ca toate să se plinească deplin, ne rugăm lui Dumnezeu ca pentru rugăciunile Sf. Său Mucenic Ioan să le împărtășească din recunoștința, nădejdea și bucuria pe care am simțit-o în ochii și inimile credincioșilor în aceste zile!

(Irina URSACHI)

1 noiembrie 2024: Curs de Istorie – Artă și civilizație bizantină – în direct cu studenții Facultății de Istorie și Geografie la Mănăstirea „Sfântul Ilie Suceava”

În cadrul programelor analitice ale studenților Facultății de Istorie și Geografie din cadrul Universității „Ștefan cel Mare” Suceava, un loc aparte îl ocupă cursul de Istoria Bizanțului, al cărui titular de peste trei decenii este părintele arhidiacon lector universitar Vasile M. Demciuc. Cunoscând faptul că o imagine valorează mai mult decât 1.000 de cuvinte, părintele profesor a încetățenit de buni ani obiceiul ca unele dintre cursurile și seminariile aferente să fie susținute fie

lângă monumentele istorice aflate în centrul discuției, fie în muzele din cuprinsul județului Suceava și nu numai.

Astfel, dintre monumentele lângă care studenții de la specializarea Istorie a Facultății de Istorie și Geografie învață într-o situație concretă ceea ce înțelegem astăzi prin expresia lui Iorga „Bizanț după Bizanț”, amintim bisericile-monument și muzele mănăstirilor: Dragomirna, Bogdana – Rădăuți, Putna și „Sfântul Ilie” Șcheia – Suceava.

În cursul zilei de vineri, 1 noiembrie 2024, o astfel de aplicație practică au realizat studenții la locașul de cult așezat sub ocrotirea Sf. Proroc Ilie Tesviteanul, unde părintele arhidiacon lector universitar Vasile M. Demciuc a susținut un curs de Istorie. După o incursiune amănunțită în istoria începuturilor Țării Moldovei, a organizării politice și eclesiastice a țării, părintele profesor a explicat studenților importanța domniei lui Ștefan cel Mare atât pentru Țara de la Răsărit de Carpați, cât și pentru Sud-Estul Europei, mai ales după Căderea Constantinopolului (1453), insistând asupra semnificației politice și strategice a afirmației *Questa porta della christianita – Această poartă a creștinătății*.

Părintele profesor a subliniat faptul că Binecredinciosul Voievod Ștefan cel Mare

„nu spre laudă deșartă a ridicat atâtea locașuri de închinare, înzestrându-le cu moșii și oameni, cu obiecte și cărți de cult, acordându-le acolo unde socotea că este nevoie numeroase privilegii, ci spre mântuirea sufletului său, spre slava lui Dumnezeu, spre care își ridica gândurile și nădejtile ori de câte ori se găsea în vreo strâmtorare ori necaz”.

În 1488, într-un răstimp de doar 5 luni și 14 zile, între 1 mai și 15 octombrie, a înălțat în Șcheia Sucevei biserica închinată Sfântului Ilie în aproximativ aceeași perioadă cu Biserica „Sfântul Gheorghe” a Mănăstirii Voroneț.

Ferestrele mici, dreptunghiulare, încadrate în rame de piatră, ale acestui așezământ, la fel ca la bisericile din Pătrăuți (1487), Milișăuți (1487) ori de la Voroneț (1488), imprimă interiorului „o atmosferă de pioșenie și meditație, propice credinciosului doritor de nemurire”, a subliniat părintele profesor.

Vorbind despre pictura interioară și exterioară a acestei biserici, părintele arhidiacon lector universitar Vasile M. Demciuc a subliniat că aceasta este o mărturie a prețurii trecutului, dar și a trăirii adânc și plener a conștiinței unității românești de-a lungul veacurilor în jurul Bisericii.

În cuvântul său, părintele stareț Elisei Preutu a mulțumit părintelui profesor pentru această lecție de istorie vie, subliniind faptul că acest locaș care a fost în ultimii ani înfrumusețat și restaurat prin purtarea de grijă a Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, este și va rămâne o aleasă piatră strălucitoare în diadema așezată pe fruntea Moldovei de vredniciei noștri înaintași, domni, boieri ori ierarhi de seamă.

La sfârșitul cursului, părintele profesor a anunțat că următoarea prelegere de acest fel va fi la Biserica „Sfântul Nicolae” a Mănăstirii Bălinești, care în acest decembrie împlinește 525 de ani de la sfințire.

(Irina URSACHI)

29 noiembrie 2024: Paraclisul din cadrul Colegiului Tehnic „Regele Ferdinand I” Rădăuți a fost inaugurat prin slujire arhierescă

Doi dintre cei mai iubiți sfinți ierarhi cinstiți de Biserica noastră, Nectarie de la Eghina și Calinic de la Cernica, sunt, începând de astăzi, ocrotitorii paraclisului din incinta Colegiului Tehnic „Regele Ferdinand I” din Municipiul Rădăuți, locaș care, potrivit ctitorilor,

se dorește a fi „spațiu educațional dedicat rugăciunii, învățării, meditației și reflecției spirituale, un spațiu al *Cuvântului* purtător de dreaptă credință, al *cuvântului creator*”.

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, la final de brumar, în ajunul sărbătorii Sf. Apostol Andrei, cel Întâi Chemat, Ocrotitorul României, a fost scrisă o nouă pagină din istoria evenimentelor deosebit de importante pentru Colegiul Tehnic „Regele Ferdinand I” din Rădăuți, elevii și profesorii instituției de învățământ având de acum înaintea un spațiu dedicat rugăciunii, menit să contribuie la creșterea și întărirea duhovnicească a tuturor celor care îi vor trece pragul.

Vineri, 29 noiembrie 2024, locașul de rugăciune amenajat în ultimele luni la inițiativa și prin contribuția doamnei profesor Aurica-Lăcrimioara Daneliuc, profesor de Limba Română și de Religie, cu sprijinul Mănăstirii Sihăstria Putnei, a cărei obște este îndrumată duhovnicește de părintele arhimandrit Nectarie Clinci, a fost sfințit de Preasfințitul Părinte Varlaam Ploieșteanul, Episcop-vicar patriarhal.

După tradiționala întâmpinare cu pâine și sare de către elevi îmbrăcați în frumosul port popular, ierarhul, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, a binecuvântat interiorul paraclisului prin ungere cu untdelemn sfințit și prin stropire cu aghiasmă. Din soborul slujitor au făcut parte: părintele arhimandrit Nectarie Clinci, starețul Mănăstirii Sihăstria Putnei și exarh de zonă, părintele Ionuț Isopescu, consilier eparhial al Sectorului Educațional-Teologic, și părintele Ionel Constantin Maloș, protoiereu al Protopopiatului Rădăuți.

La finalul slujbei, Preasfințitul Părinte Varlaam Ploieșteanul i-a mulțumit chiriarhului locului și organizatorilor pentru invitație și le-a vorbit tinerilor despre importanța frecventării acestui spațiu, în care cei care își vor pleca genunchii înaintea icoanelor binecuvântate astăzi vor cunoaște momente „de înălțare duhovnicească, momente

de întâlnire cu Dumnezeu în rugăciune, în citirea Sfintelor Scripturi, mai ales a Sfintelor Evanghelii”.

A urmat săvârșirea Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii în sala mare a instituției de învățământ, în prezența elevilor și a cadrelor didactice, precum și a oaspeților de la Inspectoratul Școlar Județean Suceava și de la Centrul Eparhial Suceava.

La finalul slujbei, ierarhul a tâlcuit înțelesul duhovnicesc al textului scripturistic rânduit pentru această zi și a punctat nevoia acută de echilibru în societatea actuală, mai ales în ceea ce îi privește pe tineri. Preasfinția Sa a evidențiat și faptul că în incinta paraclisului elevii vor putea participa la orele de Religie într-un mod diferit, mai practic, în așa fel încât să poată să înțeleagă mai mult din pașii Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii.

Pentru „remarcabila activitate în slujirea Bisericii și comunității”, doamna profesor Aurica-Lăcrimioara Daneliuc, inițiator al proiectului și ctitor al paraclisului închinat Sf. Ierarh Nectarie Taumaturgul de la Eghina și Sf. Ierarh Calinic de la Cernica, Episcopul Râmnicului, a primit din partea Înaltpreasfințitului Părinte Calinic Ordinul „Crucea Bucovinei”, cea mai înaltă distincție a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

Părintele arhimandrit Nectarie Cinci a mulțumit ierarhului oaspete pentru slujirea arhierescă, soborului împreună-slujitor și tuturor celor care s-au făcut părtași acestei lucrări care, prin mila bunului Dumnezeu, se va dovedi ziditoare de suflete.

În cuvântul său, doamna profesor Aurica Daneliuc a mărturisit cum a apărut dorința de a organiza acest spațiu dedicat rugăciunii și practicării, și dobândirii virtuților, evocând unul dintre citatele părintelui Constantin Galeriu, renumit duhovnic, profesor și predicator despre *Cuvântul creator*: „Cuvântul este calea divină și umană de a comunica, de a împărtăși unul celuilalt taina noastră lăuntrică, în acest sens am împărtășit și eu *Cuvântul – Cuvântul creator*”.

Doamna profesoară a adus mulțumiri Întâistătătorului locului, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, pentru ordinul eparhial acordat și pentru susținerea în proiectele demarate de-a lungul timpului. Gândul de recunoștință s-a îndreptat către Preasfințitul Părinte Varlaam Ploieșteanul, către preacuvioșii și preacucernicii părinți prezenți, precum și către profesorii și elevii instituției de învățământ, o bună parte dintre aceștia fiind voluntari activi în cadrul proiectelor desfășurate la nivel județean și național, exersând astfel virtuțile pe care creștinul zilelor noastre le poate dobândi.

În acest context a fost lansat și proiectul educațional social-umanitar „Voluntariatul – școala faptelor bune”, care are drept slogan îndemnul Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Bartolomeu Anania – „Hrăniți speranța cu fapte bune!”. Întrucât în ultimii ani instituția de învățământ s-a remarcat printr-o serie de proiecte educaționale social-umanitare de succes, doamna profesor a anunțat că în perioada imediat următoare se vor deschide înscrierile pentru o nouă competiție, Concursul interjudețean „Sufletul pridvorului – speranța și fapta bună”.

Din partea Inspectoratului Școlar Județean Suceava au luat cuvântul domnul Petru Crăciun, inspector școlar general adjunct, și doamna profesor Daniela Ceredeev, inspector pentru disciplina Religie.

Întrucât educația religioasă este un pilon esențial pentru instituția de învățământ pe care o reprezintă, doamna profesor Niculina Mihaela Moisuc, director al Colegiului Tehnic „Regele Ferdinand I” Rădăuți, a punctat importanța evenimentului desfășurat în această zi și a oferit ierarhului prezent și ctitorilor principali ai paraclisului distincții de onoare, în semn de recunoștință pentru dragostea arătată dascălilor și tinerilor din acest colț de Bucovina.

Domnul profesor Cristi Hurjui, consilier al Sectorului Catehizare, Tineret și Educație pentru Viață, i-a oferit ierarhului o icoană cu cei doi sfinți ocrotitori ai Catedralei Arhiepiscopale din Suceava,

Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou de la Suceava și Sf. Mare Mucenic Gheorghe, purtătorul de biruință.

Nu în ultimul rând, Preasfințitul Părinte Varlaam Ploieșteanul a mulțumit tuturor pentru călduroasa primire și a transmis gândul de binecuvântare al Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

Potrivit celor care au pus umărul la împlinirea acestui proiect de suflet, paraclisul

„va deveni spațiul spiritual unde gândul adevărat și bun, iubirea, zâmbetul, blândețea vor fi *punți sufletești* și *trepte ale devenirii*, va deveni un simbol al valorilor promovate în cadrul Colegiului Tehnic «Regele Ferdinand I» Rădăuți: credința, smerenia, respectul, compasiunea și dorința de a-i sprijini pe alții”.

(Irina URSA CHI)

5 decembrie 2024: Inaugurarea Simpozionului Național „Dimensiunea teologică, culturală și spirituală a operei Preasfințitului Părinte Gherasim Putneanul”

Cunoscut pentru *autoritatea omoforului* și *smerenia arhierelui*, numit *bunicul de la Bogdana*, vrednic păstor al turmei încredințate de Mântuitorul Iisus Hristos, Preasfințitul Părinte Gherasim Putneanul este comemorat în această perioadă în Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, eparhie pe care a slujit-o în calitate de episcop-vicar vreme de 12 ani, cu dedicare, jertfă și dragoste.

Organizată cu binecuvântarea și la inițiativa Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, la împlinirea unui secol de la nașterea Preasfințitului Gherasim Putneanul și la 20 de ani de la plecarea în veșnicie, manifestarea culturală desfășurată

între 4 și 7 decembrie 2024 a debutat seara trecută cu lansarea filmului „O viață sub semnul Crucii, Episcopul Gherasim Putneanul”, realizat de Trinitas TV, televiziunea Patriarhiei Române.

Astăzi, 5 decembrie 2024, ziua pomenirii celui care i-a fost model deosebit în întreaga viață liturgică și monahală, fiind la rândul său un bun cunoscător al rânduielilor bisericești, Sf. Cuvios Sava cel Sfințit, autorul *Marelui Tipic*, a fost și data inaugurării Simpozionului Național „Dimensiunea teologică, culturală și spirituală a operei Preasfințitului Părinte Gherasim Putneanul”.

Evenimentul desfășurat sub egida Centrului de Studii și Documentare „Crimca”, cu sprijinul Secretariatului de Stat pentru Culte, a început cu rugăciune, prin săvârșirea unui *Te Deum* în semn de mulțumire adusă lui Dumnezeu pentru toate binefacerile revărsate asupra organizatorilor și participanților, în biserica mare a Mănăstirii Putna, ctitoria și necropola Binecredinciosului Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt, numită și *Ierusalimul neamului românesc*. În una dintre cele mai cunoscute mănăstiri ridicate de cel care este considerat *apărător neînfricat al credinței și patriei străbune, mare ctitor de locașuri sfinte*, slujba a fost oficiată de un sobor de preoți și diaconi condus de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Eparhiei Sucevei, în prezența Preasfințitului Părinte Macarie, întâistătătorul Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord, a Preasfințitului Părinte Timotei Prahoveanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor, a numeroși clerici, credincioși și invitați speciali.

La Casa „Jacob Putneanul” a urmat sesiunea inaugurală a Simpozionului Național „Dimensiunea teologică, culturală și spirituală a operei Preasfințitului Părinte Gherasim Putneanul”, moderată de părintele Constantin-Ciprian Blaga, consilier al Sectorului Cultural, al Centrului Eparhial Suceava.

În debutul festivității de deschidere a evenimentului, prin care, potrivit organizatorilor, se propune evocarea personalității „blândului ierarh pe care mentalul colectiv l-a reținut drept *bunicul de*

la Bogdana”, Preasfințitul Părinte Timotei Prahoveanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor, a lecturat mesajul transmis de Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, intitulat „Episcopul-vicar Gherasim Putneanul – un chip luminos peste timp”.

Prezentând o parte dintre cele mai importante momente din biografie, a fost conturat portretul *venerabilului slujitor al Bisericii*:

„Bun cunoscător al *Tipicului Bisericesc* și iubitor de viață liturgică, Episcopul Gherasim slujea cu multă bucurie și evlavie. Căutător încă din lumea aceasta a *frumuseții veșnice din Împărăția cerurilor*, Preasfințitul Părinte Gherasim s-a ostenit mult pentru reînființarea Mănăstirii Cămârzeni, din comuna Vadu Moldovei, satul natal al mamei sale, unde a ctitorit o nouă biserică monumentală, cu arhitectură frumoasă, inspirată din tradiția moldovenească, chilii monahale, turn clopotniță, muzeu și bibliotecă. În același timp, episcopul Gherasim Putneanul a fost preocupat de viața duhovnicească a clerului, monahilor și credincioșilor, fiind un duhovnic înțelept pentru mulți oameni de vârste și profesii diferite, pe care i-a ajutat cu rugăciune smerită și sfătuire părintească să-și schimbe viața. Regretatul Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăușilor, Gherasim Putneanul, rămâne în memoria noastră ca fiind *un ierarh misionar, un păstor harnic și un dinamic slujitor liturgic*, prin fidelitatea sa față de credința și tradiția ortodoxă, fiind în același timp un bun iconom și un om darnic”.

Cuvântul de binecuvântare al Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăușilor, inițiator al evenimentului „Un suflet nobil tănuit sub o pălărie șaguniană”, a fost prezentat de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al eparhiei. Chiriarhul locului a descris cea dintâi întâlnire cu *omul rugăciunii*, reliefând totodată însușirile și virtuțile pe care le-a lucrat în viața sa pământească:

„Personal, pe Preasfințitul Gherasim l-am întâlnit, pentru prima dată, la Mănăstirea Putna, spre sfârșitul iernii anului 1980. Deși era arhiereu, ascundea sub rebordul pălăriei șaguniene *chipul monahului prin excelență*, aferosit unei autentice vieți duhovnicești. De altfel, potrivit celor mărturisite de părinții care au ucenicit în timpul stăreției sale, Preasfinția sa era recunoscut drept cel care s-a călăuzit în viață după principiile fundamentale ale Ortodoxiei. După ce a fost chemat din scaunul stărețesc al Mănăstirii Putna la sfânta treaptă a arhieriei, s-a arătat a fi un ierarh care și-a cultivat virtuțile sub haina tăcută a slujirii. Smerenia, sarea virtuților după cuvântul Sf. Isaac Sirul, cumpătarea, exigența cu sine și generozitatea cu ceilalți au fost expresia trăirii sale în Hristos. A fost *un cruciat al simplității*. Un sacerdot care a adăugat un plus de sfințenie acestui pământ, sfințit, de altfel, cu lacrimile rugăciunilor înaintașilor săi. Învățătura, izvorâtă din agoniseala sa spirituală și culturală, i-a fost deopotrivă profundă și apropiată inimii credincioșilor. Scrierile sale cu caracter liturgic, tipiconal, eseistic și jurnalistic se caracterizează prin sobrietate, maturitate și claritate”.

Preasfințitul Părinte Macarie, episcopul românilor ortodocși din Europa de Nord, le-a împărtășit celor prezenți din scumpele amintiri care îl leagă de ierarhul bun al Bucovinei. Au fost amintite suferința din ultimii săi ani de viață și rodul acesteia în apropierea de Părintele ceresc, precum și dragostea, și evlavia Preasfințitului Gherasim pentru Sf. Ierarh Nectarie. Ierarhul prezent i-a îndemnat pe participanții la simpozion să învețe *faptul că și-a purtat cu demnitate crucea suferinței și această cumplită boală*:

„Pe lângă multe altele, învățăm de la Preasfințitul Gherasim să răbdăm până la sfârșit și să fim conștienți că prin tot ceea ce ne dă Domnul ne curățim și ne întărim. Și nu trebuie să ne rugăm ca să fim bine, așa spun Sfinții Părinți ai Bisericii, ci trebuie să ne rugăm ca să fim și să devenim oameni buni. Bun ca pâinea caldă a fost Preasfințitul Gherasim, care și prin suferința asumată și purtată cu

îndelungă-răbdare s-a curățit și a urcat cu repeziciune la cer. Acum este în ceata ierarhilor slujitori la Liturghia cerească și îl rugăm să ne pome-nească și acolo pe noi cei rămași, dar și aici, la Liturghia pământească”.

Preasfințitul Părinte Timotei Prahoveanul a vorbit apoi despre parcursul ca monah, stareț și, în cele din urmă, ca arhiereu al vâdicului Gherasim, „iubitor de Dumnezeu, suflet ce s-a hrănit din rugăciune precum pomul din apa cea vie”. Au fost evocate câteva dintre întâlnirile Episcopului-vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor cu episcopul Gherasim Cucoșel, precum momentele în care i-a fost în preajmă „ca diacon, în popasurile lui la Mănăstirea Neamț, unele dintre ele înde-lungi, altele doar pentru câteva zile, în care slujea Sfânta Liturghie și săvârșea hirotonii”.

Gazda acestui eveniment, părintele arhimandrit Melchisedec Velnic, stareț al Mănăstirii Putna și exarh al mănăstirilor din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, a prezentat însemnările Preasfințitului Gherasim făcute în *Cărțile de Aur* ale Mănăstirii Putna, două dintre acestea păstrând mai multe adnotări: „Prima carte a fost începută în anul omagial 1966, când se împlineau 500 de ani de la punerea pietrei de temelie a bisericii Mănăstirii Putna. Cea de-a doua carte începe din anul 1976”. Astfel, au fost arătate publicului însemnări din ajunul plecării sfinției sale de la Putna la Arad, acolo unde avea să fie hirotonit arhiereu-vicar, însemnări făcute în anumite zile speciale din viața Mănăstirii Putna, în vremea în care era Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, și însemnări cu prilejul unor sărbători sau al unor perioade liturgice speciale, făcute în vremuri când Preasfinția Sa era Episcop-vicar la Buzău sau la Suceava.

Prin telefon, Înaltpreasfințitul Casian, Arhiepiscopul Dunării de Jos, a evocat personalitatea Preasfințitului Părinte Gherasim, împăr-tășind din prețioasele amintiri care îl leagă de acesta, fiindu-i naș de arhierie – *prin mâna-i caldă și binecuvântătoare*. Între altele, Înaltpreasfinția Sa a subliniat rolul extraordinar pe care ierarhul

comemorat astăzi l-a avut în perioada de înflorire a Putnei, în vremea în care a fost starețul așezământului monahal aflat sub ocrotirea Maicii Domnului, prin blândețea, dragostea și dârzenia de care a dat dovadă de-a lungul timpului.

A urmat lansarea și distribuirea volumelor dedicate evenimentului, cinci cărți publicate la Editura Crimca a Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

Volumul I al seriei *In memoriam Episcopul Gherasim Putneanul. 100 de ani de la naștere, 20 de ani de la trecerea la cele veșnice*, intitulat *O viață sub semnul crucii (biografie în imagini)* – a fost prezentat de stavrofora Maria Deac, stareța Mănăstirii Cămârzani. Evidențind că acest demers se dorește a fi un smerit omagiu, un prinos de recunoștință și dragoste adus Preasfințitului Gherasim, maica stareță a vorbit despre punctul de plecare al albumului care reunește în aproximativ 300 de pagini numeroase fotografii, unele foarte vechi, din anii copilăriei, alb-negru, iar altele mai noi, din ultimii ani de viață:

„Geneza albumului de față a fost tocmai dorința de a-l aduce pe Preasfințitul Gherasim Putneanul cât mai aproape de sufletele noastre într-un mod simplu și grăitor omului de azi, deoarece fotografiile vorbesc singure despre pacea și seninătatea care l-au caracterizat. Imaginea, fotografia are mesajul ei. Se știe că, etimologic, cuvântul *fotografie* provine din două cuvinte grecești: *phos*, care se traduce prin *lumină*, și *graphis*, care înseamnă *a scrie*. Așadar cuvântul fotografie s-ar traduce *scriere cu lumină*. Cu adevărat, prin aceste fotografii care arată, cronologic, firul vieții Preasfințitului Gherasim, ne împărtășim de lumina faptelor bineplăcute lui Dumnezeu cu care Preasfinția Sa a rămas în conștiința noastră, a urmașilor, ca un far luminos”.

Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, a vorbit despre cel de-al II-lea volum al seriei, *Omul rugăciunii și al bunei rânduiești. Evocări*:

„Eu aş zice că acest volum ar trebui să-l citim pentru cel puțin trei lucruri. Primul dintre ele este că el conține *amănunte din viața Preasfințitului Gherasim* pe care nu le putem afla din altă parte, nici măcar din propriile mărturii ale Preasfințitului Gherasim. Cred că și Preasfințitul Gherasim se bucură văzând cum oamenii l-au simțit, l-au prețuit și l-au avut la inimă și aceste mărturii sunt acolo, peste timp, chipuri, lumini pe care le-a lăsat Preasfințitul Gherasim în viețile atâtor oameni. Apoi, volumul de evocări poate fi considerat și *o frescă a vremurilor respective*, pentru că este imposibil să vorbești despre un om fără să-l situezi într-un context anume. Și aflăm amănunte despre situații mai fericite sau mai puțin fericite. În anumite pagini găsim miniaturate, în miniatură, portrete ale altor oameni cu care a interacționat Preasfințitul Gherasim, părinți arhieriei din vremea respectivă, părinți profesori, părinți stareți, preoți de mir, oameni cu care a interacționat Preasfințitul Gherasim. Și pentru încă un lucru recomand acest album, ca de altfel orice album de evocări, pentru că în acest album nu s-a scris dintr-o obligație; aici sunt texte care ne arată cât de frumos poți să scrii despre un om pe care l-ai prețuit. Sunt cuvinte alese cu migală, sunt cuvinte așezate dintr-o duioasă și plăcută amintire, care n-a putut să fie stinsă în cei 20 de ani de când a trecut la cele veșnice”.

Despre volumul al treilea, *Cumințenia candelei. Interviuuri* – „498 de pagini ce reunesc interviuri realizate în timp, deja consacrate prin aparițiile anterioare în volumele *Mierea din drumul pelinului, Iarba din roata amurgului și Tămâie și exil*” a oferit detalii părintele Ștefănel-Stelian Ciurciun, director al Departamentului Editură și Tipografie al Centrului Eparhial Suceava:

„Titlul cărții este mai mult decât o metaforă. Candela, un simbol al rugăciunii și al veghii, reflectă cumințenia – acea înțelepciune smerită și luminătoare care caracterizează întreaga viață și lucrare a Preasfințitului Gherasim. În paginile acestui volum descoperim nu doar un ierarh, ci și un mărturisitor, un căutător al profunzimilor duhovnicești, un păstor care își îndrumă turma cu blândețe și cu fermitate. Dialogurile dintre cei doi devin oglinda unei prietenii

duhovnicești, dar și un prilej de reflecție asupra marilor teme ale vieții creștine: suferința, exilul, rugăciunea, cultura și identitatea românească. Dialogurile poartă cititorul prin momente definitorii ale vieții monahale, pastorale și culturale ale Preasfințitului Gherasim, incluzând episoade din copilăria sa modestă, formarea la Mănăstirea Neamț, rezistența sa în fața provocărilor istorice și spirituale ale secolului al XX-lea și contribuția sa la teologia și cultura românească. [...] Acest volum nu este doar o lectură, ci o invitație la introspecție, rugăciune și mărturisire. Este, de asemenea, o candelă aprinsă pentru generațiile viitoare, care vor găsi în aceste pagini un model de smerenie, curaj și iubire față de Hristos și față de neamul românesc”.

Cel de-al patrulea volum, intitulat *În dubul evlaviei ortodoxe. Rânduielei tipiconale*, a fost adus în atenția participanților de către părintele arhimandrit Melchisedec Velnic, exarh administrativ al mănăstirilor din cuprinsul Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților și stareț al Mănăstirii Putna. Au fost rememorate situații în care vlădica Gherasim a respectat cu strictețe toate rânduielele *Tipicului cel Mare* al Sfântului Sava, în care se regăsesc regulile și rânduielele bisericești pentru săvârșirea slujbelor.

Nu în ultimul rând, cartea *Episcopul Gherasim Putneanul, stareț al Mănăstirii Putna (1962-1977)*, ediție îngrijită de obștea Mănăstirii Putna, a fost făcută cunoscută publicului de către părintele arhimandrit Dosoftei Dijmărescu, exarh cultural al eparhiei. A fost amintită perioada înfloritoare a Putnei, în care s-a dezvoltat întregul ansamblu monastic, dar mai ales interesul deosebit pe care starețul de atunci al Putnei îl avea pentru obiectele de patrimoniu, precum și *încrâncenarea* cu care s-a luptat pentru tezaurul mănăstirii:

„Probabil este cea mai bine documentată perioadă din viața Preasfințitului Gherasim, nu de către el, deci din amintirile sale, ci prin documentele care s-au păstrat în arhiva Mănăstirii. Părintele Alexie Cojocar, care s-a ocupat în mod direct de carte, care a lucrat

pe documente, a împărțit lucrarea în câteva capitole care reliefează viața aproape de zi cu zi a mănăstirii. În primul rând, să spunem așa, partea aceasta economică legată de posibilitatea de a viețui [...], dar cele mai multe pagini sunt dedicate cercetărilor arheologice, restaurărilor și patrimoniului”.

În cadrul evenimentului au avut intervenții stavrofora Elena Simionovici de la Mănăstirea Voroneț, președintă de onoare a Societății Scriitorilor Bucovineni și membră a Uniunii Scriitorilor din România, și domnul Grigore Ilisei, scriitor și jurnalist de presă, radio și televiziune.

La finalul sesiunii inaugurale, părintele Constantin-Ciprian Blaga a adus mulțumiri tuturor celor care s-au implicat în buna desfășurare a întâlnirii.

Evenimentul cultural-teologic care se înscrie în șirul manifestărilor dedicate „Anului Centenar Episcop Gherasim Putneanul” a continuat în sala de conferințe a Casei „Sfântul Ierarh Nicolae” cu două sesiuni de comunicări moderate de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, respectiv părintele arhimandrit Melchisedec Velnic.

Vineri, 6 decembrie 2024, în ziua prăznuirii Sf. Ierarh Nicolae, vrednicul Episcop-vicar al Bucovinei va fi pomenit la Catedrala Arhiepiscopală din Suceava – Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”, la Mănăstirea Putna, al cărei stareț a fost în perioada 1962-1977, la Mănăstirea Cămârzani, ctitoria de suflet, precum și la Mănăstirea Bogdana, reședința sa episcopală.

Tot în această zi va avea loc un moment comemorativ la Școala Gimnazială „Episcop Gherasim Putneanul” din Vadu Moldovei, ceremonia de denumire a unei străzi din municipiul Rădăuți: „Strada Episcop Gherasim Putneanul (1924-2024)” și vernisarea Expoziției itinerante „Episcopul Gherasim Putneanul. Excurs biografic (30 mai 1924 – 06 decembrie 2004)” în Muzeul Mănăstirii Bogdana.

(Irina URSACHI)

25 decembrie 2024: Bucuria Nașterii Mântuitorului Iisus Hristos la Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava”

„Trăiește liturgic nașterea Pruncului Emanuel, întru Care locuiește, trupește, toată plinătatea dumnezeirii, deoarece această coborâre prefigurează suferința, moartea și Învierea lui Hristos în tine, pentru a trăi în veșnicie cu Dumnezeu” – cu acest îndemn deosebit de cuprinzător s-a încheiat astăzi, 25 decembrie 2023, *Decalogul* Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, alcătuit special la slăvitul Praznic al Întrupării Mântuitorului Iisus Hristos.

Nașterea Domnului a împodobit cu lumină, bucurie și pace sufletele celor prezenți astăzi la Catedrala Arhiepiscopală din Suceava – Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou”, așezământ care adăpostește cinstitele moaște ale marelui mucenic din Trapezunt, atât de iubit de cei care i-au descoperit bunătatea și dragostea prin nenumăratele minuni săvârșite de-a lungul timpului.

În ziua acestei sărbători deosebit de importante pentru Biserica noastră, Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie a fost săvârșită de Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic, și de Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar, împreună cu un sobor de preoți și diaconi, pe un podium special amenajat în imediata apropiere a Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” – Mănăstirea „Sfântului Ioan cel Nou de la Suceava”. Din soborul slujitor au făcut parte clerici de la Catedrala Arhiepiscopală și de la Centrul Eparhial Suceava, între care părințele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar-administrativ.

La ceas de sărbătoare pentru întreaga creștinătate, răspunsurile liturgice au fost date de Corala mixtă „Sfântul Ioan cel Nou” a Catedralei Arhiepiscopale, dirijată de părintele Lucian – Ionuț Tablan Popescu.

La momentul chinonicului, membrii corului au susținut un scurt recital de colinde, bucurându-i astfel pe toți cei prezenți.

La finalul slujbei, părintele arhimandrit Paraschiv Dabija, vicar-administrativ al eparhiei, a dat citire scrisorii pastorale la Nașterea Domnului a Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, intitulată *Fuga în Egipt – o suferință convertită în binecuvântare*. În cadrul cuvântului adresat „preacuviosului cin monahal, preacucer-nicului cler și dreptmăritorilor creștini din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților” a fost adus în atenție contextul evenimentului istoric al Nașterii Domnului, relatat în Sfânta Scriptură de Sf. Evangheliști Matei și Luca, făcând referire la fuga în Egipt a lui Hristos cu Mama Sa și a Dreptului Iosif și uciderea celor 14.000 de prunci la porunca lui Irod. „Iisus a evitat pericolele; nu înseamnă că S-a declarat înfrânt, ci S-a smerit pe Sine și Și-a acceptat umilința pentru ceasul pe care Tatăl I-l rânduiuse, în care Trupul urma să I se frângă, iar Sângele să I se verse pentru iertarea păcatelor omenirii”.

Nu în ultimul rând, Înaltpreasfinția Sa, în cadrul cuvântului pastoral, a adus mulțumire tuturor

„ctitorilor, donatorilor, binefăcătorilor și înzestrătorilor sfințelor biserici din eparhia noastră, precum și celor care au contribuit la realizarea picturii în tehnica mozaic a Catedralei Mântuirii Neamului, cu rugămintea de a continua susținerea acestor lucrări și în viitor, autorităților locale și centrale, foste și actuale, instituțiilor de învățământ și așezămintelor sociale, mai ales în acest an comemorativ al pastorației și îngrijirii bolnavilor, precum și celor care au inițiat, aprobat și finanțat proiectele care vizează monumentele UNESCO din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților”.

La finalul slujbei, Înaltpreasfințitul Părinte Calinic a mulțumit întregului sobor pentru împreună-slujire, corului Catedralei și tuturor celor de față care au înfrumusețat această zi de sărbătoare cu prezența.

Întâistătorul eparhiei a prezentat apoi *Decalogul la Nașterea Domnului*, în care îndeamnă „la redescoperirea rostului și sensului vieții și la retrăirea autentică a Întrupării Fiului lui Dumnezeu, prin așezarea Lui pe tronul inimii noastre și înveșnicirea iubirii față de El prin viața trăită bine și frumos”. Întâistătorul eparhiei le-a urât „ani mulți cu sănătate de la Dumnezeu” celor prezenți, ascultătorilor, întregului neam românesc, dar și celor care poartă numele sărbătorii de astăzi.

În continuare, cei doi arhieriei au rostit rugăciuni de dezlegare și rugăciuni pentru sănătate trupească și sufletească. Totodată, pentru a încununa bucuria acestei zile închinată venirii în lume a Mântuitorului, Grupul de copii „Trapezuntul” a interpretat colinde tradiționale românești. Vestitorii Nașterii Domnului au fost răsplătiți de cei doi ierarhi cu daruri.

Înainte de a se îndrepta spre casele lor, cei prezenți au fost binecuvântați de cei doi ierarhi, bucurându-se apoi de un mic dar oferit de obștea mănăstirii îndrumate duhovnicește de părintele arhimandrit Serafim Grigoraș.

Ziua a fost încununată cu interpretarea colindului *O, ce veste minunată!* de către întreg soborul slujitor, cele două coruri și de către mulțimea de credincioși prezentă la prăznuirea liturgică a Nașterii după trup a lui Iisus Hristos, venită să se bucure de binecuvântarea arhieriească, dar și să înalțe rugăciuni la racla cu moaștele Sf. Ioan cel Nou, grabnic ajutor și mare făcător de minuni.

(Irina URSACHI)

* * *

Dărilor de seamă ale mănăstirilor și schiturilor din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților - 2024

La începutul anului 2025, mănăstirile și schiturile din Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților au prezentat Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic dărilor de seamă privind activitatea desfășurată în anul precedent. Acestea oferă o imagine detaliată asupra vieții monahale, a implicării în comunitate, a conservării patrimoniului și a provocărilor financiare. Prezentăm în continuare o sinteză a acestor rapoarte, elaborată în cadrul Sectorului Exarhat.

Date generale

În Arhiepiscopia noastră, la sfârșitul anului 2024, funcționau 89 de locașuri monahale, dintre care 34 de mănăstiri, 15 schituri și 6 metocuri de călugări, 26 de mănăstiri și 8 schituri de maici. În aceste așezăminte monahale viețuiau 1.014 monahi și monahii: 456 călugări și 558 maici.

În 2024 au existat două momente în care stareții, starețele și egumenii s-au întâlnit cu toții, în sinaxă, sub conducerea Părintelui Arhiepiscop Calinic și alături de membrii conducerii arhiepiscopiei: „Evaluarea activității stareților, starețelor și egumenilor în perioada septembrie 2020 – august 2024”, care a avut loc la Mănăstirea Putna, la 23 septembrie 2024, și Sinaxa monahală „Păstorii cei buni și tămăduitori: Sf. Mitropolit Dosoftei, episcopul Gherasim Putneanul și părintele arhimandrit Iachint Unciuleac”, găzduită la Mănăstirea Putna, la 29 octombrie 2024.

Viața liturgică

În majoritatea mănăstirilor și schiturilor, se oficiază zilnic cele șapte Laude și Sfânta Liturghie. În așezămintele monahale, unde numărul

viețuitorilor este mai redus, Sfânta Liturghie se săvârșește de câteva ori pe săptămână. La slujbe, mai ales în duminici și sărbători, pe lângă obștile monahale participă și numeroși credincioși, inclusiv pelerini veniți de departe – uneori din diaspora sau chiar și convertiți la Ortodoxie de diferite naționalități. Preoții sunt adesea solicitați să acorde diferite sfaturi sau să îi spovedească pe pelerini.

La îndemnul insistent al Înaltpreasfințitului Părinte Calinic, mai mulți monahi și monahii și-au completat educația teologică, urmând cursuri de licență și master în teologie, inclusiv specializări în restaurare, sau de doctorat, în cadrul diferitelor centre universitare din țară.

Implicarea în proiectele majore ale arhiepiscopiei

Pe lângă participarea la sărbătorirea Sf. Ioan cel Nou de la Suceava și la procesiunile cu moaștele Sf. Ioan cel Nou în eparhie, un eveniment important al anului 2024 în care mănăstirile au fost implicate a fost Simpozionul Național „Dimensiunea teologică, culturală și spirituală a operei Preasfințitului Părinte Gherasim Putneanul”, dedicat împlinirii a 100 de ani de la nașterea fostului Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților și a 20 de ani de la adormirea sa în Domnul. Sub coordonarea Preasfințitului Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, Mănăstirea Cămârzani a contribuit la elaborarea volumelor de scrieri, în special a jurnalului și a apoftegmelor extrase din însemnările și lucrările Preasfințitului Gherasim. Mănăstirea Putna a găzduit prime zile ale simpozionului.

Mănăstirea Probota a găzduit o parte din programul Simpozionului Internațional „Mitropolitul Dosoftei – Sfânt, Ctitor, Cărturar – Jubileu 400”.

O altă contribuție adusă de mănăstiri a fost găzduirea cursurilor pentru formarea preoților (Mănăstirea Sihăstria Râșcăi) și a altor activități organizate de arhiepiscopie.

Conservarea și restaurarea patrimoniului

Pe lângă cele opt mănăstiri UNESCO, patrimoniul arhiepiscopiei înseamnă și alte zeci de mănăstiri importante pentru arta, cultura, istoria și identitatea românească și reprezentative pentru ortodoxia românească, care figurează în lista patrimoniul național al României. De aceea, grija pentru patrimoniu este o prioritate, atât la nivelul arhiepiscopiei, cât și la nivelul fiecărui așezământ monahal care deține patrimoniu în parte.

În 2024, multe mănăstiri au derulat lucrări de restaurare și întreținere, fie prin fonduri europene, fie prin sprijin financiar de la stat sau din donații private. Iată câteva exemple relevante:

- Mănăstirea „Sfântul Ioan cel Nou de la Suceava” – Catedrala Arhiepiscopală (1514-1522) se află în proces de restaurare, fiind vorba despre cel mai important proiect de restaurarea a unui monument sucevean UNESCO din ultimii ani;
- Mănăstirea Probota (1530) – inclusă în patrimoniul UNESCO, se află în perioada de monitorizare post-proiect, după ample lucrări de restaurare;
- Mănăstirea Bălinești (1494-1499) – restaurarea bisericii, începută în 2020 cu sprijinul Companiei Naționale de Investiții, a fost finalizată;
- Mănăstirea Voroneț (1488) – a primit 600.000 de lei pentru restaurarea zidului incintei, dar mai sunt necesari 700.000 de lei pentru finalizare;
- Mănăstirea Humor (1530) – este într-un proces amplu de restaurare;
- Mănăstirea Râșca (1542) și Mănăstirea Slatina (1553-1564) – lucrări de restaurare finanțate prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR);

- Mănăstirea Sucevița (1583-1586) – întreținerea acoperișurilor de șindrilă prin aplicarea de ulei de in;
- Mănăstirea Solca (1612-1622), redeschisă în 2020, se pregătește pentru o amplă restaurare, lucrând la elaborarea proiectului pentru aceasta. Cu sprijinul Institutului Național al Patrimoniului, Mănăstirea „Sfântul Onufrie” Siret (1673) a elaborat documentația pentru restaurare. În anul care a trecut au fost primite autorizațiile pentru restaurări la biserica monument istoric a Mănăstirii „Sfântul Gheorghe” Buciumeni (secolul al XVIII-lea).

În ceea ce privește patrimoniul, există și urgențe de cel mai înalt grad. De exemplu, la Mănăstirea Putna, cu sprijinul Secretariatului de Stat pentru Culte, a fost elaborat proiectul „Reabilitare, conservare și punere în valoare a Ansamblului Mănăstirii Putna prin intervenții la următoarele obiecte: Turnul tezaur, Turnul poartă, Casa domnească, Muzeul mănăstirii și ruine clădiri sud-est”, care vizează clădiri de patrimoniu de secolele XIV-XVIII și modernizarea spațiilor de prezentare a patrimoniului mobil – muzeul și lapidariul. Tot aici, de 20 de ani este scoasă din expoziție broderia ștefaniană „Epitaf”, din 1490, așteptând să fie restaurată. De asemenea, biserica de lemn, numită „mănăstirea veche” și asociată cu Dragoș Vodă (secolul al XIV-lea), se află într-o stare precară, nefiind restaurată în ultimii 200 de ani, și este poziționată într-un spațiu care este departe de circuitul turistic, în cimitirul satului, la câțiva metri de morminte și de baza dealului alăturat, care menține multă umiditate. Mănăstirea are un proiect pentru restaurarea și relocarea într-un spațiu prielnic din punct de vedere climatic și aflată în zona de vizitare accesibilă pelerinilor și turiștilor. Un alt proiect al mănăstirii este relocarea și mărirea parcerii, având în vedere că din ce în ce mai mulți vizitatori preferă să călătorească cu mașini personale.

Activități sociale

Mănăstirile și schiturile au continuat sprijinirea celor aflați în dificultate și au continuat să își îmbunătățească capacitatea de a împlini această slujire. Printre cele mai importante acțiuni se numără: darea în folosință a Casei Sociale „Sfântul Nicolae”, destinată servirii mesei pentru vizitatori, având o capacitate de peste 300 de locuri, la Mănăstirea Putna; executarea de lucrări la Căminul de Bătrâni de la Mănăstirea Bogdănești, în valoare de aproape 10 milioane de lei; continuarea lucrărilor la Centrul Social de Recuperare și Îngrijire „Sfântul Nectarie” la Mănăstirea Sihăstria Putnei.

În ceea ce privește milostenia individuală – care nu se regăsește de obicei în statistici – ea poate fi înțeleasă dacă ridicăm la nivelul arhiepiscopiei numărul de mese oferite gratuit pelerinilor doar de Mănăstirea Putna: 58.194 de porții în anul care a trecut.

Pe lângă acest sprijin acordat vizitatorilor de fiecare mănăstire și schit, dintre exemplele de sprijin instituțional menționăm ajutorul constant pentru Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Costâna, oferit de Mănăstirea Părhăuți, și Colocviul Seniorilor, organizat la Mănăstirea Cămârzeni, în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Suceava și cu Societatea Femeilor Ortodoxe „Maria de Mangop”.

Activități educaționale și dedicate copiilor și tinerilor

Toate mănăstirile și schiturile sprijină activ activitatea educațională a școlilor din apropierea lor și oferă ghidaje și spațiu pentru activități elevilor și școlilor în diferite proiecte. Cea mai importată implicare a unor mănăstiri în sprijinirea copiilor este funcționarea Așezământului de copii „Sfântul Ierarh Leontie”, întreținut de

Mănăstirea „Intrarea Maicii Domnului în biserică” Rădăuți și de Mănăstirea Bogdana de la Rădăuți.

La nivelul arhiepiscopiei, Mănăstirea „Acoperământul Maicii Domnului” Dorna Arini a găzduit edițiile taberelor de vară „Temerari pe drumul cunoașterii”, organizate de Centrul Eparhial, iar Mănăstirea Putna a găzduit ITO Rădăuți – Întâlnirea tinerilor ortodocși din Protopopiatul Rădăuți. Mai multe mănăstiri au sprijinit programul educațional antidrog „Decizii la vârsta deciziilor”.

Studentii de la Facultatea de Istorie, Geografie și Științe Sociale a Universității din Suceava au beneficiat de ore deschise și vizite de documentare la mănăstiri, iar Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români, filiala Suceava, a organizat mai multe activități cu sprijinul mănăstirilor – între ele se remarcă Tabăra de Anul Nou și Tabăra de Adormirea Maicii Domnului, la Mănăstirea Putna, la care participă și studenți din alte eparhii.

În general, beneficiarii activităților educaționale au fost nu doar elevi din România, ci și din afara granițelor. De exemplu, Mănăstirea Cămărzani a găzduit serbarea elevilor olimpici din Republica Moldova la Concursul literar-internațional „La izvoarele înțelepciunii”, iar la Mănăstirea Putna au avut loc două tabere pentru adolescenți și tineri români din asociația Nepsis Irlanda, care au învățat muzică psaltică, și a găzduit festivitatea de premiere a Concursului de recitare „Trasee eminesciene”, dedicat elevilor din Suceava, Chișinău și Cernăuți.

Dezvoltarea infrastructurii

Mănăstirile au depus eforturi pentru dezvoltarea infrastructurii. Sunt două direcții principale de intervenție: modernizarea, în cazul unor mănăstiri vechi, și edificarea clădirilor necesare, în cazul așezămintelor noi și mai ales a celor redeschise după peste 200 de ani de la

închiderea lor în perioada austriacă, începând cu anul 2020. În această ultimă situație este nevoie inclusiv de construirea de case monahale.

Între lucrările cele mai des întâlnite se numără: modernizarea sistemelor de apă potabilă prin forarea de puțuri de mare adâncime; instalarea de sisteme de supraveghere video; îmbunătățirea cimitirelor monahale; instalarea de panouri fotovoltaice.

În unele cazuri, mănăstirile lucrează încă la clarificarea situației juridice a unor proprietăți și intabularea lor.

Menționăm că a crescut numărul așezămintelor care produc mici obiecte religioase sau siropuri și produse medicinale.

Activități culturale și patriotice

Mănăstirile au continuat să organizeze evenimente culturale, de la activități care pun în valoare personalitățile locale, până la simpozioane internaționale. Iată câteva dintre acestea: Festivalul Literar „Mihai Eminescu”, Colocviile Putnei, ediția a XXX-a, „Cultura în era virtuală” și „Părintele arhimandrit Iachint Unciuleac la 100 de ani de la naștere”, Expoziția de pictură „Înviere” – Dacian Andoni (Mănăstirea Putna), „Mănăstirea Bălinești, 525 de ani de istorie, credință și artă bizantină” (Mănăstirea Bălinești), „Noaptea Muzeelor la Sate” (Mănăstirea Dragomirna); Tabăra de pictură a Grupului „Prolog”, ediția a XI-a (Mănăstirea Râșca).

Între publicațiile editate în cadrul mănăstirilor, se numără: *Părintele Proclu – File de Pateric*, vol. 3 (Mănăstirea Sihăstria Putnei); *Mitropolitul Dosoftei, „Molităvnic de-nțales” – Iași, 1681; Antologhionul de la 1511. Studii și facsimil; Marea Sărbătoare Ștefan 500 la Putna (1504-2004)* (Mănăstirea Putna).

Viețuitorii din mănăstiri au participat la evenimente în Basarabia și nordul Bucovinei și numeroase grupuri de credincioși au vizitat

mănăstirile bucovinene. Între ele, se pot remarca grupurile de profesori din Episcopia Basarabiei de Sud, care au primit cazare și masă gratuite la Mănăstirea Putna.

La Putna, la 2 iulie 2024 a avut loc sărbătorirea a 520 de ani de la trecerea la cele veșnice a Sf. Voievod Ștefan cel Mare, prilej cu care a fost semnat un protocol de colaborare între Statul Major al Forțelor Terestre și mănăstire, iar militari din cadrul SMFT au realizat o impresionantă retragere cu torțe de pe Dealul Crucii la mănăstire.

O cale spre Cer a românilor

Sute de mii de pelerini au intrat pe porțile mănăstirilor și schiturilor sucevene în anul 2024. Ce i-a adus aici? Dorul profund de Dumnezeu. Necesitatea rugăciunii. Interesul pentru istoria românilor și a României. Dragostea de frumos. Căutarea păcii sufletești. Construirea unui viitor cu Dumnezeu. Toate la un loc dau mărturie că o pecete a identității ortodoxe și românești este imprimată adânc în locașurile monahale, iar cel ce se apropie cu evlavie și rugăciune o deslușește și și-o însușește, transformându-l în bine.

Astfel, nu întâmplător mănăstirile și schiturile au avut numeroși pelerini și vizitatori din Basarabia și nordul Bucovinei – prezența lor este semnul dorinței de a-și păstra și întări identitatea românească, la fel ca prezența atât de numeroasă a românilor care trăiesc în diaspora.

Dărilor de seamă oferă crâmpoie văzute dintr-un intens proces sufletețesc al celor care se străduiesc să slujească lui Dumnezeu și semenilor, în aceste curți ale Împărăției cerurilor, care sunt așezămintele monahale.

(Arhim. Dosoftei DIJMĂRESCU, exarh cultural)